

Τ.Ε.Ι. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

**ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΙΕΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΡΕΥΝΑ**

Εργασία επί πτυχίω

ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤ

Αντώνης Κ. Παπαλάμπρου

Επιβλέπων Καθηγητής: Σωτηρόπουλος Δημήτριος

Συμβουλευτική Επιτροπή: Τσέκος Θεόδωρος

Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία

ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2014

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Νιώθω υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω το Γενικό Γραμματέα του Δήμου Μαλεβιζίου Ηρακλείου Κρήτης, κ. Μανουσάκη Γεώργιο για την πολύτιμη βοήθειά του κατά τη συγκέντρωση των στοιχείων που απαιτήθηκαν για την περαίωση του παρόντος πονήματος.

ΕΠΙΤΟΜΗ

Το παρόν πόνημα στοχεύει στην καταγραφή, παρουσίαση και αποτίμηση των δράσεων Κοινωνικής Πολιτικής που ανέπτυξε ο Καλλικρατικός Δήμος Μαλεβιζίου Ηρακλείου Κρήτης από το 2011 μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2014, την Ζετία δηλαδή που η ολοένα ανεπισσώμενη οικονομική ύφεση έγινε αιτία να αυξηθεί ο αριθμός των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες αλλά και να οξυνθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ομάδες αυτές. Σκοπός του είναι η μελέτη του βαθμού, του είδους των παρεμβάσεων, των τρόπων στήριξης και υλοποίησης των διαφόρων δράσεων, της αποτελεσματικότητας αυτών, καθώς και η εκτίμηση της ικανοποίησης των χρηστών τους σε σχέση με τα κοινωνικά προβλήματα της περιοχής. Η εργασία αυτή καταδεικνύει το ρόλο και το πεδίο αρμοδιότητας των πρωτοβαθμίων φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής, σε μια εποχή που αυτοί καλούνται να αντιμετωπίσουν αυξημένα κοινωνικά προβλήματα. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την επιτόπια έρευνα στις κοινωνικές δομές του Δήμου σε συνδυασμό με την επεξεργασία του θεσμικού πλαισίου, απέδειξαν ότι ο Δήμος Μαλεβιζίου, παρά τα σοβαρά προβλήματα, ασκεί σημαντική Κοινωνική Πολιτική αναλαμβάνοντας διαχρονικά πρωτοβουλίες κοινωνικών παρεμβάσεων. Σε μία από τις κοινωνικές δομές που λειτουργούν στο Δήμο, στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του, διεξήχθη δειγματοληπτική έρευνα, ώστε να καταγραφεί ο βαθμός ικανοποίησης των χρηστών του από τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Για την έρευνα αυτή συντάχτηκε ειδικό ερωτηματολόγιο στο οποίο κλήθηκαν να απαντήσουν 170 άτομα-χρήστες του προγράμματος. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών είναι ικανοποιημένοι από τη λειτουργία, τις υπηρεσίες και το προσωπικό του προγράμματος. Επίσης αναδείχτηκαν ελλείψεις και έγιναν προτάσεις για τη βελτίωσή του.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Κοινωνική Πολιτική, Τοπική Αυτοδιοίκηση, οικονομική ύφεση, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

ABSTRACT

This study aims at recording, presentation and evaluation of social policy actions that were brought up by the Kallikrati Municipality of Malevizi, Heraklion Crete, starting from 2011 until the first half of 2014, the 3 years that the ever-growing recession caused an increase in the number of people in the vulnerable groups and also exacerbated the problems facing these groups. The degree, type of intervention, ways to support and implementation of the different actions, efficiency of those and the assessment of user satisfaction in relation to the social problems of the region are studied in depth. This paper demonstrates the role and remit of the primary local authorities to exercise Social Policy, at a time when they have to face increased social problems. The conclusions drawn from fieldwork in social structures of the municipality in conjunction with processing of the institutional framework, show beyond doubt that the Municipality of Malevizi has significant social policy and assumes several social intervention initiatives over time, despite some serious problems. A special survey was conducted to assess effectiveness and record the degree of satisfaction of users of the services in «Help at Home», one of the social structures that operate within the municipality. A special questionnaire was drawn and the 170 citizens-users of the program were asked to respond. Analysis of the results showed that the majority of users are satisfied with its operation, services and program staff. Deficiencies of the service and recommendations for improvement were highlighted.

TAGS: Social Policy, Local Government, recession, vulnerable social groups.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευρετήριο Πινάκων	i
Ευρετήριο Γραφημάτων	ii
Ευρετήριο Σχημάτων	iii
Συντομογραφίες-Ακρωνύμια	iv
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1.1 Έννοια και περιεχόμενο του Κοινωνικού Κράτους και της Κοινωνικής Πολιτικής	4
1.2 Ιστορική αναδρομή της Κοινωνικής Πολιτικής και του Κράτους Πρόνοιας	6
1.3 Πρότυπα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής	8
1.4 Κριτική και αμφισβήτηση του Κράτους Πρόνοιας	10
1.5 Επίπεδα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής	11
1.6 Ο ρόλος του εθελοντισμού στην Κοινωνική Πολιτική	12
1.7 Το Ελληνικό Κράτος Πρόνοιας αντιμέτωπο με την οικονομική κρίση.....	13

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.1 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής	15
2.2 Η οριοθέτηση των συστημάτων τοπικής Κοινωνικής Πολιτικής.....	16
2.3 Τρωτά σημεία στην ανάπτυξη Κοινωνικής Πολιτικής από τους Ο.Τ.Α.....	17
2.4 Ο σύγχρονος ρόλος της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής.....	18

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

1.1 Περιγραφή Δήμου Μαλεβιζίου.....	22
1.2 Ιστορικά στοιχεία Δήμου Μαλεβιζίου.....	25
1.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά Δήμου Μαλεβιζίου.....	28
1.4 Διοικητική δομή και οικονομικά στοιχεία Δήμου Μαλεβιζίου.....	39

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

2.1 Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού	50
2.1.1 Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας, και Ισότητας των Φύλων...51	
2.2 Κοινωνικό Παντοπωλείο.....	53
2.3 Πρόγραμμα Κοινωνικής Προσφοράς Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών.....	55
2.4 Κοινωνικό Φαρμακείο	56
2.5 Κοινωνικό Ιατρείο.....	58
2.6 Κοινωνικό Φροντιστήριο	60
2.7 Κοινωνικό Οδοντιατρείο-Παθολογοανατομικό Εργαστήριο	61
2.8 Πρόγραμμα χορήγησης ακτοπλοϊκών εισιτηρίων	61
2.9 Έκτακτο επίδομα ένδειας.....	61
2.10 Βιβλιάριο περίθαλψης ανασφάλιστου	62
2.11 Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.....	63
2.12 Παιδικοί Σταθμοί.....	66
2.13 Κ.Α.Π.Η.....	68
2.14 Κ.Η.Φ.Η.....	70
2.15 Κ.Δ.Α.Π.....	71
2.16 Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.....	71
2.17 Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι».....	73
2.17.1 Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» Δήμου Μαλεβιζίου.....	73

2.17.2 Έρευνα για την αξιολόγηση του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» στο Δήμο Μαλεβιζίου.....	74
2.17.2.1 Γενικά στοιχεία της έρευνας	74
2.17.2.2 Αποτελέσματα της έρευνας	75
2.17.2.3 Συμπεράσματα της έρευνας.....	83
2.18 Εφαρμογή της S.W.O.T. ανάλυσης στις υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Μαλεβιζίου	84

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

3.1 Σύσταση και αρμοδιότητες των Κ.Ε.Π.	87
3.2 Κ.Ε.Π. Δήμου Μαλεβιζίου	89
3.3 Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας	91

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

4.1 Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.	92
4.1.1 Σκοπός ίδρυσης και αρμοδιότητες	92
4.1.2 Διοίκηση, πόροι και οικονομικά στοιχεία	95
4.1.3 Εγκαταστάσεις, λειτουργία και δράσεις.....	97
4.2 Αρχαιολογική συλλογή Μαλεβιζίου.....	99
4.3 Μουσείο «Δομίνικου Θεοτοκόπουλου»	99
4.4 Έκθεση γλυπτών «Ιωάννη Κλινάκη».....	100
4.5 Δημοτική Βιβλιοθήκη	100
4.6 Δημοτική Πινακοθήκη Τυλίσου	100
4.7 Αθλητικές εγκαταστάσεις και δράσεις	101

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
«ΑΛΜΥΡΟΣ» ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α.

5.1 Ίδρυση, σκοπός και λειτουργία	103
5.2 Μονάδα αφαλάτωσης νερού	103

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 Γενικά συμπεράσματα.....	105
6.2 Προτάσεις	109

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	111
--------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	117
-------------------	-----

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

1.1 Πραγματικός πληθυσμός Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου.....	28
1.2 Μόνιμος πληθυσμός Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου.....	29
1.3 Γεωγραφική μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού 2001-2011	30
1.4 Αριθμητική μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού 1981-2011	30
1.5 Ποσοστιαία μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού 1981-2011	31
1.6 Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο	31
1.7 Αριθμός μελών ανά νοικοκυριό	33
1.8 Επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού ανά φύλο.....	35
1.9 Επιχορηγήσεις Δήμου για έργα ανάπτυξης.....	42
1.10 Ποσά διατιθέντα τα έτη 2011-2014 για Πολιτισμό-Αθλητισμό-Κ. Π.	43
1.11 Προϋπολογισμός δαπανών του Δήμου έτους 2011	45
1.12 Προϋπολογισμός δαπανών του Δήμου έτους 2012	46
1.13 Προϋπολογισμός δαπανών του Δήμου έτους 2013	47
1.14 Προϋπολογισμός δαπανών του Δήμου έτους 2013 (αναμορφωμένος)	48
1.15 Προϋπολογισμός δαπανών του Δήμου έτους 2014	49
2.1 Αριθμός δικαιούχων Κοινωνικού Παντοπωλείου	55
2.2 Ποσότητες φαρμάκων χορηγηθέντες από το Κοινωνικό Φαρμακείο	58
2.3 Αριθμός πολιτών που εξυπηρετήθηκαν από το Κοινωνικό Ιατρείο	60
2.4 Αριθμός αιτήσεων και δικαιούχων Βιβλιαρίου Ανασφάλιστου	63
2.5 Προϋπολογισμοί Δ.Ο.Κ.Α.Π.Π.Α.Μ. ετών 2011-2014.....	66
2.6 Αριθμός εγγεγραμμένων στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»	74
3.1 Αριθμός υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν στα Κ.Ε.Π. του Δήμου.....	90
4.1 Έσοδα και έξοδα του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. ετών 2011-2013	97

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

1.1 Ηλικιακές ομάδες πληθυσμού Δήμου Μαλεβιζίου.....	32
1.2 Οικογενειακή κατάσταση πληθυσμού Δήμου Μαλεβιζίου.....	34
1.3 Επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού Δήμου Μαλεβιζίου	35
1.4 Σύθεση πληθυσμού: Έλληνες υπήκοοι-αλλοδαποί	36
1.5 Σύθεση πληθυσμού: Οικονομικά ενεργός-μη ενεργός.....	38
1.6 Διάρθρωση οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά τομέα παραγωγής.....	38
1.7 Ποσά διατιθέντα τα έτη 2011-2014 για Πολιτισμό-Αθλητισμό-Κ. Π.	43
1.8 Κατανομή δαπανών του Δήμου έτους 2011	45
1.9 Κατανομή δαπανών του Δήμου έτους 2012	46
1.10 Κατανομή δαπανών του Δήμου έτους 2013	47
1.11 Κατανομή δαπανών του Δήμου έτους 2013 (αναμορφωμένη)	48
1.12 Κατανομή δαπανών του Δήμου έτους 2014	49
2.1 Κατανομή ερωτώμενων ανά φύλο.....	75
2.2 Κατανομή ερωτώμενων ανά ηλικία	76
2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενων	76
2.4 Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενων.....	77
2.5 Οικονομική κατάσταση ερωτώμενων.....	78
2.6 Απασχόληση ερωτώμενων πριν τη συνταξιοδότησή τους.....	78
2.7 Κατάσταση υγείας ερωτώμενων.....	79
2.8 Ενημέρωση αναφορικά με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»	80
2.9 Ζήτηση υπηρεσιών του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».....	81
2.10 Βαθμός ικανοποίησης χρηστών του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι»	82
2.11 Παρεχόμενες υπηρεσίες και βελτίωση ποιότητας ζωής	82
2.12 Προτεινόμενες/επιθυμητές επιπλέον υπηρεσίες	83

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

1.1 Οργανόγραμμα του Δήμου Μαλεβιζίου.....	41
2.1 Οργανόγραμμα του Δ.Ο.Κ.Α.Π.Π.Α.Μ.....	65
4.1 Οργανόγραμμα του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.	96

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

Α.Μ.Ε.Α.	Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
Α.Σ.Ε.Π.	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού
Δ.Ε.	Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Δ.Ε.Υ.Α.Α.Μ.	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης, Άρδευσης, Αποχέτευσης Μαλεβιζίου
Δ.Μ.Υ.Π.	Διοίκηση Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας
Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.	Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προστασίας και Παιδείας Μαλεβιζίου
Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ	Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Αθλητισμού Μαλεβιζίου
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Δ.Σ.	Δημοτικό Συμβούλιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Ε.	Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	Ελληνική Στατιστική Αρχή
Ε.Σ.Π.Α.	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Ε.Σ.Υ.	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ε.Φ.Ε.Τ.	Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων
Ι.Δ.Α.Χ.	Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
Ι.Κ.Α.	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κ.Α.Π.Η.	Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων
Κ.Δ.Α.Π.	Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
Κ.Ε.Δ.Ε.	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
Κ.Ε.Π.	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών
Κ.Ε.ΦΟ.	Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας
Κ.Η.Φ.Η.	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
Κ.Π.	Κοινωνική Πολιτική
Μ.Ε.Α	Με Ειδικές Ανάγκες
Μ.Κ.Ο.	Μη Κυβερνητική Οργάνωση

Μ.Μ.Ε.	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Α.Ε.Ε.	Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών
Ο.Γ.Α.	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Ο.Ε.Κ.	Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας
Ο.Ε.Υ.	Οργανισμός Εσωτερικών Υπηρεσιών
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Ο.Σ.Α.	Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Ε.	Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
Π.Ε.Δ.Υ.	Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας
ΠΟΛ	Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιος (με πολλούς αποδέκτες)
Π.Ο.Υ.	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
Τ.Α.	Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Ε.	Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
Τ.Ε.Ι.	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Υ.Ε.	Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τη διάρκεια της ζωής του ο άνθρωπος ενεργεί προσπαθώντας να ικανοποιήσει διάφορες ανάγκες, οι οποίες είτε αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της φύσεώς του, είτε δημιουργούνται από το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει. Η ικανοποίηση αυτή είναι βασική προϋπόθεση τόσο για την επιβίωσή του, όσο και για την ψυχική του ισορροπία. Για το λόγο αυτό σε κάθε σύγχρονη, οργανωμένη κοινωνία υφίσταται ο θεσμός της Κοινωνικής Πολιτικής, ο οποίος έχει ως στόχο την υποστήριξη ατόμων ή ομάδων του πληθυσμού στην κάλυψη βασικών τους αναγκών, τις οποίες αδυνατούν να ικανοποιήσουν για κάποιο λόγο μόνοι τους. Η προστασία των ατόμων αυτών κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα με την «αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου» σύμφωνα με την οποία: αναγνωρίζονται κοινωνικά δικαιώματα, αναπτύσσονται οι θεσμοί του Κράτους Πρόνοιας, προστατεύονται ειδικές κατηγορίες πληθυσμού και αναπτύσσονται παρεμβατικές οικονομικές λειτουργίες.

Η σύγχρονη προσέγγιση του Κράτους Πρόνοιας επιβάλλει την επίλυση των διαφόρων κοινωνικών προβλημάτων μέσα από ολοκληρωμένες και θεσμοθετημένες πλέον διαδικασίες. Εφαλτήριο γι' αυτό είναι το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι τα διάφορα κοινωνικά προβλήματα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με προβλήματα και κρίσεις ευρύτερης μορφής, όπως πολιτικές και οικονομικές. Ο τρόπος, η μορφή και οι στόχοι της κατά περίπτωση ασκούμενης Κοινωνικής Πολιτικής, καταδεικνύουν τα υπάρχοντα κοινωνικά προβλήματα είτε μέσα από τους τρόπους επίλυσής των, είτε μέσα από τα κενά και τις ελλείψεις. Τα στοιχεία αυτά αφορούν την άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής, τόσο από την κεντρική εξουσία όσο και από τους αποκεντρωμένους δημόσιους φορείς.

Η αποτυχημένη αναδιανεμητική οικονομική πολιτική οδηγεί στον κοινωνικό αποκλεισμό και στην περιθωριοποίηση ευπαθών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού βάζοντας σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή, στερώντας πλεονεκτήματα, δικαιώματα, συμμετοχή σε διαδικασίες και ίσες ευκαιρίες από τα άτομα αυτά. Η παρατεταμένη και ανελισσόμενη οικονομική κρίση εντάσσει καθημερινά άτομα στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, ενώ οξύνονται τα προβλήματα των ατόμων που ήδη ανήκουν σε αυτές. Η υπάρχουσα Κοινωνική Πολιτική και οι δομές της δεν επαρκούν πλέον για την κάλυψη των

αναγκών με αποτέλεσμα να κρίνεται επιβεβλημένη η παρουσία των εθελοντικών ομάδων στην προσπάθεια αυτή.

Η αποτελεσματικότητα των κοινωνικών δομών αμφισβητείται έντονα και αυτό είναι εξαιρετικά ανησυχητικό καθώς η υφιστάμενη Κοινωνική Πολιτική και η αποτελεσματικότητά της, συνιστούν δείκτη κοινωνικής συνοχής, κοινωνικής ευημερίας, ποιότητας ζωής και κοινωνικής ανέλιξης. Στην αποτελεσματικότητα της Κοινωνικής Πολιτικής όταν αυτή ασκείται από τοπικούς φορείς και δη από φορείς της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εστιάζεται η παρούσα έρευνα. Αρχή αυτής, είναι η προσέγγιση ότι τα διάφορα προβλήματα που οδηγούν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα στην ανασχεση της κοινωνικής εξέλιξης, γίνονται εγκαίρως αντιληπτά και αντιμετωπίζονται κατάλληλα και αποτελεσματικά σε τοπικό επίπεδο. Οι πρωτοβάθμιοι Καλλικρατικοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως θεσμοθετημένες μονάδες αποκεντρωμένης διοίκησης, κλήθηκαν να διαχειριστούν τις επιπτώσεις που είχε η οικονομική κρίση στις κατά τόπους κοινωνικές ομάδες.

Στόχος λοιπόν του παρόντος πονήματος είναι η διερεύνηση και η καταγραφή του ρόλου των πρωτοβαθμίων φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής τα τρία τελευταία χρόνια μεσοσύσης της οικονομικής κρίσης, η μελέτη των ορίων και των αρμοδιοτήτων της, η καταγραφή των «κενών» και των προβλημάτων και τέλος η διερεύνηση του βαθμού αποτελεσματικότητάς της σε σχέση με τα τοπικά κοινωνικά προβλήματα και τις ανάγκες του πληθυσμού.

Λόγω της φύσεως του θέματος και της μικρής σχετικά τοπικής κοινωνίας προέκυψαν προβλήματα κατά τη συλλογή των πληροφοριών τα οποία έχουν να κάνουν κυρίως με τον φόβο του κοινωνικού στίγματος που επικρατεί στις κοινωνίες αυτές.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη και διαρθρώνεται σε οκτώ κεφάλαια. Το πρώτο μέρος αποτελείται από δύο κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο ορίζεται η έννοια της Κοινωνικής Πολιτικής και του Κράτους Πρόνοιας μέσα από διάφορες προσεγγίσεις, μελετάται το περιεχόμενό της καθώς και οι σύγχρονες πλέον θεωρίες αναφορικά με την άσκησή της και τα πεδία εφαρμογής της. Στη συνέχεια γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή της Κοινωνικής Πολιτικής τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, αναφέρονται τα διάφορα πρότυπα που αναπτύχθηκαν στην άσκηση Κ.Π. και οι λόγοι για τους οποίους το Κράτος Πρόνοιας σήμερα δέχεται κριτική και αμφισβητείται. Τέλος αναφέρονται τα

επίπεδα άσκησης της Κ.Π., επισημαίνεται ο ρόλος του εθελοντισμού και περιγράφεται η λειτουργία το Ελληνικού Κράτος Πρόνοιας μέσα στην οικονομική κρίση.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αρχικά αναφέρονται τα συστήματα που αναπτύχθηκαν για την άσκηση Κ.Π. από τους φορείς της Τ.Α. και η οριοθέτησή τους, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται οι αδυναμίες και τα προβλήματα που εμφανίζονται κατά την ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων από τους Ο.Τ.Α. Τέλος περιγράφεται ο σύγχρονος ρόλος της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής, ιδιαίτερα σε περίοδο οικονομικής κρίσης. Η άντληση των πληροφοριών αυτών έγινε μέσα από σύγχρονη Ελληνική και ξένη βιβλιογραφία.

Στο δεύτερο μέρος που αποτελείται από έξι κεφάλαια, αναλύεται η άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής από φορέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και συγκεκριμένα από το Δήμο Μαλεβιζίου Ηρακλείου Κρήτης την τελευταία τριετία, μέσα από καταγραφή των δράσεων που αναπτύχθηκαν για το σκοπό αυτό. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικά ο Δήμος Μαλεβιζίου (γεωφυσικά, ιστορικά και δημογραφικά στοιχεία, διοικητική δομή, οικονομικά στοιχεία).

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναλυτική παρουσίαση των φορέων και των δομών Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου, τόσο των προγενέστερων όσο και αυτών που δημιουργήθηκαν την τελευταία 3ετία. Διερευνήθηκε επίσης ο βαθμός ικανοποίησης των χρηστών του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» μέσα από μια στατιστική έρευνα που έγινε σε 170 χρήστες του.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφεται η οργάνωση και η λειτουργία των Κ.Ε.Π του Δήμου και του Αυτοτελούς Γραφείου Διοικητικής Βοήθειας. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι φορείς και οι δράσεις που σχετίζονται με τον αθλητισμό και τον πολιτισμό. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην εταιρεία «ΑΛΜΥΡΟΣ» Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α., που έχει ως κύριο στόχο την παροχή φτηνότερου και καλύτερης ποιότητας πόσιμου νερού. Τέλος στο έκτο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας των κοινωνικών υποστηρικτικών δομών.

Οι πληροφορίες του δεύτερου μέρους κατά κύριο λόγο προέρχονται από διοικητικά έγγραφα και προσωπικές συνεντεύξεις σε εργαζομένους.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1.1 Έννοια και περιεχόμενο του Κράτους Πρόνοιας και της Κοινωνικής Πολιτικής

Ο όρος «Κράτος Πρόνοιας» αναφέρεται στην παρέμβαση του κράτους στον κοινωνικό τομέα, με κύριο χαρακτηριστικό του τη διευρυμένη κοινωνική δράση, που αφορά σχεδόν όλους τους τομείς της ζωής του οικονομικά ενεργού και μη πληθυσμού, με απώτερο στόχο την επίτευξη της ευημερίας τους και την μείωση, αν όχι εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων¹.

Ο ορισμός της Κοινωνικής Πολιτικής από την άλλη, αποτελεί δύσκολο εγχείρημα μιας και αυτή αφορά ένα ευρύ φάσμα μορφών και μεθόδων δράσης από τη μία και από την άλλη εμπεριέχει επιμέρους συνιστώσες πολιτικών που τη συγκροτούν. Γεγονός είναι δε ότι και στην ίδια χώρα η ουσία της Κοινωνικής Πολιτικής μπορεί να είναι διαφορετική ανά περιοχή και να αφορά διαφορετικά φαινόμενα και δράσεις (Dye, 1998).

Η Κοινωνική Πολιτική ως όρος αναφέρεται για πρώτη φορά στη Γερμανία προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα κατά την προσπάθεια να διαμορφωθεί ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης από τον Bismarck². Αναφέρεται στην οργανωμένη παρέμβαση του κράτους ή της εκάστοτε κρατούσας πολιτικής εξουσίας, η οποία μέσα από την αναγνώριση και κάλυψη κοινωνικών αναγκών ατόμων και ομάδων, στοχεύει στη ρύθμιση της κοινωνικής αναπαραγωγής και την επίτευξη κοινωνικής ειρήνης. Συγκροτείται από σειρά μέτρων και επιμέρους πολιτικών στους τομείς της υγείας, της πρόνοιας, της κοινωνικής ασφάλισης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατοικίας³.

Αναζητώντας στη διεθνή βιβλιογραφία συναντάμε ένα πλήθος από ορισμούς για την Κοινωνική Πολιτική. Κατά τον Kemshall (2002) η Κοινωνική Πολιτική ορίζεται ως το εργαλείο για την αντιμετώπιση των κοινωνικών κινδύνων όπως η ανεργία, τα ατυχήματα, οι ασθένειες, το γήρας και ο θάνατος. Ακόμη ορίζεται ως μέσο επίτευξης

---

¹ Στασινοπούλου, Ο. (1997). *Κράτος Πρόνοιας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, σσ. 26.

² Γερμανία 1883-1889.

³ Στασινοπούλου, Ο. (1999). *Εισαγωγή στην κοινωνική πολιτική*. Φάκελος σημειώσεων. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο, σσ. 1-4.

κοινωνικής ευημερίας (Spicker, 2004), ως παρέμβαση για αλλαγές στην κοινωνία και εδραίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης (Jansson, 1994), ως ανακατανομή των κοινωνικών υπηρεσιών και των πόρων της κοινωνίας προς όφελος των ασθενέστερων ομάδων της και ως ένα σύστημα σκοπών και στόχων που αναφέρονται στην ποιότητα της ζωής και στις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών, το οποίο εμπεριέχει κατευθύνσεις και κατανομή ευθυνών (Ιατρίδης, 2005).

Ουσιαστικά Κοινωνική Πολιτική είναι το σύνολο των μέτρων εκείνων που παίρνει είτε η κεντρική εξουσία είτε οι αποκεντρωμένες διοικήσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσουν, ή να προλάβουν, φαινόμενα δυσλειτουργίας που αφορούν το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ή μέρος του πληθυσμού.

Πυρήνα της Κοινωνικής Πολιτικής αποτελούν οι παρεμβάσεις στα πεδία της υγείας, της κοινωνικής ασφάλισης και της πρόνοιας. Στο περιεχόμενο της σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής περιλαμβάνονται ακόμη παρεμβάσεις που αφορούν στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την κατοικία, τη μετανάστευση, την προστασία του περιβάλλοντος και τον πολιτισμό. Ακόμη στην Κοινωνική Πολιτική εντάσσονται δράσεις που στοχεύουν στην κάλυψη αναγκών, στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και στην προσωπική φροντίδα νηπίων, παιδιών, ατόμων τρίτης ηλικίας και ατόμων με ειδικές ανάγκες .

Βασικό στοιχείο είναι ότι τα ζητήματα, που απασχολούν την Κοινωνική Πολιτική και καθορίζουν το σχεδιασμό της, διαχρονικά παραμένουν τα ίδια και έχουν να κάνουν με την διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, την αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού-ομάδων ή ατόμων και τον αναδιανεμητικό χαρακτήρα του εκάστοτε κράτους τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ευκαιριών (Χτουρής, 1999). Σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι οι αντιλήψεις, οι αξίες και ο βαθμός συνοχής μιας κοινωνίας καθορίζει σημαντικά το περιεχόμενο και το σύνολο των δράσεων της Κοινωνικής Πολιτικής (Τσουκαλάς, 1998).

Σήμερα επιβάλλεται, όσο ποτέ άλλοτε, η προσεκτική μελέτη των παραμέτρων εκείνων που οδήγησαν σε ανεπιτυχείς πρακτικές διαχρονικά και η αποφυγή τους. Ο σχεδιασμός της Κοινωνικής Πολιτικής επιτάσσει πλέον συνεργασία κράτους, ιδιωτικών φορέων και εθελοντικών ομάδων. Και αυτό γιατί το Κράτος Πρόνοιας κινδυνεύει από την αύξηση των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, οι οποία τείνει να

το καταστήσει μη βιώσιμο οικονομικά. Επιπλέον στόχος της σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής δεν είναι μόνο η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων, αλλά και η αποτελεσματική αντιμετώπιση νέων προβλημάτων όπως η μακροχρόνια ανεργία, η αντιμετώπιση παρεκκλίνουσων συμπεριφορών που σχετίζονται με την παρατεταμένη ένδεια και την απογοήτευση, ο αυτοαποκλεισμός αλλά και η τεχνολογική απομόνωση.

Για το λόγο αυτό η σύγχρονη Κοινωνική Πολιτική οφείλει να είναι ευέλικτη και να έχει διττό ρόλο άσκησης: ως δράση παροχής κινήτρων, που αφορά προσωρινές και αναστρέψιμες περιπτώσεις με σκοπό την έξοδο ατόμων από μια δύσκολη κατάσταση μέσω π.χ. απασχόλησης, εκπαίδευσης κ.α. από τη μία και ως δράση οικονομικής αποζημίωσης και αντιστάθμισης, που αφορά μόνιμες κυρίως και μη αναστρέψιμες περιπτώσεις μέσω παροχής επιδομάτων και υπηρεσιών πρώτης ανάγκης, σε άτομα π.χ. μακροχρόνια άνεργους, ηλικιωμένους κ.α. από την άλλη.

1.2 Ιστορική αναδρομή της Κοινωνικής Πολιτικής και του Κράτους Πρόνοιας

Μια ίσως αφηρημένη και αμυδρή έκφραση Κοινωνικής Πολιτικής ήταν η νομοθεσία για την φτώχεια (Poor Laws) στην Αγγλία που ξεκίνησε το 1601, αλλά επίσημα οργανωμένη μορφή Κοινωνικής Πολιτικής θεσμοθετήθηκε στη Γερμανία στο τέλος του 19^{ου} αιώνα από τον Bismarck⁴ κατά τα έτη 1883-1889 και κατόπιν στη Μεγάλη Βρετανία από τον Beveridge⁵ τα κατά τα έτη 1939-1941.

Στις προβιομηχανικές κοινωνίες την κοινωνική προστασία αναλαμβάνει η τοπική κοινότητα, οι συντεχνίες, η εκκλησία και οι μοναχικές κοινότητες. Οι δράσεις που αναπτύσσονται έχουν να κάνουν κυρίως με την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών και με τον έλεγχο των φτωχών και των απόκληρων, ενώ τα πρώτα ιδρύματα παροχής βοήθειας και φροντίδας είναι ουσιαστικά χώροι κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι περισσότερες χώρες ανεξάρτητα από το σύστημα που εφαρμόζουν έχουν κοινό εφελτήριο ως προς το θέμα της Κοινωνικής Πολιτικής. Η κοινή αυτή αφετηρία

---

⁴ Στις δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης συμμετέχουν με εισφορές οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες, ενώ το κράτος έχει μικρή παρέμβαση και συμμετοχή.

⁵ Το κράτος αναλαμβάνει μεγάλο μέρος πρωτοβουλιών για την Κοινωνική Ασφάλιση και μέσω της φορολογίας καλύπτει τις δαπάνες αυτής. Το κράτος έχει μεγάλη συμμετοχή και δυναμική παρέμβαση.

αποτελείται από τρεις επιμέρους συνιστώσες. Η πρώτη είναι η οικονομική, που στηρίζεται στην πρόταση του Keynes ότι το κράτος οφείλει να ασκεί μια διακριτική δημοσιονομική πολιτική, η δεύτερη είναι η κοινωνική η οποία στηρίζεται στις αρχές της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης και η τρίτη είναι η πολιτική που εμφανίστηκε μεταπολεμικά και υποστηρίχθηκε από τα Σοσιαλιστικά και Κοινωνικοδημοκρατικά καθεστάτα. Οι τρεις αυτές συνιστώσες είχαν ως αποτέλεσμα την ταύτιση του κράτους με την Κοινωνική Πολιτική και ανέδειξαν τον επιτακτικό κοινωνικό του ρόλο.

Διαχρονικά το σύγχρονο Κράτος Πρόνοιας αναπτύσσεται σε δύο κύριες περιόδους. Η πρώτη περίοδος ξεκινά τέλος του 18^{ου} αιώνα και καταλήγει στο δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ η δεύτερη που ξεκινά με τη λήξη του και εκτείνεται θεωρητικά μέχρι και σήμερα επιμερίζεται σε τρεις επιμέρους περιόδους α) τη «χρυσή εποχή» μεταπολεμικά έως το τέλος της 10ετίας του '60, β) την περίοδο της κρίσης, αρχές της 10ετίας του '70 έως και τα μέσα της 10ετίας του '80 και γ) την περίοδο του σύγχρονου προνοιακού πλουραλισμού όπου το κοινωνικό κράτος αναπτύχθηκε στη σημερινή του μορφή και αμφισβητήθηκε για την αποτελεσματικότητά του.

Στη χώρα μας η κοινωνική φροντίδα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την παρουσία οργανωμένων κοινωνιών και εμφανίζεται από την αρχαιότητα κατά την οποία αναπτύχθηκαν σημαντικά μέτρα για την υγεία και την κοινωνική προστασία, ενώ στα Βυζαντινά χρόνια θεσμοθετήθηκε η οργανωμένη ιδρυματική φροντίδα και οργανώθηκαν τα πρώτα δίκτυα εθελοντισμού. Κατά τη διάρκεια της Τούρκικης κατοχής η τοπικές κοινότητες, τα μοναστήρια και ο κλήρος ήταν οι κύριοι φορείς άσκησης Κοινωνικής Φροντίδας. Αργότερα, κατά την περίοδο διακυβέρνησης του Ι. Καποδίστρια το κράτος δίνει μεγάλη έμφαση στη δημόσια υγεία, την παιδεία και την κοινωνική προστασία.

Η μεταπολεμική περίοδος ωστόσο βρίσκει την Ελλάδα εγκλωβισμένη σε ένα συγκεντρωτικό μοντέλο Κοινωνικής Πολιτικής που χαρακτηρίζεται από έλλειψη σχεδιασμού, οργάνωσης και εξειδικευμένου προσωπικού. Μέχρι τις αρχές της 10ετίας του '70 η κοινωνική προστασία περιοριζόταν κυρίως στην ιδρυματική φροντίδα. Στην 10ετία του '80 αρχίζουν να γίνονται σημαντικές προσπάθειες εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης ενός θεσμικού προτύπου, αρχικά στο χώρο της υγείας με τη σύσταση του Ε.Σ.Υ. Κατά τη 10ετία του '90 η κεντρική εξουσία για οικονομικούς κυρίως λόγους ενθαρρύνει την ανάπτυξη μη κερδοσκοπικών ιδιωτικών πρωτοβουλιών και εθελοντικών οργανώσεων

διατηρώντας τον έλεγχο και την εποπτεία σε αυτές, ενώ ξεκίνησε την παραχώρηση δομών και φορέων Κοινωνικής Πολιτικής σε ιδιώτες. Ταυτόχρονα ξεκίνησε η συμμετοχή της Ελλάδας στα διάφορα προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής που χρηματοδοτούσε η Ε.Ε.

Τα τελευταία χρόνια το Κράτος Πρόνοιας είναι αντιμέτωπο με σοβαρά προβλήματα όπως η διατήρηση της μακροχρόνιας ανεργίας για μεγάλο χρονικό διάστημα σε υψηλό ποσοστό του πληθυσμού, η οικονομική αστάθεια που εμφανίζουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα και η ανάγκη κοινωνικής ένταξης ειδικών πληθυσμιακών ομάδων. Τόσο οι διεθνείς όσο και οι εγχώριες οικονομικές συνθήκες αποτελούν περιοριστικό παράγοντα για το Κοινωνικό Κράτος. Η έλλειψη οικονομικών πόρων ώθησε την κεντρική εξουσία να εκχωρήσει ουσιαστικές αρμοδιότητες σε αποκεντρωμένες τοπικές διοικήσεις, οι οποίες με τη σειρά τους στήριξαν την ανάπτυξη και τη λειτουργία των κοινωνικών τους δομών κυρίως στον εθελοντισμό⁶.

1.3 Πρότυπα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής

Κατά την περίοδο της «χρυσής εποχής» του Κοινωνικού Κράτους αναπτύχθηκαν διαφορετικά πρότυπα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής έχοντας ως εφιαλτήριο τις θεωρητικές και ιδεολογικές προσεγγίσεις τόσο του μαρξισμού και του νεοφιλελευθερισμού όσο και της κοινωνικοδημοκρατίας. Η διάκριση και τα βασικά χαρακτηριστικά των προτύπων αυτών είναι (Titmus, 1974):

1. *Υπολειμματικό*: η κάλυψη των βασικών κοινωνικών αναγκών των ατόμων είναι προσωπική τους ευθύνη και οι πόροι των παροχών αυτών προέρχονται από τα ίδια τα άτομα, τις οικογένειές τους και την τοπική κοινωνία. Η παρέμβαση του κράτους αφορά μόνο περιπτώσεις μεγάλης ανάγκης προς αποφυγή κοινωνικής απομόνωσης ειδικών ομάδων πληθυσμού. Τα τρωτά σημεία αυτού του προτύπου είναι οι συχνές περιπτώσεις κοινωνικού στιγματισμού ατόμων και ομάδων και η έμφαση, όχι στην πρόληψη αλλά στην αντιμετώπιση. Τα θετικά του σημεία είναι ότι η βοήθεια αφορά μόνον τα άτομα που έχουν πραγματικά ανάγκη και ότι προωθείται η ατομική πρωτοβουλία και ο θεμιτός ανταγωνισμός (π.χ. Η.Π.Α.)

---

⁶ Χλέτσος, Μ. (2012). *Μετασχηματισμός ή μετεξέλιξη του «Κράτους Πρόνοιας»*; Κύκλος διαλέξεων "οικονομία και κοινωνία". Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής, σσ.4.

2. *Θεσμικό-Αναδιανεμητικό*: το οργανωμένο κράτος αναπτύσσει θεσμούς για την καθολική κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού οι οποίες πλέον δεν αντιμετωπίζονται αποσπασματικά. Ο αναδιανεμητικός του χαρακτήρας έχει ως στόχο την εξάλειψη των ανισοτήτων μέσω της αναδιανομής του συνολικού προϊόντος της οικονομίας. Τα τρωτά σημεία του προτύπου αυτού είναι ότι κάποιες φορές ωφελούμενοι είναι άτομα που δεν έχουν πραγματική ανάγκη και ότι δεν υπάρχει εξατομικευμένη φροντίδα, ενώ τα θετικά του σημεία είναι η έμφαση στην πρόληψη, η εξάλειψη του κοινωνικού στίγματος και η ενθάρρυνση του αισθήματος της συλλογικής προσπάθειας (π.χ. Σκανδιναβικές χώρες)

3. *Βιομηχανικό-Ανταποδοτικό*: οι διάφορες κοινωνικές παροχές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τον εργαζόμενο ενεργό πληθυσμό καθώς αποτελούν κομμάτι της αμοιβής του. Έτσι ο χαρακτήρας των παροχών εξατομικεύεται ενώ το κράτος περιορίζεται στον αναδιανεμητικό του ρόλο (π.χ. Μεγάλη Βρετανία με κάποιες παραλλαγές του)

Η μη αποσπασματική αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων δε συνδέεται μονοσήμαντα με την κρατική προέλευση των κοινωνικών παροχών. Έτσι ανάλογα με τον τρόπο-βαθμό συμμετοχής του κράτους, της ελεύθερης αγοράς και της οικογένειας στην κάλυψη των διαφόρων κοινωνικών αναγκών, το «Κράτος Πρόνοιας» διαχωρίζεται σε (Esping-Andersen, 1990):

1. *Φιλελεύθερο*: το κράτος περιορίζεται στο να παρέχει ένα ελάχιστο επίπεδο κοινωνικών παροχών. Οι ουσιαστικές παροχές αφορούν πρωτίστως τον εργαζόμενο ενεργό πληθυσμό μετά από αξιολόγηση του βιοτικού του επιπέδου και της οικονομικής του κατάστασης. Η ελεύθερη αγορά είναι αυτή που κυρίως καλύπτει τις κοινωνικές ανάγκες και διακρίνει τον πληθυσμό σε χρήστες και μη (π.χ. Αυστραλία, Β. Αμερική)

2. *Συντηρητικό-Κορπορατιστικό*: το κράτος έχει ενεργό ρόλο στην κοινωνική προστασία, ο οποίος όμως αναφέρεται στη βάση της κάθε επαγγελματικής ομάδας. Οι διάφορες κοινωνικές παροχές γίνονται αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών στα πλαίσια λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς, ενώ στην κάλυψη των αναγκών συνεπικουρούν εκκλησία και οικογένεια (π.χ. Γαλλία)

3. *Κοινωνικοδημοκρατικό*: το κράτος έχει καθολικό ρόλο στην κοινωνική προστασία παρέχοντας κοινωνική φροντίδα σε όλο τον πληθυσμό ανεξάρτητα από την οικονομική του κατάσταση. Κράτος και ελεύθερη αγορά δρουν μέσα σε ένα περιβάλλον υγιούς ανταγωνισμού με σκοπό την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στον πληθυσμό. Το κράτος

πρωτίστως λειτουργεί προς την δημιουργία καταστάσεων πλήρους απασχόλησης των ατόμων και την εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων (π.χ. Σκανδιναβικές χώρες)

4. *Νοτιοευρωπαϊκό*: το οικογενειακό περιβάλλον έχει κύριο ρόλο στην κοινωνική φροντίδα και στην κάλυψη των διαφόρων αναγκών, ενώ ο ρόλος του κράτους είναι επικουρικός περιορισμένος στις οικονομικές παροχές (Ferreira, 1996)

5. *Λατινικής Περιφέρειας*: στην περίπτωση αυτή ανήκει η χώρα μας μαζί με άλλες χώρες κυρίως του λεγόμενου Ευρωπαϊκού Νότου μιας και η ειδοποιός διαφορά είναι η ανάσχεση στην εφαρμογή ολοκληρωμένων συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής. Συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι η καθιέρωση ενός υβριδικού συστήματος κοινωνικής προστασίας με στοιχεία υπολειμματικού και κορπορατιστικού προτύπου (Liebfried, 1991)

6. *Μικτό ή νέο πλουραλιστικό (προνοιακός πλουραλισμός)*: το κράτος και η ελεύθερη αγορά δεν έχουν αντικρουόμενους ρόλους αλλά προχωρούν σε συμπράξεις έχοντας ως στόχο τη μείωση των δαπανών, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών. Το κράτος συνεχίζει να έχει επιτελικό ρόλο και να ασκεί έλεγχο χωρίς πάντα να παρέχει το μεγαλύτερο κομμάτι των υπηρεσιών. Εξίσου σημαντικός είναι και ο ρόλος του οικογενειακού περιβάλλοντος και των εθελοντικών ομάδων (Στασινοπούλου, 1999).

1.4 Κριτική και αμφισβήτηση του Κράτους Πρόνοιας

Το σύγχρονο Κράτος Πρόνοιας δέχεται πλέον κριτική και αμφισβήτηση από όλες τις πλευρές τόσο για την αποτελεσματικότητα όσο και για την ίδια την ύπαρξή του. Τα πολιτικά κίνητρα στην ανάπτυξη κοινωνικών δομών είναι σε πολλές των περιπτώσεων εμφανή. Εμφανής είναι και η έλλειψη ή η αγνόηση κύριων κοινωνικοπολιτικών αρχών κατά το σχεδιασμό κοινωνικών δράσεων. Η αμφισβήτηση που δέχεται το Κοινωνικό Κράτος στηρίζεται στα παρακάτω επιχειρήματα (Βούλγαρης, 1994):

1. οι κοινωνικές δομές διαχρονικά ωφέλησαν τις μεσαίες κοινωνικές τάξεις και όχι τις κατώτερες που πραγματικά έχουν τη μεγάλη ανάγκη

2. το κόστος των κοινωνικών παροχών και των διαφόρων προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας κατέληξε να είναι πολύ υψηλό συνοδευόμενο από κατασπατάληση πόρων, κυρίως λόγω της έλλειψης ανταγωνισμού και κινήτρων

3. ο ρόλος των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας κατέληξε να είναι αυτός του κοινωνικού ελέγχου και όχι ο ουσιαστικός, αυτός δηλαδή της κοινωνικής ένταξης και αποκατάστασης

4. η ολοένα και υψηλότερη φορολογία που επέβαλε η κεντρική εξουσία δεν ανταποκρινόταν στο μέγεθος των ανταποδοτικών κοινωνικών παροχών που απολάμβαναν οι πολίτες, ενώ είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των επενδυτικών κινήτρων, της απασχόλησης και της οικονομικής ανάπτυξης

5. το κράτος δεν κατόρθωσε να διαχειριστεί αποτελεσματικά τις ειδικές πληθυσμιακές ομάδες και να αποτρέψει τον κοινωνικό αποκλεισμό τους

6. ο πολιτικός αριβισμός ως κίνητρο ανάπτυξης κοινωνικών δομών, τα πελατειακά και κομματικά κυκλώματα των εκάστοτε κυβερνήσεων και οι ομάδες συμφερόντων γύρω από το Κοινωνικό Κράτος διαχρονικά αυξήθηκαν

7. τα κοινωνικά προγράμματα είχαν ως στόχο τη «θεραπεία» και όχι την «πρόληψη» περιορίζοντας έτσι την υπευθυνότητα του ατόμου και αυξάνοντας την εξάρτησή του από αυτά

8. το πλήθος των επιλογών είναι πεπερασμένο περιορίζοντας έτσι σημαντικά την ελευθερία επιλογής, γεγονός που οφείλεται στη γραφειοκρατία, στην υψηλή σχέση κόστους-ώφελους, στην πολιτική του συγκεντρωτισμού και στην ανελαστικότητα και τον επαγγελματισμό των στελεχών της κοινωνικής διοίκησης.

Η βιωσιμότητα του Κοινωνικού Κράτους αμφισβητείται πλέον από κάθε κατεύθυνση και όχι μόνο από τους ενστερνιστές της νεοφιλελεύθερης ιδεολογίας. Και αυτό γιατί κυρίως αδυνατεί να συγκεντρώσει τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους, να εξασφαλίσει συμμετοχή σε κοινωνικά προγράμματα της Ε.Ε., να απορροφήσει κονδύλια από «πακέτα» της Ε.Ε. και να διανείμει ορθολογικά τους πόρους ελέγχοντας τα τελικά αποτελέσματα. Όλα αυτά συγκλίνουν στο γεγονός ότι το Κοινωνικό Κράτος σήμερα διέρχεται από μια τριπλή κρίση: δημοσιονομική, αποτελεσματικότητας αλλά και νομιμοποίησης.

1.5 Επίπεδα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής

Η Κοινωνική Πολιτική στο πλαίσιο της χώρας ασκείται σε δύο επίπεδα, το κεντρικό και το τοπικό:

α) *κεντρικό επίπεδο*: η κεντρική εξουσία μέσω των αρμοδίων Υπουργείων είναι ο κύριος φορέας επιτελικού σχεδιασμού και άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής. Ορίζει το νομικό πλαίσιο, οριοθετεί τις αρμοδιότητές της, καθορίζει το περιεχόμενό της, προσδιορίζει τις δράσεις και την κατεύθυνση που αυτές θα κινηθούν, αποφασίζει για τη χρηματοδότησή της και για τους φορείς που θα την εκτελέσουν και έχει τον τελικό έλεγχο.

β) *τοπικό επίπεδο*: η Κοινωνική Πολιτική ασκείται από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμους και Περιφέρειες). Ο βαθμός αποκέντρωσης, το φάσμα των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων της και το ύψος των προς διάθεση πόρων καθορίζουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των διαφόρων κοινωνικών προγραμμάτων. Αρωγός στην προσπάθεια αυτή είναι οι τοπικοί σύλλογοι, οι εθελοντικές ομάδες αλλά και οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Οι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης εφαρμόζουν επίσης ένα σημαντικό αριθμό κοινωνικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται και υποστηρίζονται από την Ε.Ε.

Σε υπερεθνικό επίπεδο η Κοινωνική Πολιτική ασκείται από την Ε.Ε. Τα κράτη μέλη της έχουν την κύρια αρμοδιότητα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής εντός των γεωγραφικών τους ορίων και ο ρόλος της περιορίζεται σε μορφές ήπιας κυρίως νομοθετικής παρέμβασης π.χ. συστάσεις κ.α. Τα τελευταία χρόνια λόγω του μεγάλου αριθμού των κοινωνικών προγραμμάτων που επιδοτεί επεμβαίνει πλέον καθοριστικά στον τρόπο άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής των κρατών-μελών της.

Τέλος σε διεθνές επίπεδο η Κοινωνική Πολιτική ασκείται από διεθνείς οργανισμούς όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.), ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.), ο Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (Ο.Ο.Σ.Α.), ο Ερυθρός Σταυρός, η UNICEF κ.α. με δράσεις κυρίως σε περιοχές που πλήττονται από πολέμους, θεομηνίες και επιδημίες.

1.6 Ο ρόλος του εθελοντισμού στην Κοινωνική Πολιτική

Ο εθελοντισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την Κοινωνική Πολιτική από τις πρώτες κιόλας προσπάθειες θεσμοθέτησής της. Ο ρόλος του σήμερα είναι εξαιρετικά σημαντικός καθώς πολλές κοινωνικές δομές στηρίζουν τη λειτουργία τους στις εθελοντικές ομάδες. Διαχρονικά η δράση του εθελοντισμού ήταν ανεξάρτητη, επικουρική ή συμπληρωματική

με τις δράσεις του Κοινωνικού Κράτους, ή παράλληλη με αυτές σε περιπτώσεις εκτάκτων καταστάσεων.

Τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των δαπανών για την κοινωνική προστασία από τη μία και την αύξηση των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες από την άλλη, παρατηρείται αύξηση των εθελοντικών ομάδων με ανάληψη σημαντικών πρωτοβουλιών, ενώ ταυτόχρονα έντονη δράση παρουσιάζουν και οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Κατά το νέο πλουραλιστικό πρότυπο του Κράτους Πρόνοιας, ο εθελοντισμός ορίζεται ως «τρίτος τομέας», αναπτύσσει δράση ανάμεσα στην ιδιωτική και τη δημόσια κοινωνική δραστηριότητα και καλείται να δώσει αποτελεσματικές λύσεις σε περιπτώσεις αδυναμίας ή απουσίας τους (Παπαγεωργίου, 2004).

1.7 Το Ελληνικό Κράτος Πρόνοιας αντιμέτωπο με την οικονομική κρίση

Κάθε οικονομική κρίση έχει σημαντικές κοινωνικές επιπτώσεις, πόσο μάλλον όταν αυτή έχει παρατεταμένη διάρκεια και ανεπισσώμενη ένταση. Αυτές τις επιπτώσεις καλούνται να διαχειριστούν οι θεσμοί και τα προγράμματα του Κράτους Πρόνοιας που σχεδιάζονται και αναπτύσσονται σε κάθε σύγχρονη οργανωμένη κοινωνία. Η τρέχουσα οικονομική κρίση βρήκε τη χώρα μας με υψηλότερη και βαθύτερη φτώχεια σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε⁷. Οι υπάρχουσες δομές Κοινωνικής Πολιτικής ήταν ανεπαρκείς και ανέτοιμες να διαχειριστούν το μεγάλο αριθμό των συνεπειών που συνόδευαν την κρίση αυτή καθώς διαχρονικά ποτέ δεν υπήρξαν πρωτοβουλίες και πολιτικές με υψηλή κοινωνική απόδοση.

Η κεντρική εξουσία δε θέλησε ή δε μπόρεσε να κατανοήσει την αναγκαιότητα ενός κοινωνικού δικτύου ασφαλείας το οποίο σε πιθανή οικονομική κρίση θα περιόριζε σημαντικά τις συνέπειες της. Δε θέλησε ή δε μπόρεσε να κατανοήσει το γεγονός ότι η κάθε πολιτική λιτότητας που εφαρμόζεται θα πρέπει να συνοδεύεται και από την αντίστοιχη ενίσχυση του κοινωνικού δικτύου ασφαλείας.

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών αύξησε σημαντικά τη ζήτηση για κοινωνικές υπηρεσίες, ενώ ταυτόχρονα η δημοσιονομική κρίση περιόρισε το πλαίσιο άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής, μειώνοντας σημαντικά τα ποσά που διατίθενται για το

---

⁷ Ματσαγγάνης, Μ. (2011). *Η Κοινωνική Πολιτική σε δύσκολους καιρούς*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, σσ. 142.

σκοπό αυτό. Οι υπάρχουσες κοινωνικές παροχές δεν μπήκαν στη διαδικασία του ελέγχου και του εξορθολογισμού, τα κενά στο σχεδιασμό των κοινωνικών δομών δεν αποτέλεσαν προτεραιότητα του κράτους, ενώ η αναπροσαρμογή πολλών κοινωνικών επιδομάτων συνεχίζει να παραμελείται συστηματικά. Σημαντικός αριθμός κοινωνικών παροχών δεν καταφέρνει να φτάσει στους τελικούς αποδέκτες ή φτάνει με μεγάλη καθυστέρηση λόγω γραφειοκρατίας και πολυπλοκότητας των νόμων.

Από την άλλη οι κοινωνικές παροχές χορηγούνται πολλές φορές από αναρμόδιους φορείς οι οποίοι δε διαθέτουν το εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό ούτε και την προσήκουσα τεχνογνωσία. Ταυτόχρονα υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός τέτοιων φορέων, εξαιτίας του οποίου αυτοί καθίστανται αναποτελεσματικοί λόγω του υψηλού διοικητικού κόστους, των σοβαρών λαθών και της ασυνέχειας στη διαχείριση των επιδομάτων και της τελμάτωσης στην άσκηση δυναμικής παρεμβατικής Κοινωνικής Πολιτικής⁸.

Η παρατεταμένη δημοσιονομική κρίση οδήγησε τελικά σε σημαντική περικοπή πολλών κοινωνικών παροχών, ενώ για να μειωθεί η δημόσια δαπάνη-συμμετοχή του κράτους σε αυτές, θεσμοθετήθηκαν άμεσα μέτρα π.χ. η εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης στις κύριες συντάξεις κ.α.

Στην προσπάθεια του κράτους να ανταποκριθεί στις ανάγκες που προέκυψαν εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, ανήκει η θεσμοθέτηση μιας σειράς μέτρων με σκοπό την ενίσχυση του εισοδήματος των οικονομικά ασθενέστερων πολιτών όπως των ηλικιωμένων, των ανέργων και των πολύτεκνων οικογενειών. Σε αυτά ανήκει η σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων, το στεγαστικό επίδομα ανασφάλιστων υπερηλίκων, το επίδομα μακροχρόνια ανέργων, τα διάφορα έκτακτα-ειδικά επιδόματα ανεργίας, η επιδότηση ενοικίου μέσω Ο.Ε.Κ, το φοιτητικό στεγαστικό επίδομα, το έκτακτο επίδομα ένδειας, το επίδομα κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης κ.α.

---

⁸ Ματσαγγάνης, Μ. (2011). *Η Κοινωνική Πολιτική σε δύσκολους καιρούς*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, σσ. 224.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαμορφώθηκε ουσιαστικά την δεκαετία του '80 στο πλαίσιο αποκέντρωσης του κράτους. Στα επόμενα χρόνια η συμβολή των πρωτοβαθμίων φορέων Τ.Α. αναδείχτηκε σημαντική όσον αφορά την κάλυψη βασικών κοινωνικών αναγκών των τοπικών κοινωνιών, γεγονός που στηρίχθηκε στην προσέγγιση των προβλημάτων και των αναγκών εκ του σύνεγγυς με ταυτόχρονη ορθολογική κατανομή των πόρων. Τα προβλήματα και οι προκλήσεις στο σχεδιασμό και την εκτέλεση των κοινωνικών δράσεων ήταν πολλά, με κυριότερο την έλλειψη οικονομικών πόρων, ενώ σε πολλές περιπτώσεις τροχοπέδη υπήρξαν τα πελατειακά δίκτυα της εκάστοτε τοπικής διοίκησης καθώς και τα διάφορα τοπικά συμφέροντα. Επιπλέον τα τελευταία χρόνια η κεντρική εξουσία διαρκώς προβαίνει σε δομικές μεταρρυθμίσεις και θεσμικές ανατροπές όσον αφορά την Τ.Α., παλιότερα με το πρόγραμμα «Καποδίστριας» και πρόσφατα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης».

2.1 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής

Κατά την περίοδο που ακολούθησε το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η ανέλιξη της Κοινωνικής Πολιτικής είναι στενά συνδεδεμένη με την ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους οργανωμένους τοπικούς θεσμούς. Η κοινωνική προστασία σε τοπικό επίπεδο αναφέρεται σε ένα πλήθος δράσεων με ευρύ φάσμα σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής (υγείας, παιδείας, κατοικίας προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών κ.α.).

Διαχρονικά όσον αφορά τη σχέση κεντρικού-τοπικού επιπέδου άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής αναπτύχθηκαν οι παρακάτω τύποι-συστήματα (Page, 1991):

1. α' τύπος: αφορά χώρες στις οποίες η Τ.Α. είχε ανέκαθεν κύρια συμμετοχή στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής και θεσμικά κατοχυρωμένες αρμοδιότητες προς αυτή την κατεύθυνση. Ο ρόλος της κεντρικής εξουσίας περιοριζόταν στον ανεπαίσθητο βαθμό επίβλεψης και διοικητικού ελέγχου. Παράδειγμα αποτελούν η Αγγλία και η Σουηδία

2. β' τύπος: αφορά χώρες στις οποίες η κεντρική εξουσία λειτουργεί συγκεντρωτικά σε μεγάλο βαθμό ελέγχοντας και εποπτεύοντας στενά τις κοινωνικές δράσεις που αναπτύσσει η Τ.Α., ενώ δυναμική παρουσία έχουν τα πελατειακά δίκτυα και οι πολιτικές σχέσεις ανάμεσα στην κεντρική και την τοπική εξουσία. Οι προσπάθειες για αποκέντρωση των κοινωνικών υπηρεσιών τις περισσότερες φορές κρίνονται αποτυχημένες καθώς δε μπορούν να απαλλαγούν από το συγκεντρωτισμό και τον πατερναλισμό της κεντρικής εξουσίας. Παράδειγμα αποτελούν η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία

3. γ' τύπος: αφορά χώρες στις οποίες ο επιτελικός σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η διοικητική εποπτεία και ο έλεγχος των κοινωνικών δομών σταδιακά μεταφέρεται από την κεντρική εξουσία στο τοπικό κράτος. Ο ρόλος της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής διαχρονικά αναβαθμίζεται και ενισχύεται στηριζόμενος σε ριζικούς θεσμικούς μετασχηματισμούς και όχι στο εθιμικό δίκαιο. Παράδειγμα αποτελεί η Δανία.

2.2 Η οριοθέτηση των συστημάτων τοπικής Κοινωνικής Πολιτικής

Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες ενότητες του παρόντος πονήματος, βασικοί λόγοι ανάπτυξης της Κοινωνικής Πολιτικής αλλά και απώτερος στόχος των διαφόρων κοινωνικών προγραμμάτων, είναι η αναδιανομή των οικονομικών πόρων και των ευκαιριών, η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, η μείωση αν όχι εξάλειψη των φαινομένων κοινωνικής απομόνωσης και η παροχή ποιοτικών προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών. Ανεξάρτητα από το επίπεδο άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής τα στοιχεία αυτά παραμένουν κοινά. Στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης το πλαίσιο ανάπτυξης και λειτουργίας των συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής είναι απόλυτα συνδεδεμένο με τους παραπάνω στόχους.

▪ *κοινωνική συνοχή-κοινωνικός αποκλεισμός και Τ.Α.*: Ένας από τους βασικούς λόγους της Κοινωνικής Πολιτικής των Ο.Τ.Α. είναι η εξασφάλιση της συνοχής των τοπικών κοινωνιών. Έτσι σε περιπτώσεις που στην Τ.Α. λειτουργεί ένα αξιόπιστο σύστημα αξιολόγησης των τοπικών καταστάσεων, αυτή ενεργεί αποτελεσματικά στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών και ως εκ τούτου στην αποφυγή της κοινωνικής απομόνωσης του πληθυσμού. Αυτό οφείλεται στη δυνατότητα που έχουν να ενεργούν άμεσα σε σχέση με την κεντρική εξουσία σε περιπτώσεις που αντιληφθούν κάποιο πρόβλημα. Η τοπική εξουσία γνωρίζει καλά τις ιδιαιτερότητες της περιοχής, τα ιδιαίτερα δημογραφικά

χαρακτηριστικά και την τοπική αγορά εργασίας. Πολλές φορές η συμμετοχή των δικαιούχων των κοινωνικών παροχών στη διαδικασία λήψης τοπικών αποφάσεων και σχεδιασμού υπηρεσιών, επικουρεί στην αίσθηση αναβάθμισης του ρόλου τους, από αυτόν του παθητικού χρήστη σε αυτόν του χρήσιμου και ενεργού πολίτη.

- *αναδιανομή εισοδήματος και Τ.Α.*: η αναδιανομή του εισοδήματος είναι αποκλειστική λειτουργία της κεντρικής εξουσίας και εφόσον αυτή χαρακτηρίζεται δημόσιο αγαθό, η Τ.Α. δε μπορεί να ενεργήσει ανεξάρτητα προς τη δική της κατεύθυνση. Η Τ.Α. επικουρεί την κεντρική εξουσία εκτελώντας τα διάφορα προγράμματα αναδιανομής τα οποία σχεδιάζονται και αποφασίζονται μόνο σε επιτελικό επίπεδο.

- *παροχή προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών και Τ.Α.*: η Τ.Α. λειτουργεί σε δύο επίπεδα όσον αφορά την παροχή προσωπικών υπηρεσιών. Το πρώτο επίπεδο έχει να κάνει με τις πρωτοβάθμιες υπηρεσίες π.χ. δράσεις για τα Α.Μ.Ε.Α, πρόληψη και φροντίδα για την τρίτη ηλικία κ.τ.λ., ενώ το δεύτερο με την διαχείριση εξειδικευμένων αναγκών προσωπικού χαρακτήρα π.χ. προγράμματα επανένταξης, εκπαίδευσης, κατάρτισης κ.τ.λ.

2.3 Τρωτά σημεία στην ανάπτυξη Κοινωνικής Πολιτικής από τους Ο.Τ.Α.

Οι κοινωνικές δομές και οι δράσεις που αναπτύσσουν οι φορείς της Τ.Α. παρουσιάζουν αδυναμίες όμοιες με αυτές των δομών της κεντρικής διοίκησης. Συγκεκριμένα:

- *απουσία στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού*: είναι πιο έντονη σε τοπικό επίπεδο από ότι σε κεντρικό. Ο σχεδιασμός των κοινωνικών δράσεων τις περισσότερες φορές γίνεται εμπειρικά, βασιζόμενος στις αξιολογικές εκτιμήσεις των αρμοδίων και σε αποσπασματικά και ευκαιριακά αιτήματα πολιτών, ενώ θα έπρεπε να στηρίζεται αποκλειστικά στη συστηματική και διαχρονική μελέτη και επεξεργασία των πραγματικών προβλημάτων και αναγκών του πληθυσμού. Η απουσία σχεδιασμού με επιστημονικό υπόβαθρο οφείλεται στην έλλειψη τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων επιστημονικής ενημέρωσης.

- *απουσία μηχανισμών ελέγχου και αξιολόγησης*: τα διάφορα κοινωνικά προγράμματα και οι δράσεις της Τ.Α. δε συνοδεύονται συνήθως από τους αντίστοιχους δείκτες αποτελεσματικότητας και απόδοσης. Σύγχρονα εργαλεία ελέγχου και ανάλυσης κόστους-ώφελους δε χρησιμοποιούνται από τους φορείς της Τ.Α. καθιστώντας αδύνατη την τελική αξιολόγηση των δράσεων και των προγραμμάτων που αυτοί αναπτύσσουν.

▪ *ανομοιογένεια των κοινωνικών δράσεων*: οι Ο.Τ.Α. στο σύνολο τους δεν αναπτύσσουν ομοιογενείς κοινωνικές δράσεις. Έτσι υπάρχουν Δήμοι που είτε λόγω του μεγάλου πληθυσμού τους, είτε εξαιτίας κοινωνικών υποδομών που προϋπήρχαν, είτε λόγω παρουσίας εξειδικευμένων προβλημάτων, αναπτύσσουν εντονότερη Κοινωνική Πολιτική και παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες σε σχέση με άλλους Δήμους με διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά. Δεν απουσιάζουν και οι περιπτώσεις Δήμων για τους οποίους τα διάφορα κοινωνικά προγράμματα αποτελούν ευκαιρίες χρηματοδότησης, διασφάλισης θέσεων εργασίας και εκμετάλλευσης για προσωπική προβολή.

▪ *ποσοτική και ποιοτική έλλειψη προσωπικού*: αποτελεί κύριο πρόβλημα στην ανάπτυξη Κοινωνικής Πολιτικής από τους Ο.Τ.Α. καθώς τα διάφορα προγράμματα απαιτούν εξειδικευμένο προσωπικό. Τα άτομα εργάζονται συνήθως με συμβάσεις ορισμένου χρόνου που διαρκούν όσο διαρκεί και η χρηματοδότηση του προγράμματος. Αυτό σε συνδυασμό με την πρόσληψη πολλές φορές ατόμων χωρίς εξειδίκευση, προερχομένων από το πολιτικό περιβάλλον της τοπικής εξουσίας, έχει ως αποτέλεσμα την ασυνέχεια του έργου και την παροχή χαμηλής ποιότητας υπηρεσιών.

▪ *έλλειψη συντονισμού των δράσεων*: για να είναι αποτελεσματικά τα κοινωνικά προγράμματα απαιτείται διασύνδεση, επικοινωνία και συντονισμός μεταξύ κεντρικής και τοπικής εξουσίας αλλά και εθελοντικών ομάδων. Η απουσία συντονισμού οφείλεται πολλές φορές σε νομικά εμπόδια η παράκαμψη των οποίων οδηγεί σε άτυπες πρακτικές, καθώς και στην απουσία ενός κεντρικού συντονιστικού οργάνου.

2.4 Ο σύγχρονος ρόλος της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών ανέδειξε το σημαντικό ρόλο της Τ.Α. στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής. Αυτό οφείλεται κυρίως στον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της αφού ως πρωτοβάθμια έκφραση εξουσίας της τοπικής κοινωνίας βρίσκεται πολύ κοντά στις ανάγκες και στα προβλήματα αυτής. Η Τ.Α. κλήθηκε ουσιαστικά να καλύψει την αποτυχία του μεταπολεμικού κοινωνικού κράτους το οποίο μεσούσης της κρίσης συρρικνώθηκε και στάθηκε ανίκανο να ανταποκριθεί στην αυξημένη ζήτηση για υπηρεσίες πρόνοιας.

Η προσπάθεια διοικητικής μεταρρύθμισης που έγινε με το νόμο 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», συνέπεσε με την εμφάνιση των αποτελεσμάτων της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης της χώρας και οι φορείς της Τ.Α. κλήθηκαν να επωμιστούν σημαντικό αριθμό αρμοδιοτήτων της κεντρικής εξουσίας στο πεδίο της Κοινωνικής Πολιτικής. Οι αυξημένες αυτές αρμοδιότητες δεν ξεκίνησαν με τους καλύτερους οιωνούς καθώς στιγματίστηκαν τόσο από τους επαχθείς όρους των μνημονίων, όσο και από αυτούς που επιβλήθηκαν λόγω των επιπτώσεων της δημοσιονομικής-οικονομικής-εργασιακής κρίσης.

Η Τ.Α. απέκτησε ένα μεγάλο όγκο αρμοδιοτήτων να διαχειριστεί, ο οποίος συνεχώς αυξάνεται, χωρίς όμως να είναι έτοιμη λειτουργικά, υλικά και οικονομικά. Ως άμεσος καθημερινός αποδέκτης της κοινωνικής ανέχειας και δυσαρέσκειας, κλήθηκε να λειτουργήσει δυνητικά ως σταθεροποιητής των κοινωνικών προβλημάτων και ως σάκος αποσυμφόρησης της κοινωνικής οργής. Οι καθημερινές συνέπειες της κρίσης, πλέον δοκιμάζουν τις οικονομικές και ηθικές αντοχές της Τ.Α. καθώς αναγκάζεται να περικόπτει δράσεις, να περιορίζει τον αριθμό των ωφελούμενων, ενώ επιλέγεται η ανάπτυξη προγραμμάτων με σίγουρη αποτελεσματικότητα και χρήστες συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού αποκλείοντας έτσι κάποιες άλλες.

Ο νέος ρόλος των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά πλέον αυτοί οφείλουν να λειτουργούν ως θεσμός πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός. Οφείλουν δηλαδή να αναπτύσσουν δράσεις και πολιτικές σε τομείς όπως η τοπική ανάπτυξη, το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής, η εύρυθμη λειτουργία των οικισμών, η ασφάλεια των πολιτών, η απασχόληση, η κοινωνική προστασία-αλληλεγγύη, η πολιτική προστασία, η παιδεία, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός.

Ο νόμος 3852/2010 («Καλλικράτης»), εισήγαγε ένα πλέγμα διατάξεων που επιτρέπει στους φορείς Τ.Α. να αναλαμβάνουν κοινωνικές πρωτοβουλίες και δράσεις ευρύτερης προστασίας των πολιτών. Συγκεκριμένα:

- χορήγηση επιδομάτων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης π.χ. επίδομα ένδειας
- άμεση σύσταση κοινωνικών δομών με απόφαση του Δ.Σ π.χ. κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά φαρμακεία κ.α.

- ενίσχυση της προστασίας του καταναλωτή με τη θεσμοθέτηση Γραφείων Ενημέρωσης Καταναλωτών

- διευκόλυνση στην περαιώση διοικητικών υποθέσεων ατόμων με δυσκολίες μετακίνησης με τη σύσταση των Γραφείων Διοικητικής Βοήθειας

- προστασία της δημόσιας υγείας με τη λήψη μέτρων που αφορούν υγειονομικούς ελέγχους σε καταστήματα, δεξαμενές ύδρευσης, αποχετευτικό σύστημα κ.α.

- έκδοση και ανανέωση βιβλιαρίων ανασφάλιστων και άπορων πολιτών από την Κοινωνική Υπηρεσία των Δήμων

- σχεδιασμός και εκτέλεση προγραμμάτων κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης και κοινωνικής επανένταξης π.χ. ανέργων, Α.Μ.Ε.Α. κ.τ.λ.

- σύσταση των Δημοτικών Γραφείων Προώθησης της Τοπικής Απασχόλησης

- ανάπτυξη πολιτικών για την προστασία και ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς

- σύσταση αυτοτελών νομικών προσώπων με σκοπό την παροχή κλειστής ή ανοιχτής περίθαλψης σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού

- τροποποίηση του υπάρχοντος Ο.Ε.Υ. με σκοπό τη σύσταση Διευθύνσεων, Αυτοτελών Γραφείων και Τμημάτων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών

- ίδρυση και εποπτεία ιδρυμάτων πρόνοιας, παιδικών σταθμών, κέντρων περίθαλψης ηλικιωμένων, Α.Μ.Ε.Α. κ.α.

- ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης σε συνεργασία με νοσοκομεία και τοπικούς φορείς, που εστιάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας, της εξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες κ.τ.λ.

Για τη συστηματική και συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των Δήμων, κρίθηκε αναγκαία η ανάπτυξη στο εσωτερικό τους, ενός μηχανισμού που αφορά τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και τον έλεγχο των συνολικών δράσεών τους. Ο μηχανισμός αυτός εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το οποίο αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού-σχεδιασμού-ελέγχου των φορέων της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Στόχος του είναι να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις της, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του εκάστοτε Δήμου.

Βασική πηγή χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. παραμένει η κρατική επιχορήγηση ενώ μειώθηκαν σημαντικά τα έσοδά τους από άλλες πηγές όπως τα δημοτικά τέλη και η εκμετάλλευση-εκποίηση περιουσιακών τους στοιχείων. Μείωση παρουσίασε και η χρηματοδότησή τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους⁹ (φόροι υπέρ Τ.Α., τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, φόροι ακίνητης περιουσίας κ.α.)

Τα τελευταία χρόνια οι Ο.Τ.Α. διαχειρίζονται ένα μεγάλο αριθμό κοινωνικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται κυρίως από την Ε.Ε. μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης, των Διαρθρωτικών Ταμείων, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ε.Σ.Π.Α κ.α. Σε αυτά ανήκουν τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες (Μ.Ε.Α.), το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» για ηλικιωμένα και μη αυτοεξυπηρετούμενα άτομα, η λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, τα Κέντρα φροντίδας Οικογένειας (Κ.Ε.ΦΟ.), τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) καθώς και άλλα προγράμματα που εξακολουθούν να αποτελούν το κύριο σώμα της Κοινωνικής Πολιτικής των Ο.Τ.Α.

---

⁹ Κ.Ε.Δ.Ε., 2013.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

1.1 Περιγραφή Δήμου Μαλεβιζίου

Ο Δήμος Μαλεβιζίου Ηρακλείου Κρήτης συστάθηκε με το νόμο 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» και ουσιαστικά υφίσταται από 1^{ης} Ιανουαρίου του 2011 μετά τις Αυτοδιοικητικές εκλογές του Νοεμβρίου του 2010. Πρόκειται για συνένωση των τριών «Καποδιστριακών» Δήμων, Γαζίου, Τυλίσου και Κρουσώνα. Αποτελείται από 46 οικισμούς από τους οποίους οι 11 είναι παράκτιοι, οι τρεις είναι πεδικοί χωρίς γειτνίαση με ακτογραμμή, οι επτά είναι ημιορεινοί και οι 25 είναι ορεινοί.

Το όνομα του Δήμου οφείλεται κατά μια εκδοχή στο Ενετικό φρούριο Castel Malvisin ή Malvicino, ερείπια του οποίου σώζονται ακόμη σε λόφο πάνω από τον ορεινό οικισμό Κεραμούτσι¹⁰. Σύμφωνα με την ετοιμολογία το φρούριο ήταν «κακός γείτονας» των επίδοξων κατακτητών της εποχής (ενετικά mal vicino). Κατά μια άλλη εκδοχή ο ονομασία μπορεί να οφείλεται σε μια πολιορκητική μηχανή με το όνομα malvesin που χρησιμοποιούνταν κατά το μεσαίωνα (γαλλικά mauvais voisin).

Γεωγραφικά ο Δήμος καλύπτει το βορειοδυτικό κομμάτι του Νομού Ηρακλείου, συνορεύει με το Νομό Ρεθύμνου δυτικά, ενώ από τα ανατολικά γειτνιάζει με το Δήμο Ηρακλείου και καταλαμβάνει περίπου 291.907Κm². Ο ορεινός όγκος του Ψηλορείτη τον οριοθετεί δυτικά, το Κρητικό πέλαγος βόρεια, η πεδιάδα της Μεσσαράς νότια, ενώ από τα ψηλότερα σημεία του μπορεί κανείς να δει απρόσκοπτα ολόκληρη την πεδιάδα του Ηρακλείου.

Εδάφη γόνιμα-γήλοφοι όπου καλλιεργείται για αιώνες το αμπέλι και η ελιά συνυπάρχουν με τα ορεινά οικοσυστήματα και με την άγρια βλάστηση όπου η κτηνοτροφία και η υλοτομία απασχολούν ως κύρια εργασία αιώνες τώρα πολλούς κατοίκους. Η περιοχή παράγει τη μεγαλύτερη ποσότητα κρασιών και σταφίδας της Κρήτης

---

¹⁰ Ίστότοπος www.el.wikipedia.org, Ιούλιος 2014.

γι' αυτό και από τα παλαιά χρόνια πολλοί την ονομάζανε «πολύοινο». Ονομαστό είναι το κρασί Μαλβαζία ή Μαλεβιζιώτικο το οποίο εξάγεται διεθνώς.

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής είναι από τα πιο εντυπωσιακά της Κρήτης μιας και χαρακτηρίζεται από μια μεγάλη ποικιλία γεωμορφολογικών και οικολογικών ιδιαιτεροτήτων¹¹. Η πολύπλοκη αυτή και σύνθετη γεωλογική ιστορία της περιοχής επέτρεψε τη συνύπαρξη σε ένα τόσο μικρό γεωγραφικά χώρο, ψηλών και απότομων βουνοκορφών, που διακόπτονται από μικρά και εύφορα οροπέδια, φαράγγια, πηγές και χειμάρρους.

Το έντονο και απότομο ανάγλυφο, είναι το κύριο χαρακτηριστικό της περιοχής η οποία δύναται να χωριστεί σε δύο γεωγραφικές ζώνες την πεδινή και την ορεινή. Η πρώτη φτάνει σε υψόμετρο μέχρι τα 400μ από την επιφάνεια της θάλασσας και το κύριο χαρακτηριστικό της είναι οι μικρές μακρόστενες σειρές λόφων με διάταξη βορρά-νότου διακοπτόμενες από ρεματιές ίδιας διεύθυνσης. Η πεδινή ζώνη καταλήγει βόρεια της σε 35Km ακτογραμμής με γραφικούς κόλπους, απότομες, βραχώδης και άγριες ακτές, και πολλά χιλιόμετρα αξιοποιήσιμης τουριστικά αμμώδους παραλίας. Η δεύτερη αναφέρεται στις ανατολικές παρυφές του όρους Ψηλορείτης με υψηλό ανάγλυφο που το χαρακτηρίζουν μεγάλες μορφολογικές κλίσεις και εναλλαγές. Έτσι συναντάμε κορυφές σε υψόμετρο 1.860μ από την επιφάνεια της θάλασσας όπου στις παρυφές τους υπάρχουν κατοικημένοι οικισμοί του Δήμου. Από τη ζώνη αυτή ξεκινάνε πολλά και εντυπωσιακά φαράγγια τα οποία διασχίζονται από μικρούς χειμάρρους και ρέματα. Αυτά διασχίζουν με τη σειρά τους με διεύθυνση νότου-βορρά τις πλούσιες με παρόχθια φυτά ρεματιές του πεδινού Δήμου και μέχρι να καταλήξουν στη θάλασσα χρησιμοποιούνται για την άρδευση καλλιεργήσιμων εκτάσεων.

Κλιματολογικά η περιοχή του Δήμου Μαλεβιζίου χωρίζεται σε κλιματικές μικρο-ζώνες: ορεινή, ενδιάμεση μεταβατική και παράκτια¹². Και αυτό γιατί η περιοχή βρίσκεται σε μια μεταβατική γεωγραφικά περιοχή που από την παράκτια ζώνη πολύ σύντομα και απότομα κανείς μεταβαίνει στην ορεινή. Η ορεινή κλιματική ζώνη καλύπτει ολόκληρο το ορεινό μέρος του Δήμου και χαρακτηρίζεται από αρκετή υγρασία όλο το χρόνο, βροχές

---

¹¹ «Το Μαλεβίσι από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα», έκδοση Οργανισμού Ανάπτυξης Μαλεβιζίου, 1998.

¹² Στατιστικό δελτίο Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης, Αρδύσεως και Αποχέτευσης Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

και χιόνια σε πολλά σημεία κατά τους χειμερινούς μήνες, κατώτερη θερμοκρασία στους $-8,5^{\circ}\text{C}$ και σχετική υγρασία 77% και 55% τους χειμερινούς και θερινούς μήνες αντίστοιχα. Η μεταβατική κλιματική ζώνη περιλαμβάνει τις πεδινές περιοχές του Δήμου χωρίς γειτνίαση με ακτογραμμή. Έδώ παρατηρείται θερμό και σχετικά υγρό κλίμα. Η παράκτια κλιματική ζώνη χαρακτηρίζεται από γενικά θερμό και ημίξηρο κλίμα, με θερμοκρασίες ελάχιστη 10°C και μέγιστη $45,7^{\circ}\text{C}$ και σχετική υγρασία 70% και 48% τους χειμερινούς και θερινούς μήνες αντίστοιχα. Η μέση μηνιαία τιμή της ηλιοφάνειας στη βόρεια Κρήτη είναι το καλοκαίρι 383 ώρες και το χειμώνα 104 ώρες.

Κύριες παραγωγικές δραστηριότητες του Δήμου παραμένουν ακόμη η κτηνοτροφία η γεωργία και η μελισσοτροφία που συνυπάρχουν με τις βιοτεχνικές και τουριστικές δραστηριότητες, την παροχή υπηρεσιών και την αλιεία. Η περιοχή οικονομικά στηρίζεται στον πρωτογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής ενώ η σημασία του δευτερογενούς τομέα είναι μικρή και εντοπίζεται κυρίως στη μεταποίηση προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και στον κλάδο των κατασκευών.

Αδιαμφισβήτητα όμως πρωταρχική πλουτοπαραγωγική πηγή του Δήμου παραμένει ο τουρισμός. Εκτός από τη διαδεδομένη μορφή του οικογενειακού εποχιακού θαλάσσιου τουρισμού τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερη ανάπτυξη γνωρίζουν και άλλες μορφές τουρισμού που εξελίσσονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στα όρια του Δήμου.

Οι μορφές αυτές τουρισμού είναι:

- ο συνεδριακός και ο εκθεσιακός τουρισμός
- ο αγρο-διατροφικός τουρισμός
- ο αθλητικός και ναυταθλητικός τουρισμός
- ο οικο-πολιτιστικός τουρισμός
- ο θρησκευτικός τουρισμός
- ο ορεινός, περιβαλλοντικός και φυσιολατρικός τουρισμός.

Στην ανάπτυξη αυτή βέβαια επικούρησαν σημαντικά έργα και επενδύσεις που έγιναν στην περιοχή τα τελευταία χρόνια όπως σύγχρονες Ξενοδοχειακές μονάδες με συνεδριακές και εκθεσιακές υποδομές, έργα ανάδειξης φαραγγίων και υγροτόπων, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.α. ενώ ένα μεγάλο μέρος αυτών των δράσεων στηρίζεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου δραστηριοποιούνται 48 Ξενοδοχειακές Μονάδες και Μονάδες Ενοικιαζόμενων Διαμερισμάτων με σύνολο κλινών

7.580 εκ των οποίων το 70,6% είναι Α 'και Β' κατηγορίας δηλαδή η περιοχή προσελκύει επισκέπτες υψηλής εισοδηματικής στάθμης¹³. Στατιστικά στο Δήμο Μαλεβιζίου βρίσκεται εγκατεστημένο το 40% των κλινών πολυτελείας του νομού Ηρακλείου και το 25% ολόκληρης της Περιφέρειας Κρήτης.

1.2 Ιστορικά στοιχεία Δήμου Μαλεβιζίου

Τα αρχαιολογικά ευρήματα αποτελούν τα βασικότερα στοιχεία και συχνά τα μοναδικά τεκμήρια για την ανασύνθεση της ιστορίας ενός τόπου, πολύ περισσότερο δε όταν δεν υπάρχουν γραπτές πηγές ή όταν οι πληροφορίες που αντλούμε από αυτές είναι αποσπασματικές. Οι πρώτες επιστημονικές έρευνες της περιοχής ξεκίνησαν ήδη από τα τέλη του προηγούμενου αιώνα κυρίως στο πλαίσιο εκτεταμένων επισκέψεων φιλόρχαιων και φιλλέληνων, ξένων επιστημόνων¹⁴.

Στα επόμενα εκατό και πλέον χρόνια από τότε συνεχίζονται απρόσκοπτα οι αρχαιολογικές έρευνες προσθέτοντας όλο και περισσότερα στοιχεία στη μελέτη της ιστορίας του τόπου. Η παρουσία του ανθρώπου στην περιοχή χρονολογείται από τους επιστήμονες στη νεολιθική εποχή, όπως αποκάλυψαν οι έρευνες στο ορεινό χωριό των Γωνιών. Η νεολιθική αυτή εγκατάσταση που ανακαλύφθηκε εκεί ανήκει στο πλαίσιο της εξάπλωσης του νεολιθικού πολιτισμού σε ολόκληρη την Κρήτη, τόσο στην ενδοχώρα, όσο και στις παράκτιες περιοχές. Ουσιαστικά όμως η εικόνα που έχουμε για τη ζωή στην περιοχή κατά την ύστερη νεολιθική εποχή προέρχεται κυρίως από τις ανασκαφές στα ανάκτορα της Κνωσού. Σημαντικά είναι τα ευρήματα που ήρθαν στο φως από ανασκαφή στην κορυφή του όρους Τραπέζα όπου οι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι ήταν ο κύριος χώρος όπου γινόταν οι θυσίες. Άξια θαυμασμού είναι τα Μινωικά κτήρια που βρέθηκαν στον ορεινό όγκο της Τυλίσου και του Σκλαβόκαμπου για τα οποία οι ερευνητές πιστεύουν ότι κτίστηκαν παράλληλα με τα ανάκτορα της Κνωσού, της Φαιστού των Μαλίων και της Ζάκρου. Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους επρόκειτο για κατοικίες ισχυρών γαιοκτημόνων της περιοχής οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου της περιοχής, αποκτούν μεγάλη οικονομική δύναμη και συναγωνίζονται τα ανάκτορα τόσο

¹³ Συνέντευξη με τον Υπεύθυνο του Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

¹⁴ «Το Μαλεβίτσι από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα», έκδοση Οργανισμού Ανάπτυξης Μαλεβιζίου, 1998.

στην αρχιτεκτονική όσο και στα χρηστικά καθημερινά αντικείμενα τα οποία πολλές φορές είναι εντυπωσιακότερα από αυτά που βρέθηκαν στις ανασκαφές των ανακτόρων.

Οι περιοχές αυτές αποτελούν μικρά αλλά σταθερά αναπτυσσόμενα βιοτεχνικά και αγροτικά κέντρα παράλληλα με την ανάπτυξη του εμπορίου.

Οι λαξευτοί θαλαμοειδείς τάφοι που ανακαλύφθηκαν στο Γάζι, στο Καβροχώρι, και στον Πριλιά αποδεικνύουν την έντονη και εκτεταμένη κατοίκηση στο τέλος της Μινωικής εποχής, μιας εποχής που χαρακτηρίζεται όμως από σταδιακή ενέλιξη. Στα επόμενα χρόνια οι Μυκηναίοι αποκτούν τον έλεγχο στις διάφορες αγορές καθώς και την κυριαρχία του Αιγαίου. Πολιτικά πλέον ολόκληρη η Κρήτη είναι επαρχία του Μυκηναϊκού κράτους. Την εικόνα της περιοχής την περίοδο αυτή δίνει ο Όμηρος. Παρουσιάζεται πυκνοκατοικημένη αν και τα αρχιτεκτονικά ευρήματα αυτής της περιόδου είναι ακόμη ελάχιστα. Το πλήθος όμως των νεκροταφείων με τους λαξευτούς θαλαμοειδείς τάφους που βρέθηκαν επιβεβαιώνουν την εικόνα που μας δίνει ο Όμηρος. Για τα μεταγενέστερα ιστορικά χρόνια τα στοιχεία που έχουμε είναι λίγα και αποσπασματικά και αυτό επειδή πολλές από τις ανασκαφές βρίσκονται σε εξέλιξη. Ακόμη και οι πληροφορίες που αντλούμε από τις φιλολογικές πηγές δεν επαρκούν να δώσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα της ζωής των κατοίκων της περιοχής στα Ελληνορωμαϊκά χρόνια.

Γνωρίζουμε όμως ότι στα χρόνια αυτά, στα όρια της επαρχίας Μαλεβιζίου ιδρύθηκαν πόλεις- κράτη, αυτόνομα διοικητικά και ανεξάρτητα τα οποία σήμερα μπορούν να ταυτιστούν με θέσεις που εν μέρει έχουν ερευνηθεί, όπως η Απολλωνία που ταυτίζεται με την Αγία Πελαγία, η Τύλισος με το ομώνυμο σημερινό χωριό του Δήμου, το Κύταιον που τοποθετείται από τους μελετητές στη θέση του σημερινού Παλαιόκαστρου, στη σημερινή Ρογδιά η πόλη Δίον και η Δουλόπολις στον όρμο του Φόδελε.

Πολλοί από τους οικισμούς του Δήμου αναφέρονται σε συγγράμματα που έχουν διασωθεί και βρεθεί από την εποχή της τουρκοκρατίας. Η Αγία Μαρίνα, γνωστή ως Τσαλικάκι αναφέρεται για πρώτη φορά στην απογραφή του 1940 ως Τσαλικάκιον. Οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι ήταν το μετόχι του Τούρκου Αγά Τσαλικάκι. Στις απογραφές του 1881 και του 1900 συμπεριλαμβάνεται στο συλλογικό όνομα Μετόχια, οικισμοί που βρίσκονται γύρω από το Ηράκλειο¹⁵. Πολύ αργότερα μετονομάστηκε Αγία Μαρίνα από την ομώνυμη εκκλησία στο κέντρο του οικισμού. Κοντά στο Τσαλικάκι βρίσκεται του

---

¹⁵ Ιστότοπος <http://kritipoliskaihoria.blogspot.gr>, Ιούλιος 2014.

Αγάκου το μετόχι το οποίο ανήκε την περίοδο της Τουρκοκρατίας στον Νουραδίν Αγακάκη και αποτέλεσε καταφύγιο των Οθωμανών κατά την διάρκεια της Κρητικής Επανάστασης του 1897.

Ο οικισμός του Γαζίου (πήρε το όνομά του από τον ποταμό Γαζανό στις όχθες του οποίο είναι χτισμένος) όπου είναι και η έδρα του Δήμου Μαλεβιζίου υπάρχει σύμφωνα με τους ερευνητές από την περίοδο της Βενετοκρατίας¹⁶. Την περίοδο της Τουρκοκρατίας κατοικούσαν στην περιοχή του Γαζίου αρκετοί Οθωμανοί που είχαν σημαντικές ιδιοκτησίες (μετόχια). Στις Κρητικές επαναστάσεις για την ανεξαρτησία του νησιού το Γάζι υπήρξε κέντρο αρκετών σημαντικών μαχών. Σημαντικές μάχες έγιναν και σε άλλους οικισμούς του Δήμου οι οποίες συνεπικούρησαν στην απελευθέρωση και στην ανεξαρτητοποίηση ολόκληρη της Κρήτης.

Σημαντική και καθοριστική υπήρξε η παρουσία των κατοίκων της περιοχής κατά την περίοδο της Γερμανικής κατοχής 1940-1945, η οποία συντέλεσε με τη σειρά της στην απελευθέρωση της Νήσου από τους κατακτητές. Πολλοί κάτοικοι έχασαν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια των δράσεων αντίστασης ενώ ακόμη περισσότεροι-κυρίως παιδιά, γυναίκες και ηλικιωμένοι, είναι αυτοί που εκτελέστηκαν από τα Γερμανικά κλιμάκια για αντίποινα και εκδίκηση κυρίως όταν είδαν ότι έχαναν τον πόλεμο, ικανοποιώντας βαθύτερα την πολεμική και επεκτατική τους ματαιοδοξία. Εις ανάμνηση όλων αυτών ο Δήμος έχει κατασκευάσει μνημεία και αναθηματικές πλάκες σε κάθε ιστορική περιοχή και διοργανώνει επετειακές εκδηλώσεις τιμώντας τους πεσόντες δημότες του.

Τα τελευταία χρόνια οι παράκτιοι και πεδινόι οικισμοί του Δήμου εξελίσσονται σε έναν από τους κύριους οικιστικούς πόλους της ευρύτερης περιοχής πολλών ανθρώπων για κύρια και δευτερεύουσα κατοικία, γεγονός που οφείλεται τόσο στα έργα που έχουν γίνει για την αναβάθμιση της περιοχής (κτηματολόγιο, χωροταξικός σχεδιασμός, εύκολη πρόσβαση με σύγχρονα έργα οδοποιίας), όσο και στην κοντινή του απόσταση από τον αστικό ιστό του Δήμου Ηρακλείου με τα αρνητικά στοιχεία μιας σύγχρονης μεγαλούπολης.

---

¹⁶ Ιστότοπος <http://kritipoliskaihoria.blogspot.gr>, Ιούλιος 2014.

1.3 Κοινωνικά χαρακτηριστικά Δήμου Μαλεβιζίου

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), που πραγματοποιήθηκε το 2011, ο Μόνιμος Πληθυσμός του Δήμου Μαλεβιζίου ανέρχεται σε 24.864 άτομα (20.735 άτομα απογραφή 2001), ο Νόμιμος Πληθυσμός ανέρχεται σε 22.373 άτομα (18.774 άτομα απογραφή 2001), ενώ ο Πραγματικός Πληθυσμός ανέρχεται σε 29.062 άτομα (21.131 άτομα απογραφή 2001)¹⁷.

Πίνακας 1.1-Πραγματικός Πληθυσμός Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου

Δήμος	2001	2011		Μεταβολή 2001-2011
		Πληθυσμός	% επί του συνόλου	
Αρχανών-Αστερουσίων	18.022 (6,1%)	16.780	5%	-6,9%
Βιάννου	6.463 (2,2%)	5.679	1,7%	-12,1%
Γόρτυνας	18.264 (6,3%)	15.680	4,6%	-14,1%
Ηρακλείου	159.046 (54,4%)	175.113	51,8%	+10,1%
Μαλεβιζίου	21.131 (7,2%)	29.062	8,6%	+37,5%
Μίνωα-Πεδιάδας	20.332 (7%)	17.829	5,3%	-12,3%
Φαιστού	24.228 (8,3%)	24.572	7,3%	+1,4%
Χερσονήσου	25.003 (8,5%)	53.337	15,7%	+113,3%
Σύνολα:	292.489	338.052		+15,6%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001-2011

Ο Πραγματικός Πληθυσμός της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου¹⁸ (πρώην Νομός Ηρακλείου) αυξήθηκε τη 10ετία 2001-2011 κατά 45.563 άτομα δηλαδή 15,6%. Την ίδια φορά ακολούθησε και ο Πραγματικός Πληθυσμός του Δήμου Μαλεβιζίου που αυξήθηκε το ίδιο χρονικό διάστημα κατά 7.931 άτομα δηλαδή κατά 37,5%. Η μεγάλη κατά περιπτώσεις αύξηση οφείλεται στην αύξηση του εσωτερικού τουρισμού μιας και η

¹⁷ Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως Μόνιμος Πληθυσμός ορίζεται το σύνολο Ελλήνων και αλλοδαπών κατοίκων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους εντός των γεωγραφικών ορίων μιας περιοχής, Νόμιμος Πληθυσμός ορίζεται το σύνολο των δημοτών μιας περιοχής, ενώ Πραγματικός (De Facto) Πληθυσμός ορίζεται το σύνολο των ατόμων που βρέθηκαν παρόντα και απογράφηκαν την ημερομηνία αναφοράς της απογραφής σε συγκεκριμένη περιοχή.

¹⁸ Για να είναι εφικτή η σύγκριση των αποτελεσμάτων, για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, οι 26 Καποδιστριακοί Δήμοι του Νομού Ηρακλείου που απογράφηκαν το 2001, συνενώθηκαν σε 8, όπως έγινε στην απογραφή του 2011 μετά την συνένωσή τους με το πρόγραμμα «Καλλικράτης».

απογραφή έγινε σε τουριστική περίοδο, σε δημοφιλείς προορισμούς π.χ. Δήμος Χερσονήσου με αύξηση 113% σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 2001.

Πίνακας 1.2-Μόνιμος Πληθυσμός Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου

Μόνιμος Πληθυσμός Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου				
Δήμος	2001	2011		Μεταβολή 2001-2011
		Πληθυσμός	% επί του συνόλου	
Αρχανών-Αστερουσίων	17.531 (6,1%)	16.692	5,5%	-4,8%
Βιάννου	5.983 (2%)	5.563	1,8%	-7%
Γόρτυνας	17.423 (5,9%)	15.632	5,1%	-10,3%
Ηρακλείου	163.115 (56%)	173.993	57%	+6,7%
Μαλεβιζίου	20.735 (7,1%)	24.864	8,2%	+19,9%
Μίνωα-Πεδιάδας	18.692 (6,4%)	17.563	5,7%	-6%
Φαιστού	23.882 (8,3%)	24.466	8%	+2,4%
Χερσονήσου	23.864 (8,2%)	26.717	8,7%	+12%
Σύνολα:	291.225	305.490		+4,9%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001-2011

Αύξηση παρουσίασε και ο Μόνιμος Πληθυσμός, τόσο της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, 4,9% (14.265 άτομα), όσο και του Δήμου Μαλεβιζίου, 19,9% (4.129 άτομα), τη 10ετία 2001-2011, ενώ πτώση παρουσίασαν οι ορεινοί Δήμοι.

Με βάση τα στοιχεία αυτά ο Δήμος Μαλεβιζίου είναι ο τρίτος μεγαλύτερος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου έχοντας το 8,6% και το 8,2% επί του συνόλου, ενώ ο Πραγματικός Πληθυσμός εμφανίζεται αυξημένος κατά 4.198 άτομα σε σχέση με τον Μόνιμο Πληθυσμό στην απογραφή του 2011.

Στο σύνολο του Μόνιμου Πληθυσμού, τα 1.390 (5,6%) άτομα κατοικούσαν σε πεδινούς οικισμούς, τα 14.367 (57,7%) σε παράκτιους, τα 3.027 (12,2%) σε ημιορεινούς, ενώ τα υπόλοιπα 6.080 (24,5%) κατοικούσαν σε ορεινούς οικισμούς του Δήμου σε υψόμετρο έως και 620μ, με κακής ποιότητας οδικό δίκτυο που επιβαρύνεται σημαντικά κατά τους χειμερινούς μήνες. Σε σχέση με την απογραφή του 2001 παρατηρείται μια μετακίνηση των κατοίκων από τους ορεινούς οικισμούς κυρίως στους πεδινούς και παράκτιους.

Πίνακας 1.3-Γεωγραφική μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού 2001-2011

Γεωγραφική μεταβολή Μόνιμου Πληθυσμού 2001-2011					
	2001		2011		Μεταβολή
παραλιακοί οικισμοί	9.724	46,9%	14.367	57,7%	+47,7%
πεδινοί οικισμοί	1.187	5,7%	1.390	5,6%	+17,1%
ημιορεινοί οικισμοί	2.591	12,5%	3.027	12,2%	+16,8%
ορεινοί οικισμοί	7.233	34,9%	6.080	24,5%	-15,9%
Σύνολα:	20.735		24.864		

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001-2011

Ο Μόνιμος Πληθυσμός του Δήμου Μαλεβιζίου-στον οποίο θα αναφερόμαστε στη συνέχεια της παρουσίασης-αυξήθηκε σημαντικά τα τελευταία 30 χρόνια στο σύνολό του, αν και οικισμοί κυρίως ορεινοί παρουσίασαν μείωση, γεγονός που οφείλεται στη μετακίνηση του πληθυσμού προς τους παράκτιους οικισμούς και στη μετανάστευση, επικουρούμενη από τη θνησιμότητα. Η συνολική αυτή αύξηση την τελευταία 30ετία είναι της τάξεως του 95,9%, ενώ από την προηγούμενη απογραφή του 2001 η αύξηση είναι της τάξεως του 19,9%.

Πίνακας 1.4-Αριθμητική μεταβολή πληθυσμού 1981-2011

Αριθμητική μεταβολή πληθυσμού 1981-2011					
Δήμος Μαλεβιζίου		Έτος Απογραφής			
		1981	1991	2001	2011
	Δήμος Γαζίου	4.851	8.133	13.761	19.221
	Δήμος Κρουσώνα	3.888	3.999	4.044	2.776
	Δήμος Τυλίσου	3.955	3.838	2.930	2.867
	Σύνολα:	12.694	15.970	20.735	24.864

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 1981-2011

Πίνακας 1.5-Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού 1981-2011

Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού 1981-2011							
Έτος Απογραφής				Μεταβολές			
1981	1991	2001	2011	1981-1991	1991-2001	2001-2011	1981-2011
12.694	15.970	20.735	24.864	+25,8%	+32,3%	+19,9%	+95,9%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 1981-2011

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού ηλικιακά, ο μεγαλύτερος αριθμός βρισκόταν στην ηλικιακή περιοχή 25-39 και ήταν 6.149 (24,7%) άτομα, ο οποίος σχεδόν επιμεριζόταν ανάμεσα στα δύο φύλα. Το ίδιο συμβαίνει και με το γενικό σύνολο του πληθυσμού μιας και ο αριθμός των αρρένων ήταν λίγο μεγαλύτερος από αυτού των θηλέων. Δεύτερος σε σειρά μεγαλύτερος αριθμός ατόμων παρατηρούνταν στην ηλικιακή περιοχή 40-54 και ήταν 4.952 (19,9%) άτομα. Ο μικρότερος αριθμός ατόμων (861-3,5%) ήταν στην περιοχή ≥ 80 ετών, στην οποία αισθητά υπερτερούσαν αριθμητικά οι θήλειες.

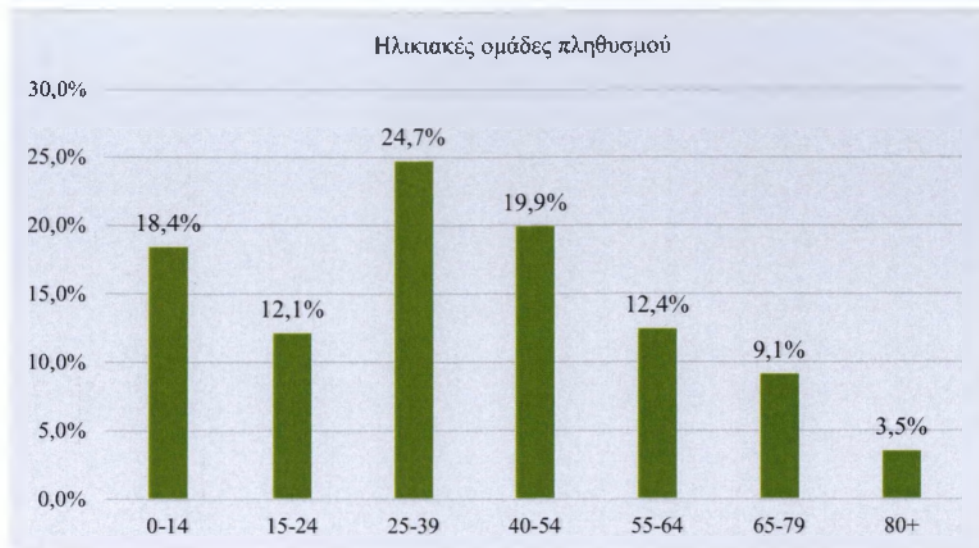
Σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, ελάχιστα υπερτερούσαν αριθμητικά οι άρρενες εκτός των δύο τελευταίων που πλειοψηφούσαν οι θήλειες, γεγονός που δείχνει ότι ο μέσος όρος ζωής τους ήταν υψηλότερος από το μέσο όρο ζωής των αρρένων. Αυξημένος ήταν ο αριθμός των ατόμων που ανήκουν στις λεγόμενες «παραγωγικές ηλικίες», δηλαδή από 25-54, ο οποίος ήταν 11.101 άτομα, ποσοστό 44,6% επί του συνόλου.

Πίνακας 1.6-Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο

Ηλικιακές ομάδες ανά φύλο							
Ηλικιακές ομάδες	2001			2011			Μεταβολή 2001-2011
	Άρρενες	Θήλειες	Σύνολο	Άρρενες	Θήλειες	Σύνολο	
0-14	1.904	1.841	3.745	2.365	2.198	4.563	+21,8%
15-24	1.716	1.630	3.346	1.558	1.441	2.999	-10,4%
25-39	2.501	2.316	4.817	3.077	3.072	6.149	+27,7%
40-54	2.112	1.996	4.108	2.513	2.439	4.952	+20,5%
55-64	1.010	948	1.958	1.613	1.468	3.081	+57,4%
65-79	1.006	1.146	2.152	1.094	1.165	2.259	+5%
80+	250	359	609	342	519	861	+41,4%
Σύνολα:	10.499	10.236	20.735	12.562	12.302	24.864	

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001-2011

Γράφημα 1.1-Ηλικιακές ομάδες πληθυσμού

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011

Ο Δείκτης Γήρανσης¹⁹ του πληθυσμού ήταν 0,68, δηλαδή σε 100 παιδιά 0-14 ετών αντιστοιχούσαν 68 ηλικιωμένοι ≥ 65 ετών. Ο δείκτης παρουσιαζόταν μειωμένος σε σχέση με την απογραφή του 2001 που ήταν 0,74. Επίσης παρουσιαζόταν μειωμένος και σε σχέση με το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου ο οποίος ήταν 0,72²⁰.

Ο Δείκτης Εξάρτησης²¹ ήταν 0,45, δηλαδή σε κάθε 100 άτομα ικανά να παράξουν και να αυτοεξυπηρετηθούν, αντιστοιχούσαν 45 άτομα που εξαρτώνταν από αυτά. Ο δείκτης εμφανίζονταν ελάχιστα μειωμένος σε σχέση με την απογραφή του 2001 που ήταν 0,46.

Όσον αφορά την σύνθεση των νοικοκυριών, το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν στα 2μελή νοικοκυριά, 26,4% (2.215 νοικοκυριά), ακολουθούσαν τα 3μελή με ποσοστό 21,6% (1.812 νοικοκυριά), ενώ μικρότερο ποσοστό καταγράφονταν στα νοικοκυριά που είχαν έξι μέλη και πάνω, 4,3% (356 νοικοκυριά). Σε σχέση με την απογραφή του 2001 παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση στα ολιγομελή νοικοκυριά (≤ 3 μέλη) της τάξεως του

¹⁹ Δείκτης Γήρανσης=Αριθμός ατόμων ηλικίας ≥ 65 /Αριθμό ατόμων ηλικίας 0-14 ετών.Αναλογία ηλικιωμένων/100 παιδιά, (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014)

²⁰ ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011

²¹ Δείκτης Εξάρτησης=Αριθμός ατόμων ηλικίας 0-14 και ≥ 65 /Αριθμό ατόμων ηλικίας 15-64. Αναλογία εξαρτημένων ατόμων (παιδιά και ηλικιωμένοι)/100 άτομα παραγωγικής ηλικίας, (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014)

78%, μικρότερη αύξηση στα 4μελή και 5μελή η οποία ήταν 33,8%, ενώ μείωση 4,6% παρατηρήθηκε σε νοικοκυριά με έξι μέλη και πάνω.

Η αύξηση αυτή αν εξεταστεί αναλογικά με την αύξηση του πληθυσμού την δεκαετία 2001-2011, είναι δυνατόν να οφείλεται στις ολοένα δυσκολότερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που από τη μία αναστέλλουν την τεκνοποίηση και από την άλλη αποτρέπουν ενήλικα άτομα να εγκαταλείψουν την γονική εστία.

Πίνακας 1.7-Αριθμός μελών ανά νοικοκυριό

Αριθμός μελών ανά νοικοκυριό			
	Αριθμός νοικοκυριών		Μεταβολή (%) 2001-2011
	2001	2011	
1μελή	1.233 (17,8%)	1.388 (16,5%)	+12,6%
2μελή	1.780 (25,8%)	2.215 (26,4%)	+24,4%
3μελή	1.286 (18,6%)	1.812 (21,6%)	+41%
4μελή	1.535 (22,2%)	1.795 (21,4%)	+16,9%
5μελή	705 (10,2%)	824 (9,8%)	+16,9%
≥6μελή	373 (5,4%)	356 (4,3%)	-4,6%
Σύνολα:	6.912	8.390	+21,4%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001 & 2011

Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση, το 53,2% (51% απογραφή 2001) ήταν έγγαμοι, το 39,4% (42% απογραφή 2001) άγαμοι, το 5,7% (5,3% απογραφή 2001) σε χηρεία, το 1,5% (1,3% απογραφή 2001) διαζευγμένοι και το 0,2% (0,3% απογραφή 2001) σε διάσταση.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εγγάμων (50,3%) και αγάμων (55,7%) ανήκε στους άρρενες ενώ οι θήλεις συγκέντρωναν το μεγαλύτερο ποσοστό στις ομάδες των διαζευγμένων (58,9%), αυτών που ήταν σε διάσταση (64,2%) και των ευρισκομένων σε χηρεία (82,1%)²².

²² ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011.

Στο σύνολο της χώρας, έγγαμοι ήταν το 49,6% του πληθυσμού, άγαμοι το 39,1%, σε χηρεία το 7,6%, διαζευγμένοι το 3,1% και σε διάσταση το 0,6%²³.

Οι μονογονεϊκές οικογένειες στο Δήμο Μαλεβιζίου αντιστοιχούσαν στο 3,2% του πληθυσμού του.

Γράφημα 1.2-Οικογενειακή κατάσταση πληθυσμού

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001-2011

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης, το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, 26% (38% απογραφή 2001), είχε τελειώσει το Δημοτικό Σχολείο, στην πλειοψηφία άρρενες, με τους περισσότερους στην ηλικιακή περιοχή ≥ 65 ετών.

Δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό καταλάμβαναν οι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης, 22,1% (18,6% απογραφή 2001), στην πλειοψηφία άρρενες, με τους περισσότερους στην ηλικιακή περιοχή 20-24 ετών, και ακολουθούσε η ηλικιακή περιοχή 25-29 ετών.

Τρίτο σε σειρά ποσοστό καταλάμβαναν τα άτομα που τελείωσαν το τριτάξιο Γυμνάσιο 11,8% (13,4% απογραφή 2001) στην πλειοψηφία άρρενες, ηλικίας ≥ 55 ετών.

Το 1,7% (3,1% απογραφή 2001) του πληθυσμού ήταν αναλφάβητοι, στην πλειοψηφία θήλειες ≥ 64 ετών.

²³ ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011.

Πτυχίο ανώτατων ανώτερων σχολών είχε το 12,7% (7,6% απογραφή 2001) στην πλειοψηφία θήλεις, ηλικίας 25-29 ετών και επόταν η ηλικιακή ομάδα 30-34 ετών.

Μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς τίτλους είχε το 1,2% (0,4% απογραφή 2001), στην πλειοψηφία άρρενες, ηλικίας 25-34 ετών και στη συνέχεια ηλικίας 35-44 ετών.

Πίνακας 1.8-Επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού ανά φύλο

Επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού ανά φύλο				
	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Ποσοστό
Διδακτορικό δίπλωμα	59	35	94	0,4%
Μεταπτυχιακό δίπλωμα	94	109	203	0,8%
Πτυχίο Παν/μίου-Πολ/χνείου	741	919	1.660	6,7%
Πτυχίο ΑΤΕΙ-ΑΣΠΑΙΤΕ	532	746	1.278	5,1%
Πτυχίο ανώτερων επαγγελματικών σχολών	134	78	212	0,9%
Πτυχίο μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	427	597	1.024	4,1%
Απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης	2.819	2.684	5.503	22,1%
Απολυτήριο τριτάξιου Γυμνασίου	1.636	1.298	2.934	11,8%
Απολυτήριο Δημοτικού	3.433	3.032	6.465	26,0%
Εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση	413	649	1.062	4,3%
Δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση	149	275	424	1,7%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011

Γράφημα 1.3-Επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011

Στο σύνολο του πληθυσμού το 90% (90,5% απογραφή 2001) ήταν δημότες του Δήμου Μαλεβιζίου ενώ το 10% (9,5% απογραφή 2001) ετεροδημότες, υπήρξε δηλαδή μια μικρή πτώση, 0,5% στους δημότες ανάμεσα στις δύο απογραφές (2001-2011).

Το 94% του πληθυσμού είχε Ελληνική Υπηκοότητα, στην πλειοψηφία τους άρρενες (51%), ενώ το 6% ήταν αλλοδαποί, στην πλειοψηφία τους θήλεις (51,6%).

Οι αλλοδαποί στην πλειοψηφία τους προέρχονταν από την Αλβανία, τη δεύτερη θέση κατείχαν οι προερχόμενοι από χώρες της Ε.Ε. και την τρίτη όσοι κατάγονταν από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ..

Στην απογραφή του 2001, Ελληνική υπηκοότητα είχε το 95,8%, ενώ το 4,2% (πλειοψηφία άρρενες, 55,8%) ήταν αλλοδαποί. Παρατηρούμε δηλαδή μια αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών της τάξεως του 79,4% τη 10ετία 2001-2011, δυσανάλογη με τη συνολική αύξηση του γενικού πληθυσμού που ήταν 19,9%.

Γράφημα 1.4-Σύνθεση πληθυσμού: Έλληνες υπήκοοι-αλλοδαποί

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφές 2001-2011

Κατά την τελευταία απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το 2011, το 46,4% (11.548 άτομα) επί του συνόλου, ανήκαν στην ομάδα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού²⁴ και το 53,6% στην ομάδα του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού²⁵. Στην πρώτη ομάδα (ενεργού πληθυσμού) το 59,3% το αποτελούσαν άρρενες και το 40,7% θήλεις, ενώ στη δεύτερη (μη ενεργού πληθυσμού), οι άρρενες είχαν το 42,4% και οι θήλεις το 57,6%.

Στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, το 81,7% (9.439 άτομα) ήταν εργαζόμενοι, στην πλειοψηφία τους άρρενες (60,2%), το 13,6% (1.566 άτομα) παλαιοί άνεργοι, στην πλειοψηφία τους άρρενες (56,4%) και το 4,7% (543 άτομα) ήταν νέοι άνεργοι δηλαδή άτομα που αναζητούσαν πρώτη φορά εργασία, στην πλειοψηφία τους άρρενες (53,2%).

Μεγαλύτερο πρόβλημα ανεργίας εμφανίζονταν στις ηλικίες ≤ 30 ετών, ενώ η πλειοψηφία αυτών που αναζητούσαν εργασία πρώτη φορά ανήκει στην ηλικία ≤ 25 ετών. Οι παλαιοί άνεργοι-στην πλειοψηφία τους γυναίκες-ανήκαν κυρίως στην ηλικιακή περιοχή 45-64 ετών, γεγονός που δείχνει ότι η μακροχρόνια ανεργία αυξάνεται. Όσον αφορά το φύλο, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες ο αριθμός των ανέργων θηλέων ήταν μεγαλύτερος αυτού των ανέργων αρρένων, γεγονός που δείχνει ότι η ανεμισσόμενη οικονομική κρίση έχει επηρεάσει πρωτίστως τις γυναίκες.

Το ποσοστό ανεργίας²⁶ στο Δήμο Μαλεβιζίου ήταν 18,3% (11,2% απογραφή 2001), ενώ το ποσοστό αυτό στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου ήταν 22,1%.

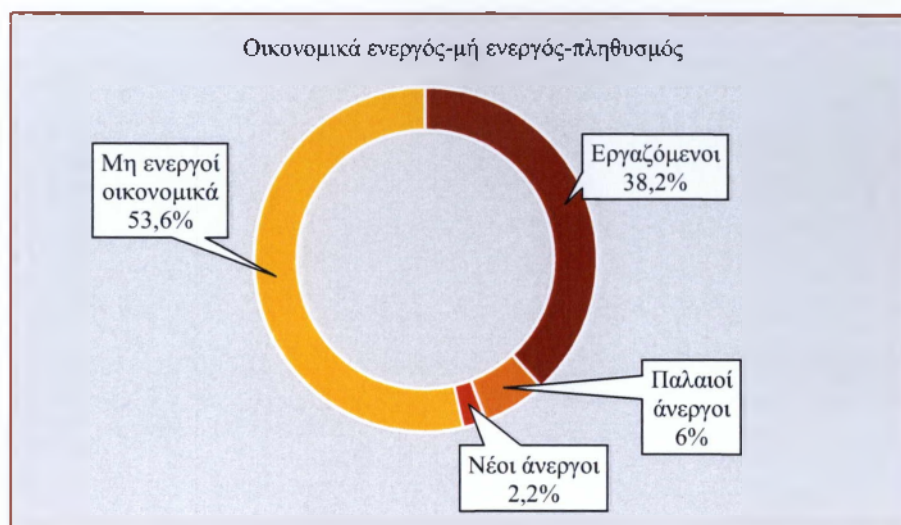
²⁴ Ανήκουν τα άτομα τα οποία είναι ικανά να εργαστούν και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν: -Εργαζόμενοι: άτομα ≥ 10 ετών, τα οποία την προηγούμενη της απογραφής εβδομάδα εργάστηκαν έστω και μία ώρα με εφιαλτήριο το κέρδος/αμοιβή/συνεπικουρήσουν στην οικογενειακή τους επιχείρηση με/χωρίς αμοιβή/μόνο τα προσωπικά τους έξοδα. Επίσης ανήκουν όσα άτομα εργάζονται αλλά την προηγούμενη της απογραφής εβδομάδα δεν εργάστηκαν λόγω ασθένειας/άδειας/εποχικότητας/απεργίας/καιρικών συνθηκών ή εξαιτίας άλλης μη μόνιμου χαρακτήρα αιτίας.

-Άνεργοι: άτομα ≥ 10 ετών που αναζητούν εργασία και δρουν προς την κατεύθυνση αυτή. Διακρίνονται σε αυτούς που για οποιοδήποτε λόγο απώλεσαν την εργασία τους και σε αυτούς που αναζητούν εργασία πρώτη φορά στη ζωή τους, (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014).

²⁵ Ανήκουν τα άτομα που δε μπορούν (ανίκανα προς εργασία) και δε θέλουν να εργαστούν (άεργοι), (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014).

²⁶ Ποσοστό Ανεργίας=(Αριθμός Ανέργων/Αριθμός οικονομ.ενεργού πληθυσμού)*100, (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2014).

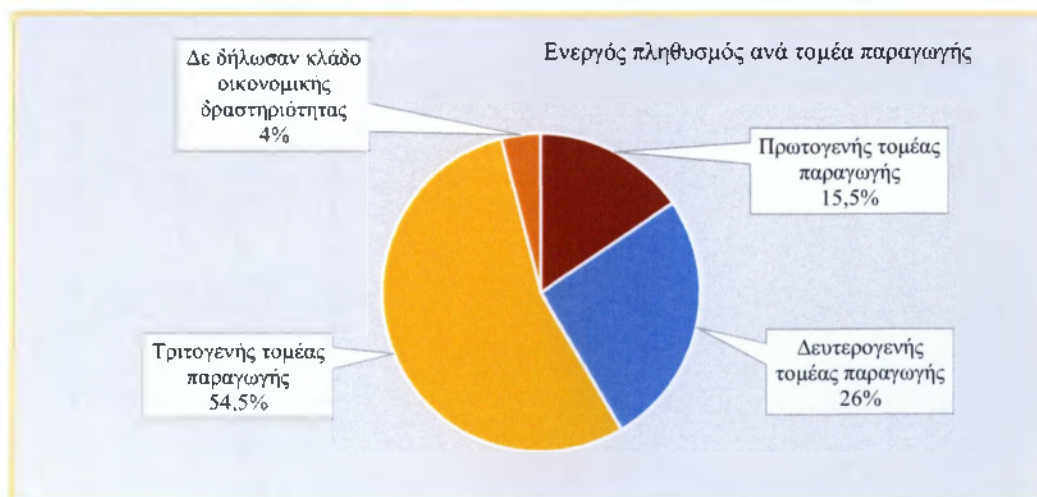
Γράφημα 1.5-Σύνθεση πληθυσμού: οικονομικά ενεργός-μη ενεργός

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011

Στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (9.439 άτομα), το 15,5% (1.460 άτομα) ανέφερε ότι ασκεί παραγωγικές δραστηριότητες πρωτογενούς τομέα, το 26% (2.452 άτομα) ότι απασχολούνταν σε επιχειρήσεις δευτερογενούς τομέα, το 54,5% (5.143 άτομα) ότι εργάζονταν στον τριτογενή τομέα. Τέλος ένα 4% του συνόλου, (384 άτομα) δεν δήλωσαν κανένα κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Γράφημα 1.6-Διάρθρωση οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά τομέα παραγωγής

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., απογραφή 2011

Κατά τη διαδικασία αναζήτησης εξειδικευμένων στοιχείων αναφορικά με τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες του Δήμου Μαλεβιζίου, δε δόθηκαν στοιχεία από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., καθώς πλέον χαρακτηρίζονται πολλά από αυτά υψηλής διαβάθμισης. Η ενημέρωση και η διάθεση γενικών στοιχείων αναφορικά με τα προβλήματα των ομάδων αυτών έγινε από την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου. Σύμφωνα με αυτά: α) τα προβλήματα που οφείλονται στην οικονομική κρίση άρχισαν να γίνονται ορατά και να εκδηλώνονται από το τέλος του 2012, με σχετική καθυστέρηση δηλαδή από ότι στους περισσότερους δήμους της χώρας, β) ξεκίνησαν να εκδηλώνονται πρώτα από αλλοδαπούς-ρομά με πολλά μέλη ανά νοικοκυριό και στη συνέχεια από το ντόπιο πληθυσμό, γ) εκδηλώνονται κυρίως σε ηλικιωμένα άτομα με χαμηλές συντάξεις και χρόνια προβλήματα υγείας, δ) μέχρι τη στιγμή της παρούσης στο Δήμο Μαλεβιζίου δεν υπήρχαν άτομα χωρίς στέγη.

1.4 Διοικητική δομή και οικονομικά στοιχεία Δήμου Μαλεβιζίου

Όπως αναφέραμε κατά τη γεωφυσική παρουσίαση του Δήμου-ο οποίος χαρακτηρίζεται σε μεγάλο μέρος του από υψηλό ανάγλυφο με μεγάλες μορφολογικές κλίσεις και εναλλαγές-σημαντικός αριθμός των οικισμών του βρίσκεται στις παρυφές ορεινών όγκων, σε μεγάλο ύψος, ορισμένες φορές ειδικά τους χειμερινούς μήνες με δύσκολη πρόσβαση στους μεγάλους παράκτιους και πεδινούς οικισμούς. Το στοιχείο αυτό σε συνδυασμό με την γήρανση του πληθυσμού στις περιοχές αυτές από τη μία αλλά και την ολοένα αυξανόμενη αποκέντρωση των κατοίκων λόγω ανεργίας και οικονομικών προβλημάτων στις μεγάλες πόλεις από την άλλη, καθιστά αναγκαίο το σχεδιασμό των υπηρεσιών του Δήμου από την αρχή και κυρίως αυτών που ασχολούνται με την κοινωνική μέριμνα. Βάση της νέας αυτής αρχιτεκτονικής θα πρέπει να είναι οι αποκεντρωμένες και ευέλικτες υπηρεσίες, η δημιουργία υποδομών μετά από μελέτες αναγκαιότητας και η προσαρμογή των υπηρεσιών στα νέα δεδομένα που δημιούργησε η παρατεταμένη οικονομική κρίση στην περιοχή.

Ο Καλλικρατικός δήμος Μαλεβιζίου τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει προβεί σε ριζικό σχεδιασμό των υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής ανταποκρινόμενος στις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών. Παράλληλα έχει αναπτύξει ένα μεγάλο αριθμό πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων βοηθώντας στην ανέλιξη και προαγωγή της τοπικής κοινωνίας. Για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας

και αποδοτικότητας των δράσεων αυτών έχει δημιουργήσει δικλίδες ασφαλείας και αξιολόγησης οι οποίες είναι συνεχείς και αυστηρές. Για να μπορέσει να αξιολογηθεί και να μετρηθεί η προσπάθεια που κάνει ένας φορέας π.χ. δήμος σε κάθε τομέα δράσης του και ειδικότερα στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής με τον οποίο και θα ασχοληθούμε στα πλαίσια της παρούσης, θα πρέπει να εξεταστούν σημεία όπως²⁷:

- η θέση που κατέχουν οι συγκεκριμένοι φορείς παροχής Κοινωνικής Πολιτικής στο νέο οργανόγραμμα του Δήμου
- το ποσοστό από τον προϋπολογισμό του Δήμου που κάθε έτος διατίθεται σε δράσεις Κοινωνικής Πολιτικής σε σχέση με τις άλλες υπηρεσίες του
- το μέγεθος των δυνατοτήτων που παρέχονται στους δημότες από τις υπηρεσίες άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής
- η ικανοποίηση των πολιτών που έκαναν χρήση των υπηρεσιών αυτών, με τη βοήθεια τακτικών ερευνών
- οι πιθανές προτάσεις και υποδείξεις των πολιτών για τη βελτίωση των υπηρεσιών αυτών
- οι ελλείψεις και τα «κενά» στην εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής για τον μελλοντικό σχεδιασμό και αναπροσαρμογή τους στα νέα δεδομένα.

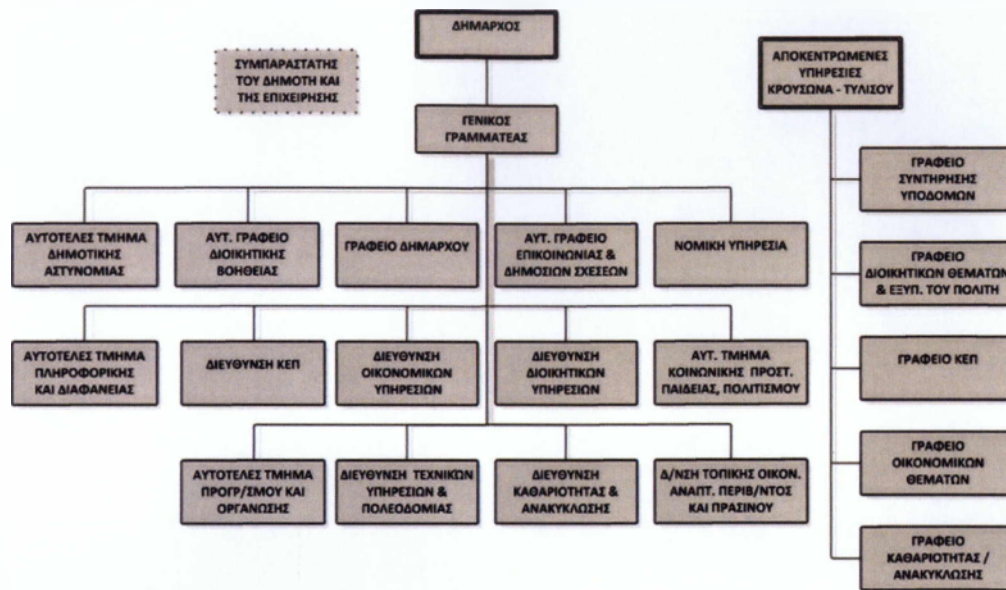
Στα παρακάτω κεφάλαια αυτής της προσπάθειας θα διερευνηθεί και θα παρουσιαστεί το κοινωνικό προφίλ του Δήμου Μαλεβιζίου Κρήτης και οι κοινωνικές δράσεις του Δήμου την περίοδο των τελευταίων τριάμισι ετών, περίοδος που συνέπεσε με την έναρξη των Καλλικρατικών Δήμων στην Ελλάδα και την παρατεταμένη και ολοένα αυξανόμενη οικονομική κρίση.

Για τη σωστή ανάλυση και διερεύνηση της θέσης που έχουν οι υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου, κρίνεται σκόπιμο να παρατεθεί το διοικητικό οργανόγραμμα λειτουργίας του έτσι όπως παρουσιάζεται στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.). Η διάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου Μαλεβιζίου παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα²⁸:

²⁷ Πισιμίσης Θ. (1999), εαρινό εξάμηνο, Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, παραδόσεις μαθήματος στο τμήμα Διοίκηση Μονάδων Υγείας-Πρόνοιας, Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

²⁸ Ο.Ε.Υ. Δήμου Μαλεβιζίου/Φ.Ε.Κ.1694/τ.Β'/29-07-2011.

ΣΧΗΜΑ 1.1-Οργανόγραμμα Δήμου Μαλεβιζίου

Πηγή: Ο.Ε.Υ.Δήμου Μαλεβιζίου/Φ.Ε.Κ.1694/τ.Β/29-07-2011

Εκτός των υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής που αναφέρονται στο άνωθεν οργανόγραμμα του Δήμου, έχουν συσταθεί από τον Δήμο Μαλεβιζίου και τα παρακάτω Νομικά Πρόσωπα:

1. Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αθλητισμού Δήμου Μαλεβιζίου (Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.)
2. Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προστασίας και Παιδείας Δήμου Μαλεβιζίου (Δ.Ο.Κ.Α.Π.Π.Α.Μ.)
3. «Αλμυρός» Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.

Ακόμη στο Δήμο λειτουργούν Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.), Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Παιδιών Με Ειδικές Ανάγκες (Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.), Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) καθώς και τρία Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).

Στις κεντρικές και αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Δήμου Μαλεβιζίου εργάζονται σήμερα 76 άτομα ως Μόνιμοι υπάλληλοι από τα οποία τα 19 είναι κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.), τα 17 Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.) και τα 40 Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.), καθώς και 27 άτομα με εργασιακή σχέση Ιδιωτικού

Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.) εκ των οποίων τα δύο Π.Ε. τα 12 Τ.Ε. και τα υπόλοιπα 13 Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.)²⁹.

Ο Δήμος Μαλεβιζίου κατάφερε μέσα σε λίγα χρόνια από τη σύστασή του να είναι ανάμεσα στους πρώτους Δήμους της χώρας σε απορρόφηση κονδυλίων για έργα μέσω προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) 2011-2015³⁰. Σε αυτό το διάστημα εκπονήθηκαν-από υπηρεσίες του Δήμου και ιδιώτες-85 ολοκληρωμένες μελέτες για όλες τις υπηρεσίες του Δήμου, συνολικού κόστους 1.562.438,75€. Από αυτές οι 29 με συνολικό κόστος 641.555,04€, αφορούν τις υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου.

Στον τομέα του Πολιτισμού-Αθλητισμού έγιναν 52 επενδύσεις που αφορούν αγορές κτηρίων, κατασκευές κτηρίων και υποδομών, αναπαλαιώσεις, αγορά εξοπλισμού και συντήρηση υποδομών. Στον τομέα της Παιδείας έγιναν 31 επενδύσεις που αφορούν απαλλοτριώσεις και αγορές οικοπέδων για ανέγερση εγκαταστάσεων, ανέγερση κτηρίων, προμήθεια εξοπλισμού, συντήρηση και αποκατάσταση. Τέλος στον τομέα της Υγείας έγιναν επτά επενδύσεις οι οποίες αναφέρονται σε αναπαλαιώσεις και διαμορφώσεις χώρων, επισκευές και συντηρήσεις υποδομών, προμήθεια εξοπλισμού και κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων. Το συνολικό κόστος των επενδύσεων αυτών (επιχορηγήσεις και αυτοχρηματοδότηση) για τα έτη 2011-2014 ανήρθε στα 21.632.729,75€.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά που έχει λάβει ο Δήμος Μαλεβιζίου τα έτη 2011-2014 ως επιχορηγήσεις για επενδύσεις σε έργα όλων των υπηρεσιών του:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.9-Επιχορηγήσεις για έργα ανάπτυξης 2011-2014

<i>Επιχορηγήσεις για έργα ανάπτυξης 2011-2014</i>	
Έτος	Ποσό Επιχορήγησης
2011	6.069.095,12€
2012	10.966.883,26€
2013	5.645.191,09€
2014	9.675.487,65€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

²⁹ Γραφείο Προσωπικού Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

³⁰ Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου Ε.Σ.Π.Α. 2011-2015, Ιούλιος 2014.

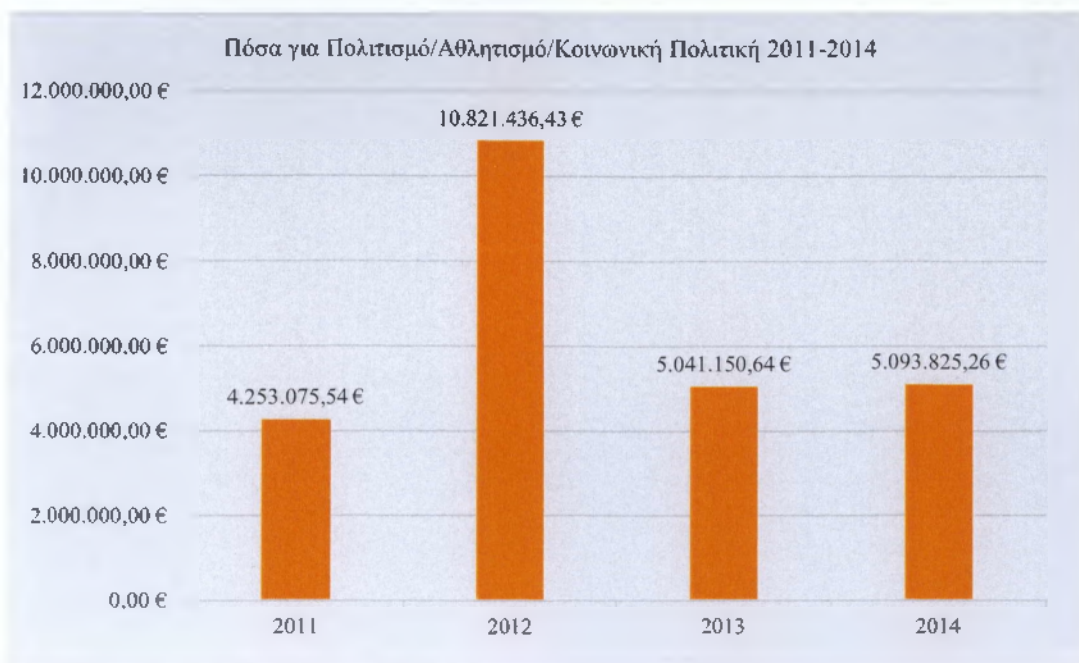
Τα ποσά δε, που διατέθηκαν τα έτη 2011-2014 για τις υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Μαλεβιζίου όπως εγκρίθηκαν στους αντίστοιχους προϋπολογισμούς παρουσιάζονται στον πίνακα και στο γράφημα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.10-Ποσά που διατέθηκαν τα έτη 2011-2014 για υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής

<i>Ποσά που διατέθηκαν τα έτη 2011-2014 για υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού, Κοινωνικής Πολιτικής</i>	
Έτος	Ποσό
2011	4.253.075,54€
2012	10.821.436,43€
2013	5.252.811,18€
2014	5.093.825,26€
Σύνολο	25.421.148,41€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.7-Ποσά που διατέθηκαν τα έτη 2011-2014 για υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής

Οι γενικοί προϋπολογισμοί εσόδων-εξόδων των ετών 2011-2014 παρουσιάζονται ισοσκελισμένοι και δημοσιεύονται πλέον στο πρόγραμμα «Διαύγεια» του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Οι προϋπολογισμοί δαπανών του Δήμου Μαλεβιζίου τα έτη 2011-2014 περιλαμβάνουν δαπάνες για Γενικές Υπηρεσίες, για Οικονομικές και Διοικητικές υπηρεσίες, δαπάνες για υπηρεσίες Πολιτισμού, Άθλησης και Κοινωνικής Πολιτικής, δαπάνες για Καθαριότητα και Ηλεκτροφωτισμό, δαπάνες για Τεχνικά Έργα και υπηρεσίες Πολεοδομίας καθώς και δαπάνες για υπηρεσίες Δημοτικής Αστυνομίας και διάφορες λοιπές υπηρεσίες.

Η κατανομή των δαπανών αυτών για τα έτη 2011, 2012, 2013 (αρχικός προϋπολογισμός αλλά και αναμόρφωσή του μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου³¹ σύμφωνα με το Πρόγραμμα Εξυγίανσης-Παρατηρητήριο Τιμών) και 2014 απεικονίζεται στους πίνακες και στα γραφήματα που ακολουθούν³²:

---

³¹ Απόφαση 357/17/31-07-2013 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου.

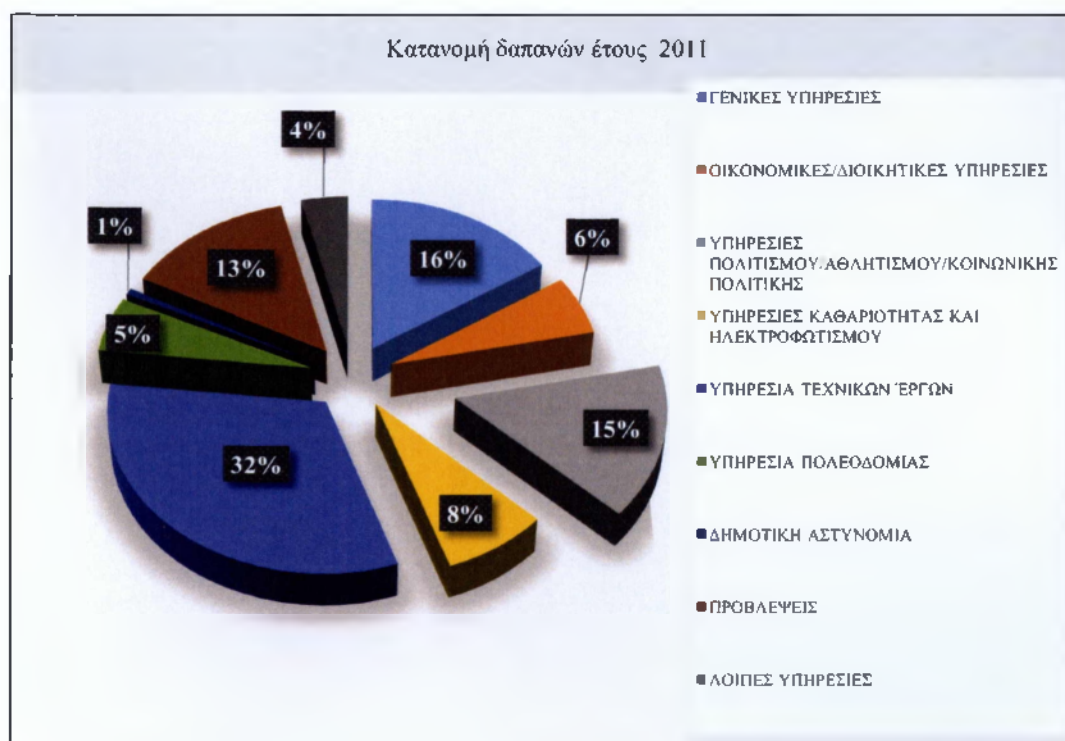
³² Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.11-Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2011

Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2011	
Γενικές Υπηρεσίες	4.391.287,46€
Οικονομικές και Διοικητικές Υπηρεσίες	1.650.862,26€
Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής	4.253.075,54€
Υπηρεσίες Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού	2.134.577,20€
Υπηρεσία Τεχνικών Έργων	8.893.716,45€
Υπηρεσία Πολεοδομίας	1.523.296,82€
Δημοτική Αστυνομία	173.050,00€
Προβλέψεις	3.739.812,15€
Λοιπές Υπηρεσίες	1.043.152,63€
Σύνολο	27.802.830,51€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.8-Κατανομή Δαπανών έτους 2011

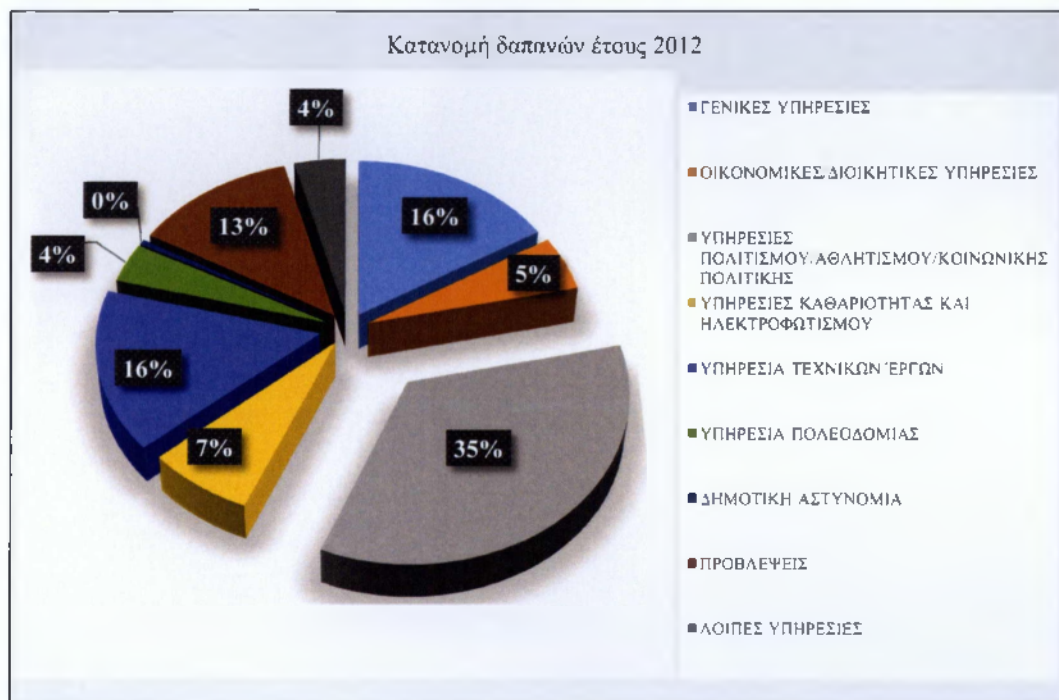

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.12-Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2012

Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2012	
Γενικές Υπηρεσίες	5.045.291,82€
Οικονομικές και Διοικητικές Υπηρεσίες	1.641.848,53€
Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής	10.821.436,43€
Υπηρεσίες Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού	2.281.849,90€
Υπηρεσία Τεχνικών Έργων	4.892.896,11€
Υπηρεσία Πολεοδομίας	1.179.661,23€
Δημοτική Αστυνομία	146.535,87€
Προβλέψεις	3.903.840,30€
Λοιπές Υπηρεσίες	1.248.564,59€
Σύνολο	31.161.924,78€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.9-Κατανομή Δαπανών έτους 2012

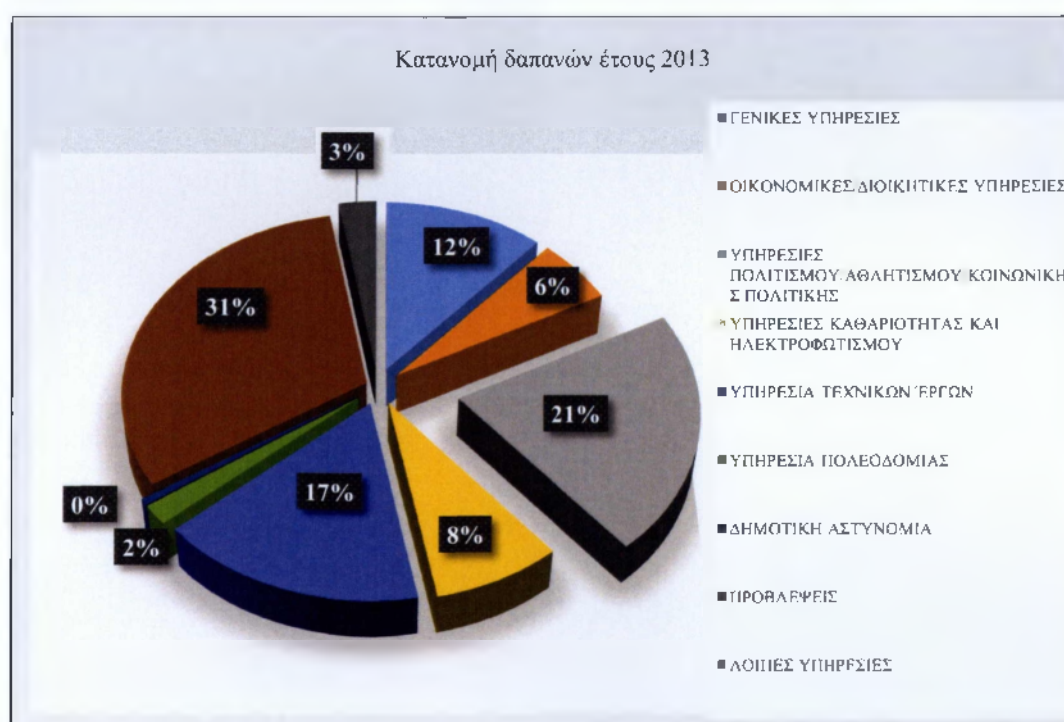

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.13-Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2013

Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2013	
Γενικές Υπηρεσίες	2.841.241,03€
Οικονομικές και Διοικητικές Υπηρεσίες	1.421.415,15€
Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής	5.252.811,18€
Υπηρεσίες Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού	1.969.572,39€
Υπηρεσία Τεχνικών Έργων	4.045.029,02€
Υπηρεσία Πολεοδομίας	434.161,23€
Δημοτική Αστυνομία	133.201,12€
Προβλέψεις	7.680.510,83€
Λοιπές Υπηρεσίες	663.476,41€
Σύνολο	24.441.418,36€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.10-Κατανομή Δαπανών έτους 2013

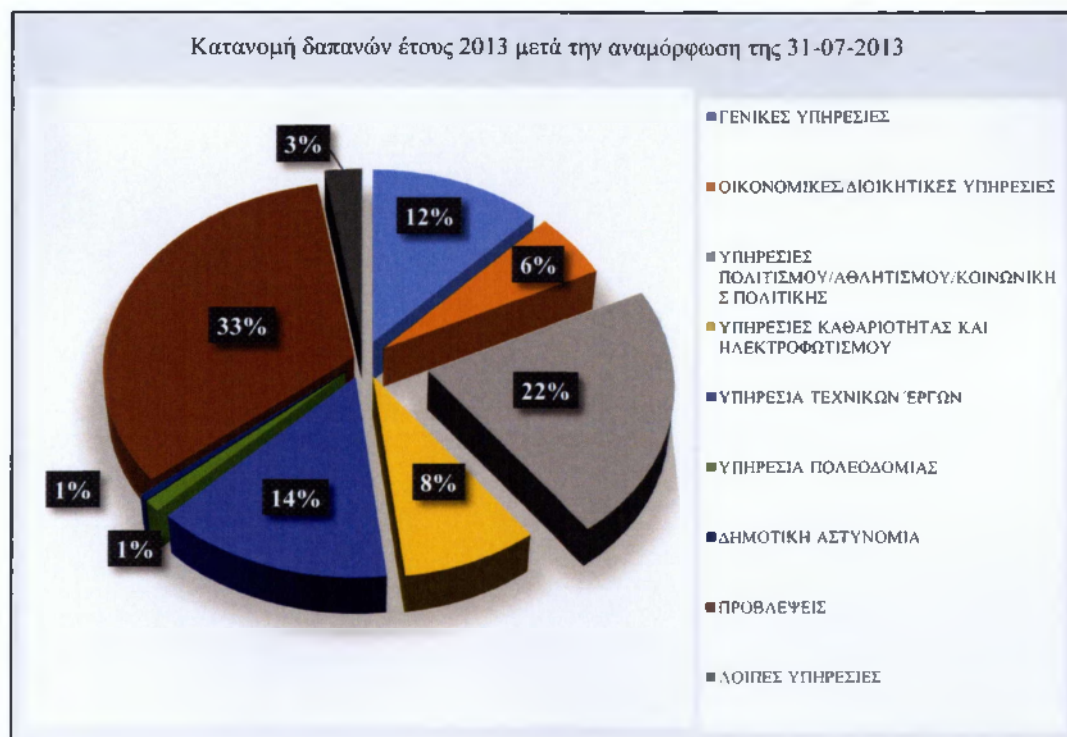

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.14-Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2013 μετά την αναμόρφωσή του

Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2013 μετά την αναμόρφωσή του την 31-7-2013	
Γενικές Υπηρεσίες	2.801.137,10€
Οικονομικές και Διοικητικές Υπηρεσίες	1.307.437,38€
Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής	5.041.150,64€
Υπηρεσίες Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού	1.925.572,39€
Υπηρεσία Τεχνικών Έργων	3.331.811,63€
Υπηρεσία Πολεοδομίας	234.161,23€
Δημοτική Αστυνομία	119.201,12€
Προβλέψεις	7.680.510,83€
Λοιπές Υπηρεσίες	602.276,41€
Σύνολο	23.043.258,73€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.11-Κατανομή δαπανών έτους 2013 μετά την αναμόρφωση του προϋπολογισμού την 31-7-2013

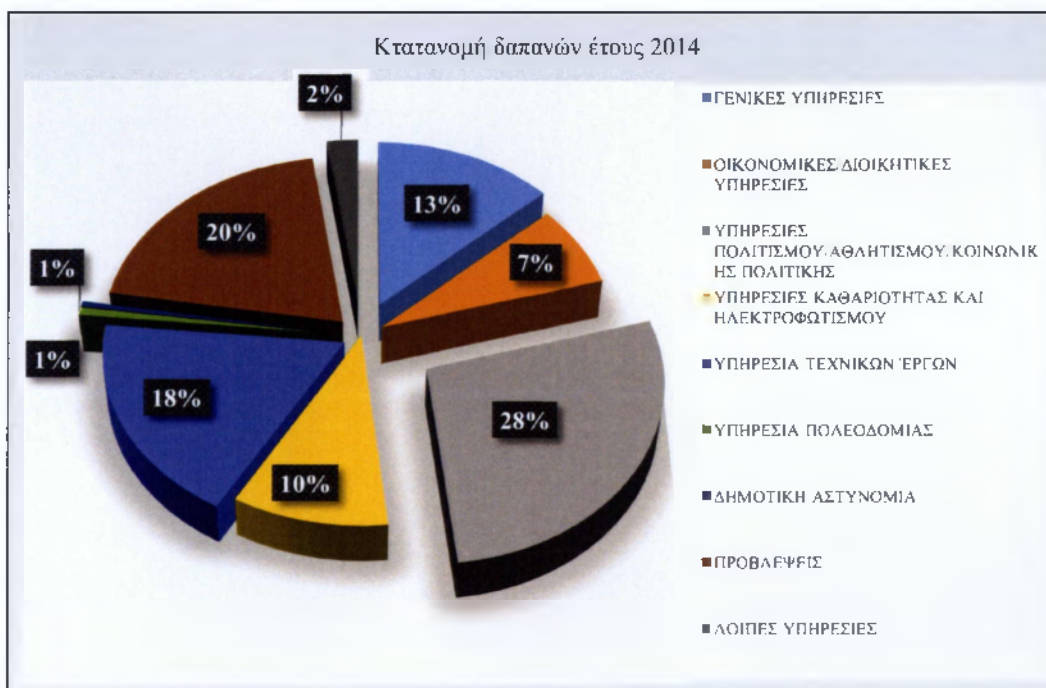

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.15-Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2014

Προϋπολογισμός δαπανών έτους 2014	
Γενικές Υπηρεσίες	2.450.328,59€
Οικονομικές και Διοικητικές Υπηρεσίες	1.360.228,81€
Υπηρεσίες Πολιτισμού, Αθλητισμού και Κοινωνικής Πολιτικής	5.093.825,26€
Υπηρεσίες Καθαριότητας και Ηλεκτροφωτισμού	1.836.848,32€
Υπηρεσία Τεχνικών Έργων	3.369.270,40€
Υπηρεσία Πολεοδομίας	124.661,23€
Δημοτική Αστυνομία	85.048,00€
Προβλέψεις	3.700.000,00€
Λοιπές Υπηρεσίες	420.540,41€
Σύνολο	18.440.751,02€

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.12-Κατανομή Δαπανών έτους 2014

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η παρουσίαση και ανάλυση τόσο των υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής που λειτουργούν στο Δήμο Μαλεβιζίου, όσο και των δράσεων αλλά και των αποτελεσμάτων-διερεύνηση του βαθμού ικανοποίησης των χρηστών-από τη λειτουργία τους τα τελευταία τριάνμισι χρόνια.

Η παρατεταμένη και ολοένα ανεπισσώμενη οικονομική κρίση ανάγκασε τους αρμόδιους φορείς να επανασχεδιάσουν τον νευραλγικό πλέον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής κάνοντας χρήση των μεγάλων πρωτοβουλιών, των περισσοτέρων αρμοδιοτήτων αλλά και μεγάλης ευλυγισίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που έδωσε Καλλικρατικός Νόμος. Έτσι σύμφωνα με τις νέες αρμοδιότητες των Δήμων, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου πλέον και με απλή κοινοποίηση για έγκριση στην Περιφέρεια, μπορούν να συστήσουν φορείς και να αναπτύξουν δομές Κοινωνικής Πολιτικής που στηρίζονται κυρίως στην εθελοντική προσπάθεια και την κοινωνική αλληλεγγύη για την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που απορρέουν από την οικονομική κρίση³³.

2.1 Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Το τμήμα αυτό είναι το κατεξοχήν αρμόδιο τμήμα του Δήμου Μαλεβιζίου που έχει ως κύρια αρμοδιότητά του το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής στα γεωγραφικά όρια της δικαιοδοσίας του, σε συνεργασία με το προσωπικό του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. Οργανωτικά αποτελείται από τρία γραφεία με διαφορετικές αρμοδιότητες και πεδίο δράσης το κάθε ένα αλλά στην πραγματικότητα λειτουργεί μόνο το Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας και Ισότητας των φύλων στο οποίο ανήκει η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου ενώ οι αρμοδιότητες των άλλων δύο περιήλθαν το 2012 στο Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.³⁴.

³³ Άρθρο 225/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010.

³⁴ Ο.Ε.Υ.Δήμου Μαλεβιζίου/Φ.Ε.Κ.1694/τ.Β'/29-07-2011.

2.1.1 Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας και Ισότητας των φύλων

Το γραφείο στεγάζεται εντός του Δημαρχείου και εργάζονται σε αυτό τέσσερα άτομα από τα οποία ένα άτομο Π.Ε. Διοικητικού, δύο άτομα Τ.Ε. Κοινωνικών Λειτουργών, και ένα άτομο Δ.Ε. Διοικητικού. Ουσιαστικά αποτελεί την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου και είναι επιφορτισμένο με τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- διενέργεια διαφόρων κοινωνικών ερευνών για τον εντοπισμό αναγκών των πολιτών
- σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής που σκοπό έχουν τη στήριξη της βρεφικής-νηπιακής ηλικίας και της μητρότητας
- συνεπικουρεί συμβουλευτικά στο σχεδιασμό και χορηγεί άδειες ίδρυσης και λειτουργίας νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων της αρμοδιότητάς του, όπως Παιδικό και Βρεφονηπιακό Σταθμό, Βρεφοκομεία, Γηροκομεία, Κ.Α.Π.Η. κ.τ.λ. των οποίων στη συνέχεια έχει την επιστημονική εποπτεία.
- σχεδιασμός, εκτέλεση προγραμμάτων και συμμετοχή σε δραστηριότητες που έχουν να κάνουν με ευπαθείς και στιγματισμένες κοινωνικές ομάδες, όπως αθίγγανοι, οικονομικοί-πολιτικοί μετανάστες, αποφυλακισμένοι και παλιννοστούντες ομογενείς, που έχουν ως κύριο σκοπό την ένταξή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου
- σχεδιασμός και εφαρμογή διαφόρων δράσεων που αφορούν την προστασία και προαγωγή του θεσμού της οικογένειας, την προστασία των παιδιών, των εφήβων, των ατόμων με διάφορες μορφές αναπηρία και των μονογονεϊκών οικογενειών
- ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση, στα κοινά, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεοτύπων που έχουν ως εφελκυστήριό τους το φύλο
- συμμετοχή στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη δράσεων που σκοπό έχουν την υποστήριξη και προαγωγή της ψυχικής και σωματικής υγείας των πολιτών.
- συμμετοχή στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη δράσεων και θεσμών όπως το Κοινωνικό Παντοπωλείο, το Κοινωνικό Φροντιστήριο, το Κοινωνικό Ιατρείο και το Κοινωνικό Φαρμακείο, για τα οποία ορίζει τα κριτήρια των δικαιούχων, δέχεται και αξιολογεί τις αιτήσεις.

➤ σχεδιασμός και εκτέλεση προγραμμάτων σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες του Δήμου άλλα και ιδιώτες, που σκοπό έχουν την πρόληψη της τοπικής παραβατικότητας και των παρεκκλίνουσων συμπεριφορών

➤ εκτέλεση δράσεων προστασίας για άτομα που νοσηλεύονται σε διάφορα ιδρύματα μακροχρόνιας κλειστής περίθαλψης

➤ επικουρεί στη διάδοση και προαγωγή του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης και χορηγεί άδειες ίδρυσης και λειτουργίας σε σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς

➤ συντονισμός, μέτρηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων και των δράσεων Κοινωνικής Πολιτικής μέσω «εργαλείων» που έχουν αναπτυχθεί όπως π.χ. η εκπόνηση και περιοδική αναπροσαρμογή ενός Προγραμματικού Συμφώνου Τοπικής Κοινωνικής Πολιτικής

➤ οργάνωση και αξιολόγηση του δικτύου των τοπικών φορέων Κοινωνικής Μέριμνας και της συνεργασίας αυτών όπως Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, Μη Κυβερνητικές και εθελοντικές οργανώσεις

➤ οργάνωση συμβουλευτικών ημερίδων για την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας και την κακοποίηση ανηλίκων, την πρόληψη της σχολικής βίας, την πρόληψη του άγχους, την πρόληψη χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλων παρεκκλίνουσων συμπεριφορών, καταστάσεων που ολοένα και αυξάνονται μεσούσης της οικονομικής κρίσης³⁵

➤ οργάνωση σεμιναρίων για ενίσχυση των δεξιοτήτων και αναζήτηση εργασίας από μακροχρόνια ανέργους της περιοχής

➤ επιτόπια έρευνα σε οικίες μετά από καταγγελία για κρούσματα ενδοοικογενειακής βίας κυρίως σε ανηλίκους και η σύνταξη σχετικής αναφοράς για δικαστική χρήση (π.χ. περιπτώσεις επιμέλειας ανήλικων τέκνων, κακοποίησης-παραμέλησης ανηλίκων κ.τ.λ.)

➤ επιτόπια έρευνα στην κατοικία δημοτών για να εκτιμηθεί η οικονομική τους κατάσταση (και η συλλογή πληροφοριών από κάθε άλλη πηγή) μετά από αίτηση αυτών για χορήγηση επιδομάτων και άλλων παροχών Κοινωνικής Πολιτικής.

➤ έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας, διαχείριση θεμάτων κοινωνικής κατοικίας (νομική υποστήριξη αλλά και εισήγηση για δωρεάν παραχώρηση κατοικίας

---

³⁵ Συνέντευξη με Κοινωνική Λειτουργό Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

εξαιτίας σοβαρών λόγων), μέριμνα για την καταβολή των διαφόρων επιδομάτων στους δικαιούχους και περαίωση θεμάτων που έχουν να κάνουν με ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α..

Τα προβλήματα που εντοπίζονται αναφορικά με τη λειτουργία του Γραφείου Κοινωνικής Πολιτικής ειδικότερα τα τελευταία χρόνια που φέρει εις πέρας ένα μεγάλο αριθμό δράσεων λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, έχουν να κάνουν με την έλλειψη προσωπικού και δη εξειδικευμένου, με την έλλειψη ανάλογων πόρων από την Κεντρική Διοίκηση, με τη δυσκολία εξεύρεσης χορηγών και με την έλλειψη ιδιόκτητων εγκαταστάσεων διαμορφωμένων υγειονομικά και αρχιτεκτονικά για τη συγκέντρωση του συνόλου των δράσεων³⁶.

2.2 Κοινωνικό Παντοπωλείο

Το Δημοτικό Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Μαλεβιζίου ξεκίνησε τη λειτουργία του το Δεκέμβριο του 2011 με σκοπό να στηρίξει δημότες με αδυναμία κάλυψης βασικών αναγκών, προσφέροντάς τους δωρεάν σε τακτά χρονικά διαστήματα αλλά και σε έκτακτες περιπτώσεις, προϊόντα πρώτης ανάγκης όπως τρόφιμα, είδη ένδυσης, υπόδησης, παιχνίδια, κλινοσκεπάσματα και διάφορα είδη παντοπωλείου καθημερινής οικιακής χρήσης, μέχρι αυτοί να μπορέσουν να στηριχθούν στις δικές τους δυνάμεις³⁷. Αρχικά λειτούργησε στην πόλη του Γαζίου σε κεντρικό κτήριο που είχε παραχωρηθεί από ιδιώτη και προσέφερε στους δικαιούχους τρόφιμα και μη ευπαθή προϊόντα με αρχικό στόχο εξυπηρέτησης 50 οικογενειών άπαξ εβδομαδιαίως. Η λειτουργία του και η αποτελεσματικότητά του βασίστηκε και συνεχίζει να στηρίζεται στους εθελοντές δημότες που είτε αναλαμβάνουν πρακτικά τη λειτουργία του είτε προσφέρουν τα προϊόντα αυτά.

Η προσπάθεια αυτή υποστηρίζεται πλέον σημαντικά από την Εκκλησία, από πολιτιστικούς συλλόγους, από διάφορες τελετές και εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται καθώς και από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται τόσο στα γεωγραφικά όρια του Δήμου όσο και σε ολόκληρη την Ελλάδα με την ατέρμονη και άοκνη προσπάθεια του Γραφείου Δημοσίων σχέσεων του Δήμου αλλά και επιφανών επιχειρηματιών με τοπική καταγωγή. Οι προσφορές και χορηγίες αυτές είναι τακτικές αλλά και έκτακτες. Συχνές είναι δε και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνονται από το Δήμο σε συνεργασία

³⁶ Συνέντευξη με Κοινωνική Λειτουργό Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

³⁷ Απόφαση 551/27/14-12-2011 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου.

με επιφανείς καλλιτέχνες του νησιού για την οικονομική και υλική ενίσχυση του Παντοπωλείου.

Σήμερα στεγάζεται σε μεγαλύτερο, κεντρικό ισόγειο χώρο που εξασφαλίζει την προσβασιμότητα σε άτομα περιορισμένης κινητικότητας, μισθωμένο για το σκοπό αυτό και προσφέρει στους δικαιούχους δημότες τρόφιμα διαρκείας αλλά και λαχανικά, γαλακτοκομικά και είδη κρεοπωλείου, είδη οικιακής χρήσεως, σχολικά είδη, παιχνίδια, βιβλία, ρουχισμό και υπόδηση κ.α.

Σημαντική είναι επίσης και η προσφορά των Ξενοδοχειακών μονάδων της περιοχής ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες καθώς σε καθημερινή βάση προσφέρουν στο Κοινωνικό Παντοπωλείο 100-120 μερίδες έτοιμο φαγητό το οποίο δεν καταναλώνεται από τους ενοίκους των.

Η κατάθεση των αιτήσεων και των δικαιολογητικών γίνεται στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου η οποία έχει την εποπτεία λειτουργίας του Παντοπωλείου και είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των αιτήσεων και την επιλογή των δικαιούχων. Η επιλογή αυτή γίνεται βάση κριτηρίων που έχουν οριστεί αρχικά στην απόφαση σύστασης αλλά λόγω της ιδιαιτερότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας είναι δεδομένη η ελαστικότητα ανάλογα με τις επείγουσες πραγματικές ανάγκες αλλά και τον όγκο των διαθέσιμων αγαθών.

Τα κριτήρια επιλογής είναι η εντοπιότητα, η πραγματική περιουσιακή και οικονομική κατάσταση, η κατάσταση υγείας, καθώς και η εργασιακή και οικογενειακή κατάσταση. Για κάθε δικαιούχο συντάσσεται μια έκθεση κοινωνικής έρευνας από την Κοινωνική Υπηρεσία και εκδίδεται η «Κάρτα Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων», η οποία ισχύει για έξι μήνες και με την οποία μπορεί να λαμβάνει τις παροχές του Κοινωνικού Παντοπωλείου. Στην κάρτα εκτός από το όνομα του δικαιούχου αναγράφεται και το όνομα ενός δεύτερου ατόμου που ορίζεται ως εκπρόσωπος και μπορεί να είναι άτομο του οικογενειακού-φιλικού περιβάλλοντος ή κάποιος εθελοντής. Αυτό γίνεται για να αποφευχθεί ο κοινωνικός στιγματισμός που χαρακτηρίζει κάθε μικρή κοινωνία. Για τους δικαιούχους δε, που λόγω γήρατος ή άλλης αιτίας δε μπορούν να επισκεφτούν το χώρο η παράδοση γίνεται μέσω υπαλλήλων από το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» ή από εθελοντές.

Από τη στιγμή που ξεκίνησε η λειτουργία του μέχρι και σήμερα ο αριθμός των αιτήσεων που δέχεται η Κοινωνική Υπηρεσία αλλά και των τελικών δικαιούχων αυξάνεται σημαντικά ενώ έχει μεγαλώσει και η προσπάθεια των υπευθύνων για εξασφάλιση χορηγιών για την ενίσχυσή του³⁸. Πολλοί δε από αυτούς είναι δικαιούχοι για αρκετά συνεχή εξάμηνα μιας και η μακροχρόνια ανεργία έχει κάνει την εμφάνισή της και στην περιοχή. Η αύξηση αυτή παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1-Αριθμός δικαιούχων Κοινωνικού παντοπωλείου

<i>Αριθμός δικαιούχων Κοινωνικού Παντοπωλείου</i>				
	2011	2012	2013	Α' εξάμηνο 2014
Αριθμός δικαιούχων	50	85	98	120

Πηγή: Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου

Η συνολική ποσότητα των τροφίμων και των άλλων ειδών που χορηγούνται συνολικά κάθε μήνα στους δικαιούχους, ανέρχεται πλέον στα 2880Kg από τα 930Kg που ήταν το 2011.

2.3 Πρόγραμμα Κοινωνικής Προσφοράς Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών

Ο Δήμος Μαλεβιζίου με ενέργειες του Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων αλλά και καταξιωμένου επιχειρηματία με τοπική καταγωγή, κατόρθωσε να συμμετέχει στο πρόγραμμα Κοινωνικής Προσφοράς που ξεκίνησε η Ε.Ε.Ε. για την παροχή πακέτων τυποποιημένων τροφίμων και ειδών προσωπικής υγιεινής άπαξ μηνιαίως, σε οικογένειες με ανήλικα τέκνα και με οικονομικά προβλήματα σε διάφορες περιοχές της χώρας³⁹.

Ο αριθμός των οικογενειών που λαμβάνουν την βοήθεια αυτή στο Δήμο Μαλεβιζίου ανέρχεται στις 37 και η επιλογή τους έγινε από την Κοινωνική Υπηρεσία μετά από κατάθεση δικαιολογητικών με αυστηρή σειρά κριτηρίων μιας και ο αριθμός των δικαιούχων είναι μικρός. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη της βοήθειας είναι η ύπαρξη ανήλικων τέκνων σε μια οικογένεια και ο αριθμός των και στη συνέχεια η οικονομική και περιουσιακή κατάσταση, η μακροχρόνια ανεργία, και η πιθανή αναπηρία. Η παροχή ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2013, περιλαμβάνει ένα κιβώτιο βάρους

³⁸ Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

³⁹ Απόφαση 259/05-12-2013 Δ.Σ. Ε.Ε.Ε.

35Kg/οικογένεια άπαξ μηνιαίως με 24 είδη/53 τεμάχια, τροφίμων μακράς διάρκειας και προσωπικής υγιεινής και τη διανομή την έχει αναλάβει η Κοινωνική Υπηρεσία.

2.4 Κοινωνικό Φαρμακείο

Ξεκίνησε τη λειτουργία του το Νοέμβριο του 2012 και εφαλτήριο αυτής αποτέλεσε η αύξηση των ανασφάλιστων δημοτών που δε μπορούν να ανταπεξέλθουν στις φαρμακευτικές τους δαπάνες⁴⁰. Σκοπός του είναι η κάλυψη των φαρμακευτικών αναγκών των ανασφάλιστων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, ιδιαιτέρως δε των χρονίως πασχόντων. Στεγάζεται σε μισθωμένο χώρο στην πόλη του Γαζίου και σε αυτό εκτός των εθελοντών απασχολείται ένα άτομο Δ.Ε. Βοηθών Νοσοκόμων με έμμισθη σχέση εργασίας (απασχολείται και στη γραμματεία του Κοινωνικού Ιατρείου). Αρχικά η χορήγηση φαρμάκων γινόταν άπαξ εβδομαδιαίως αλλά πλέον η λειτουργία του είναι καθημερινή.

Από την αρχή της λειτουργίας του σημαντική ήταν η ανταπόκριση των τοπικών Φαρμακείων, των πολιτών αλλά και των επιχειρήσεων αναφορικά με τη συλλογή φαρμάκων. Αναπτύχθηκε έτσι ένα οργανωμένο δίκτυο συλλογής που χαρακτηρίζεται από διάφορους τρόπους οι βασικότεροι εκ των οποίων είναι:

- τοποθέτηση σε όλα τα φαρμακεία του Δήμου ειδικών ασφαλισμένων κυτρίων συλλογής στα οποία οι πολίτες τοποθετούν τα φάρμακα που επιθυμούν να προσφέρουν (εκτός των ευπαθών). Η συλλογή αυτών γίνεται από αρμόδιο υπάλληλο άπαξ εβδομαδιαίως. Για τα ευπαθή φάρμακα οι πολίτες απευθύνονται στον φαρμακοποιό ο οποίος σφραγίζει επιτόπου το κουτί με ειδική σφραγίδα με την αναγραφή «Κοινωνικό Φαρμακείο» για την αποφυγή φαινομένων κατάχρησης.
- απευθείας παράδοση των φαρμάκων από πολίτες και νομικά πρόσωπα που επιθυμούν, στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου
- συμφωνίες με φαρμακευτικές εταιρείες για επιστροφή ληγμένων φαρμάκων και δωρεάν χορήγηση νέων με μακρά ημερομηνία λήξεως
- συμφωνίες με μεγάλες παραγωγικές μονάδες της περιοχής για χορήγηση φαρμάκων που υποχρεούνται να έχουν στα ιατρεία τους και πλησιάζει η ημερομηνία λήξεως τους

---

⁴⁰ Απόφαση 489/3/5-10-2012 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου.

- συμφωνίες με μεγάλες τοπικές Ξενοδοχειακές μονάδες που λειτουργούν εποχιακά για προσφορά των φαρμακευτικών σκευασμάτων που έχουν στα ιατρεία τους ή που αφήνουν οι πελάτες των κατά το τέλος της τουριστικής περιόδου
- διοργάνωση εκδηλώσεων για τη συλλογή φαρμάκων αντί χρηματικού εισιτηρίου.

Σημαντική είναι και η βοήθεια πολιτών οι οποίοι έχουν καταγωγή από χώρες της Ευρώπης και διαμένουν μόνιμα σε οικισμούς του Δήμου. Μέσω διαδικασιών και επαφών με φορείς των χωρών τους καταφέρνουν να εξασφαλίσουν μια μεγάλη ποσότητα δωρεάν φαρμάκων τα τελευταία δύο χρόνια για το Κοινωνικό Φαρμακείο. Η ποσότητα αυτή για το έτος 2013 ανήλθε στα 35Kg, το Α΄ εξάμηνο του 2014 στα 40Kg ενώ αναμένονται μέχρι το τέλος του έτους άλλα 30Kg.

Η αίτηση για συμμετοχή γίνεται στην Κοινωνική Υπηρεσία η οποία αξιολογεί τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εκδίδει την «Κάρτα Ανασφάλιστου Πολίτη» η οποία έχει ισχύ για έξι μήνες⁴¹. Αρχικά χορηγούνταν φάρμακα μόνο με συνταγή από ιατρό του Κοινωνικού Ιατρείου, αλλά στη συνέχεια λόγω της αύξησης των ανασφάλιστων πολιτών η χορήγηση έγινε πιο ελαστική, όπως με ιατρική συνταγή «τρίτου» ιατρού που ισχύει έως και έξι μήνες καθώς και εφάπαξ χορήγηση σε έκτακτες περιπτώσεις.

Το φαρμακείο διαθέτει και παρέχει φάρμακα για πλήθος παθήσεων του ανθρώπινου σώματος-πρωτότυπα και γενόσημα, καθώς και αναλώσιμο ιατρικό υλικό. Οι ποσότητες που χορηγήθηκαν στους δημότες τα έτος 2013 και το Α΄ εξάμηνο του 2014 παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

⁴¹ Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2-Ποσότητες φαρμάκων που χορηγήθηκαν από το Κοινωνικό Φαρμακείο

Φάρμακα που χορηγήθηκαν (συσκευασίες)		
	2013	Α' εξάμηνο 2014
παισίσιονα, αναλγητικά, αντιυπερετικά, αντιφλεγμονώδη	92	49
για παθήσεις του κυκλοφορικού καρδιολογικά	90	47
για παθήσεις του αναπνευστικού αντιαλλεργικά	85	52
για παθήσεις του πεπτικού συστήματος	27	14
αντιεπιληπτικά, αντιλιγγικά, αγχολυτικά, υπνωτικά	18	22
για παθήσεις του δέρματος	22	12
για ωτο/ρινο/στοματοφαρυγγικές παθήσεις	13	7
για οφθαλμικές παθήσεις	48	26
για παθήσεις μυών, αρθρώσεων και ερειστικού	34	12
κατά των λοιμώξεων, αυτομικροβιακά, αντιμυκητιασικά, αντιικά	86	49
ενεργητικής-παθητικής ανοσοποίησης (εμβόλια, οροί)	11	13
για παθήσεις των ενδοκρινών αδένων	36	22
ανοσοκατασταλτικά	2	0
σκιαγραφικά, διαγνωστικά	4	1
αναλώσιμο ιατρικό υλικό (καθετήρες, κολοστομίες)	23	17

Πηγή: Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου

2.5 Κοινωνικό Ιατρείο

Το Κοινωνικό Ιατρείο του Δήμου Μαλεβιζίου εγκαινιάστηκε τον Απρίλιο του 2012 και σκοπός του είναι να προσφέρει δωρεάν υπηρεσίες υγείας σε δημότες που λόγω κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων αδυνατούν να έχουν πρόσβαση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας ή σε ιδιώτες γιατρούς⁴². Στεγάζεται στο ίδιο κτήριο με το Κοινωνικό Φαρμακείο αλλά και με το Αγροτικό Ιατρείο Γαζίου, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα συνεργασίας τόσο σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού όσο και εξοπλισμού. Η λειτουργία του είναι

⁴²Απόφαση 22/9/22-03-2012 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου .

καθημερινή από τις 8:30 έως και τις 16:30 εκτός εκτάκτων περιπτώσεων που παρατείνεται το ωράριο του.

Δικαίωμα στις υπηρεσίες του⁴³ έχουν οι δημότες που είναι ανασφάλιστοι, οικονομικά αδύναμοι και δε μπορούν να έχουν «βιβλιάριο ανασφάλιστων» από το Ελληνικό Δημόσιο λόγω οφειλών τους στα Ασφαλιστικά Ταμεία αλλά και ανάσχεσης ή καλύματος αναφορικά με τη δήλωση αδράνειας ή διακοπής εργασιών τους στην αρμόδια Δ.Ο.Υ⁴⁴. Τα κριτήρια αυτά καθορίστηκαν από την Κοινωνική Υπηρεσία η οποία δέχεται τις αιτήσεις και τις αξιολογεί, αλλά λόγω της φύσεως της παρεχόμενης υπηρεσίας πλέον εξυπηρετείται κάθε πολίτης που προσέρχεται σε αυτό.

Οι πολίτες προσέρχονται σε αυτό μετά από ραντεβού που κλείνουν στη γραμματεία ενώ συχνά είναι πλέον και τα έκτακτα περιστατικά. Για κάθε έναν τηρείται ηλεκτρονικό ιατρικό ιστορικό. Το ιατρείο λειτουργεί με εθελοντές ιατρούς της περιοχής οι οποίοι είτε επισκέπτονται το χώρο του ιατρείου τις καθορισμένες ημέρες είτε δέχονται τους δημότες στα προσωπικά τους ιατρεία ή στο χώρο των δύο Δημόσιων Νοσοκομείων της περιοχής κατόπιν συνεννόησης. Εξυπηρετούνται περιστατικά ειδικοτήτων: παθολογικά-γενικής ιατρικής, γυναικολογικά, ψυχιατρικά, νευρολογικά, καρδιολογικά, παιδιατρικά, ορθοπαιδικά, πνευμονολογικά, ενδοκρινολογικά, γενικής χειρουργικής, νευροχειρουργικής και πλαστικής χειρουργικής.

Ο εξοπλισμός του ιατρείου (πάγια και αναλώσιμα) προέρχεται από δωρεές πολιτών και επιχειρήσεων οι οποίες συνεχίζονται απρόσκοπτα. Το ιατρείο διαθέτει:

- κλίβανο αποστείρωσης και σετ απλών χειρουργικών εργαλείων
- νεφελοποιητή και συσκευή αναρρόφησης
- απινιδωτή και ηλεκτροκαρδιογράφο
- δυο κλασσικές εξεταστικές κλίνες και γυναικολογική εξεταστική καρέκλα
- προβολέα εξεταστικό και πίνακες κλασσικής ακτινογραφίας
- διαγνωστικά εργαλεία (σετ νευρολόγου, πιεσόμετρα).

Εκτός των απλών διαγνωστικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών παρέχει:

- προληπτική ιατρική και εμβολιασμούς παιδιών, εφήβων, ηλικιωμένων και ατόμων με επιβαρυσμένη υγεία

⁴³ Κοινωνική Υπηρεσία , Ιούλιος 2014.

⁴⁴ Π.Ο.Α.1102/14-07-2005 Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών.

- πρώτες βοήθειες
- δωρεάν διαγνωστικές εξετάσεις με συμβεβλημένα ιδιωτικά εργαστήρια (микροβιολογικά, κυτταρολογικά και απεικονιστικής ιατρικής)
- αλλαγή κολοστομιών, χρόνιων καθετήρων και μετεγχειρητική φροντίδα.

Ο αριθμός των πολιτών που εξυπηρετήθηκαν τα έτη 2012, 2013 αλλά και το Α΄ εξάμηνο του 2014 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3-Αριθμός πολιτών που εξυπηρετήθηκαν από το Κοινωνικό Ιατρείο

<i>Αριθμός πολιτών που εξυπηρετήθηκαν από το Κοινωνικό Ιατρείο</i>			
	2012	2013	Α΄ εξάμηνο 2014
Αριθμός πολιτών	84	189	123

Πηγή: Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου

2.6 Κοινωνικό Φροντιστήριο

Η προσπάθεια αυτή ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2012 ταυτόχρονα με την έναρξη του σχολικού έτους. Διδάσκουν εθελοντές καθηγητές και απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου, οικογενειών που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα⁴⁵. Τα κριτήρια των συμμετεχόντων καθορίζονται από την Κοινωνική Υπηρεσία η οποία αξιολογεί τις αιτήσεις και κάνει την επιλογή. Επίσης με συνεχείς κοινοποιήσεις σε συλλόγους καθηγητών και εκπαιδευτικούς φορείς της περιοχής, ενημερώνει και καλεί εθελοντές να διδάξουν και να στηρίζουν αυτή την προσπάθεια.

Τα μαθήματα γίνονται στις σχολικές αίθουσές της περιοχής και διδάσκονται κυρίως μαθηματικά, φιλολογικά, χημεία και φυσική. Ακόμη σε συνεργασία με φροντιστήρια ξένων γλωσσών της περιοχής μαθητές που πληρούν συγκεκριμένα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια μπορούν να παρακολουθήσουν δωρεάν κύκλους προγραμμάτων σπουδών της επιλογής τους όπως επίσης να συμμετάσχουν και στα «διαδικτυακά μαθήματα», ένα επιδοτούμενο πρόγραμμα ανάπτυξης διαδικτυακών φροντιστηρίων. Τέλος λειτουργούν και θερινά τμήματα με σκοπό την κάλυψη γνωστικών κενών και την πρώτη επαφή των υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων με την ύλη των

⁴⁵ Απόφαση 318/8/22-10-2012 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου.

μαθημάτων. Η συμμετοχή των μαθητών ήταν για το έτος 2012-2013 συνολικά 35 άτομα ενώ για το έτος 2013-2014 συνολικά 48 άτομα⁴⁶.

2.7 Δημοτικό Οδοντιατρείο-Παθολογοανατομικό Εργαστήριο

Μέχρι το τέλος του 2014 αναμένεται να ξεκινήσει η λειτουργία του Κοινωνικού Οδοντιατρείου το οποίο θα στεγαστεί στον ίδιο χώρο με το Ιατρείο. Η δωρεά ολόκληρου του εξοπλισμού-μηχανήματα και εργαλεία, έγινε από οδοντίατρο δημότη ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε πρόσφατα. Επίσης μέσα στο 2015 αναμένεται να ξεκινήσει και η λειτουργία του Παθολογοανατομικό εργαστηρίου μετά από δωρεά ολόκληρου του εξοπλισμού από οικογένεια θανούσας ιατρού με τοπική καταγωγή

2.8 Πρόγραμμα χορήγησης ακτοπλοϊκών εισιτηρίων

Ο Δήμος σε συνεργασία με τις Ναυτιλιακές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη παρέχει δωρεάν εισιτήρια για μετακίνηση δημοτών προς την Αθήνα σε περιπτώσεις προβλημάτων υγείας και σε άτομα με σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Οι αιτήσεις γίνονται στην Κοινωνική Υπηρεσία η οποία αναλαμβάνει και την έκδοσή τους. Από την αρχή του προγράμματος τον Απρίλιο του 2013, εκδόθηκαν έξι εισιτήρια⁴⁷.

2.9 Έκτακτο επίδομα ένδειας

Από τον Απρίλιο του 2014 οι δημότες μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις με τα απαραίτητα δικαιολογητικά στο Δήμο Μαλεβιζίου αναφορικά με τη χορήγηση του Επιδόματος Ένδειας, κατόπιν συμμετοχής του στο αντίστοιχο Εθνικό πρόγραμμα με πόρους που προέρχονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και με χρέωση του λογαριασμού που αυτό τηρεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών με τον κωδικό «Κάλυψη των πάσης φύσεως αναγκών των ΟΤΑ κ.λπ.»⁴⁸. Το εφάπαξ ποσό που καταβλήθηκε στο Δήμο για το σκοπό αυτό ανέρχεται στις 10.000€ και πιστώθηκε τον Δεκέμβριο του 2013 στον κωδικό «Βοηθήματα ένδειας-αντιμετώπιση άμεσων βιοτικών αναγκών λόγω φυσικών καταστροφών». Το ποσό

⁴⁶ Κοινωνική Υπηρεσία, Ιούλιος 2014.

⁴⁷ Κοινωνική Υπηρεσία, Ιούλιος 2014.

⁴⁸ Απόφαση 37168/20-11-2013 Υπουργείου Εσωτερικών.

θα χορηγείται εφάπαξ στους δικαιούχους που πληρούν τα κοινωνικό-οικονομικά κριτήρια που έχουν οριστεί⁴⁹, κυμαίνεται από 234,78€ έως 600€⁵⁰ και αρμόδια για την συλλογή των αιτήσεων και των δικαιολογητικών αλλά και την επιλογή των δικαιούχων είναι η Κοινωνική Υπηρεσία η οποία υποχρεούται να συντάξει την αντίστοιχη έκθεση για κάθε αιτούντα και να στείλει τα δικαιολογητικά των δικαιούχων σε συνεργασία με την Οικονομική Υπηρεσία στον αρμόδιο τοπικό επίτροπο προς έγκριση πριν την καταβολή του. Σύμφωνα με την Κοινωνική Υπηρεσία από την ανακοίνωση της έναρξης της καταβολής το επιδόματος μέχρι και τον Ιούνιο του 2014 οι αιτήσεις έφτασαν τις 87 αλλά ο αριθμός των δικαιούχων περιορίστηκε στους 25.

Τέλος ο Δήμος Μαλεβιζίου είναι ανάμεσα στους 13 Δήμους της χώρας στον οποίο θα ξεκινήσει το πρόγραμμα του «ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος» σε οικογένειες που βρίσκονται σε συνθήκες ακραίας φτώχειας.

2.10 Βιβλιάριο περίθαλψης ανασφάλιστου

Η Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου είναι πλέον υπεύθυνη για την έκδοση και ανανέωση των βιβλαρίων ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των ανασφάλιστων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα δημοτών του Δήμου, αρμοδιότητα που ανήκε πριν το 2011 στο αρμόδιο γραφείο των Νομαρχιών της χώρας⁵¹. Το βιβλιάριο είναι αυστηρά προσωπικό και ο δικαιούχος του έχει τη δυνατότητα να νοσηλεύεται στα Δημόσια Νοσοκομεία της χώρας, να κάνει δωρεάν εξετάσεις σε αυτά και να λαμβάνει δωρεάν φάρμακα από το Φαρμακείο του Νοσοκομείου.

Αρχικά δικαίωμα αυτής της παροχής είχαν μόνο πολίτες άνεργοι, ανασφάλιστοι, χωρίς οικονομικούς πόρους που όμως δεν είχαν καμία οφειλή στα Ασφαλιστικά Ταμεία. Η παρατεταμένη όμως οικονομική κρίση των τριών τελευταίων ετών ανάγκασε την Κεντρική Διοίκηση να αναμορφώσει και να χαλαρώσει την αυστηρότητα των κριτηρίων αναφορικά με τη χορήγηση του βιβλαρίου⁵². Έτσι πλέον μετά από την κατάθεση των απαραίτητων δικαιολογητικών αλλά και την προσωπική επιτόπια και κοινωνική έρευνα από την Κοινωνική Υπηρεσία δικαίωμα να τους χορηγηθεί έχουν και πολίτες με οφειλές

⁴⁹ Απόφαση 560/25/19-12-2013 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου.

⁵⁰ Φ.Ε.Κ.1185/τ.Β'/11-09-2001.

⁵¹ Άρθρο 94/ Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010.

⁵² Π.Ο.Λ.1102/14-07-2005 Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών & Φ.Ε.Κ 2883/τ' Β/26-10-2012.

στα Ασφαλιστικά Ταμεία, με την προϋπόθεση ότι χρήζουν επείγουσας νοσηλείας ή συνεχούς ιατροφαρμακευτικής φροντίδας ή λόγω εγκυμοσύνης ή ανίατης-δυσίατης ασθένειας και μόνον για το συγκεκριμένο νόσημα/κατάσταση (το βιβλιάριο φέρει ειδική σήμανση).

Η αξιολόγηση των δικαιολογητικών και η επιλογή των δικαιούχων γίνεται από τριμελή επιτροπή η οποία συνέρχεται δυο φορές το μήνα και αποτελείται από την Κοινωνική Λειτουργό, έναν υπάλληλο της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου και έναν γιατρό Δημόσιου Νοσοκομείου που έχει οριστεί για το σκοπό αυτό. Ο αριθμός των συνολικών αιτήσεων και των δικαιούχων για τα έτη 2011, 2012, 2013 και για το Α' εξάμηνο του 2014 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4-Αριθμός αιτήσεων και δικαιούχων βιβλιαρίου ανασφάλιστων

<i>Αριθμός αιτήσεων και δικαιούχων βιβλιαρίου ανασφάλιστων</i>				
	2011	2012	2013	Α' εξάμηνο 2014
Αιτήσεις	28	35	43	26
Εκδοθέντα	12	12	13	8
Ανανεωθέντα	14	19	16	16

Πηγή: Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου

2.11 Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.

Ο Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προστασίας, Παιδείας Μαλεβιζίου ιδρύθηκε το 2011 με σκοπό την οργάνωση και τη λειτουργία υπηρεσιών που αφορούν τη φροντίδα και την κοινωνική προστασία της τρίτης ηλικίας, την προστασία της δημόσιας υγείας, την βρεφική και παιδική φροντίδα και την Παιδεία⁵³.

Στον τομέα της φροντίδας των ηλικιωμένων έχει ως αρμοδιότητα την οργάνωση και τη λειτουργία των Κ.Α.Π.Η. του Κ.Η.Φ.Η. και του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

⁵³ Απόφαση 76/6/28-02-2011 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου & Φ.Ε.Κ.646/τ.Β'/19-04-2011.

Στον τομέα της Δημόσιας Υγείας έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες⁵⁴:

- μεριμνά σε συνεργασία με τη Δ.Ε.Υ.Α.Α.Μ. για τον υγειονομικό έλεγχο του δικτύου ύδρευσης του Δήμου
- ασχολείται με τον υγειονομικό έλεγχο καταστημάτων και επιχειρήσεων σε συνεργασία με τα αρμόδια κλιμάκια του Ε.Φ.Ε.Τ., τον έλεγχο της ηχορύπανσης και της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος από την κυκλοφορία των οχημάτων
- είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων υγιεινής στα σχολεία της περιοχής καθώς και για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών σε αυτά
- είναι αρμόδιος για την ενημέρωση των πολιτών πάνω σε θέματα δημόσιας υγείας
- εκδίδει έκτακτες υγειονομικές διατάξεις που αφορούν πρόβλημα της περιοχής και λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την ανάσχεση της εξάπλωσης και την εξάλειψη του προβλήματος
- είναι αρμόδιος για την υλοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και χρηματοδοτούνται είτε από αυτό είτε από κονδύλια της Ε.Ε.
- συμμετέχει στον ορισμό γιατρών και τη συγκρότηση επιτροπών για την εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος της περιοχής και την έκδοση του αντίστοιχου βιβλιαρίου υγείας.

Στον τομέα βρεφικής-παιδικής φροντίδας και της Παιδείας έχει ως αρμοδιότητες:

- είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση, την αποκατάσταση, τη βελτίωση, τη λειτουργία και την προστασία όλων των σχολικών μονάδων της περιοχής
- είναι αρμόδιος για την συγκρότηση επιτροπών με σκοπό την εύρεση χώρων και την εκτίμηση αυτών για την ανέγερση σχολικών μονάδων
- σε συνεργασία με την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου ερευνά τις ανάγκες σχολικής στέγης και συντάσσει τις απαραίτητες μελέτες για τη μίσθωση ακινήτων και για την ανέγερση σχολικών μονάδων
- είναι υπεύθυνος για τη μίσθωση μεταφορικών μέσων για την ασφαλή και έγκαιρη μεταφορά των μαθητών στις πλησιέστερες του τόπου κατοικίας τους σχολικές μονάδες
- κατανέμει τις πιστώσεις στις Σχολικές Επιτροπές ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν, εισηγείται σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία την επιβολή

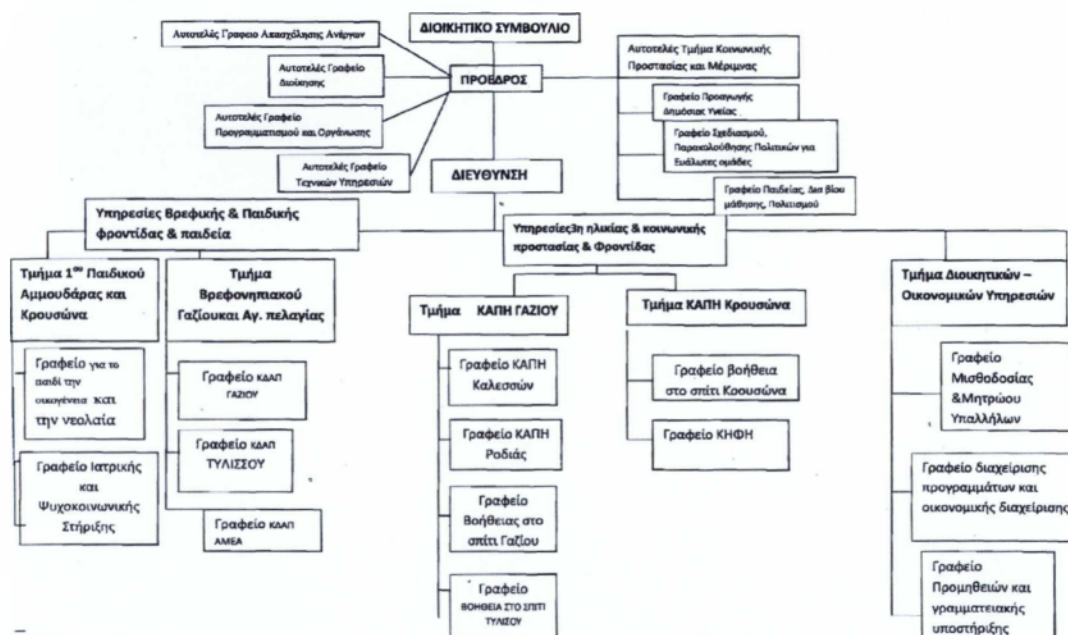
⁵⁴ Φ.Ε.Κ.1383/τ' Β/27-04-2012.

κυρώσεων σε κηδεμόνες και γονείς που αμελούν για την τακτική φοίτηση των παιδιών και αποφασίζει τη διακοπή των μαθημάτων λόγω έκτακτων καιρικών συνθηκών η επιδημίας στην περιοχή

- επιλέγει μέσα από νόμιμες και διαφανείς διαδικασίες τα νήπια που θα απασχοληθούν στους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς κάθε σχολικό έτος
- εποπτεύει τη λειτουργία του Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.
- διαχειρίζεται προγράμματα Δια Βίου Μάθησης.

Ο Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από 12 άτομα με τους αναπληρωτές τους τα οποία ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Από τα άτομα αυτά πέντε είναι αιρετοί Δημοτικοί Σύμβουλοι, ένας εκπρόσωπος των γονέων από τους Παιδικούς Σταθμούς, ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων και έξι δημότες με ανάλογη στο αντικείμενο επαγγελματική εμπειρία. Η διάρθρωση των υπηρεσιών του Οργανισμού παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα:

ΣΧΗΜΑ 2.1-Οργανόγραμμα του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.

Πηγή: Ο.Ε.Υ. Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ./Φ.Ε.Κ.1383/τ.Β'/27-04-2012

Η χρηματοδότησή του προέρχεται από α) ετήσια τακτική επιχορήγηση του Δήμου, β) έκτακτη επιχορήγηση ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες, γ) δωρεές, συνδρομές, χορηγίες, κληροδοτήματα, ενοίκια δ) εισπράξεις από το αντίτιμο των παρεχόμενων υπηρεσιών, ε) χρηματοδότηση από συμμετοχή του σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα. Την Ταμειακή Υπηρεσία όλων των δράσεων του την εκτελεί η Κεντρική Ταμειακή Υπηρεσία του Δήμου με εγγραφές και πιστώσεις στους ανάλογους κωδικούς. Οι προϋπολογισμοί εσόδων-εξόδων των ετών 2011-2014 παρουσιάζονται ισοσκελισμένοι στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5-Προϋπολογισμοί Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. 2011-2014

<i>Προϋπολογισμοί Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. 2011-2014</i>				
	2011	2012	2013	2014
Αρχικός	2.644.637,86€	3.492.080,34€	2.342.200,58€	2.306.875,00€
Αναμορφωμένος	2.744.623,01€	3.493.330,34€	2.502.065,59€	2.316.076,93€

Πηγή: Διοίκηση Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.

Στο Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. απασχολούνται συνολικά 36 άτομα, μόνιμοι και Ι.Δ.Α.Χ. στα οποία συμπεριλαμβάνονται τόσο οι υπάλληλοι διοικητικής μέριμνας όσο και το εξειδικευμένο προσωπικό που απασχολείται στις διάφορες υπηρεσίες του. Τα προβλήματα που εντοπίζονται στη λειτουργία του Οργανισμού έχουν να κάνουν με την έλλειψη προσωπικού, με τη μείωση της χρηματοδότησης από την Κεντρική Διοίκηση και το Δήμο, με τη δυσκολία εύρεσης χορηγιών, με την αύξηση των απαιτήσεων των πολιτών και την πίεση αναφορικά με τις θέσεις φιλοξενίας ατόμων στις διάφορες δομές.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι σύντομα θα λειτουργήσει υπο την εποπτεία του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ., Κοινωνικό Μαγειρείο το οποίο θα καλύπτει τις ανάγκες προετοιμασίας γευμάτων για όλα τα προγράμματα που υλοποιούνται από το Δήμο ενώ ταυτόχρονα θα εξυπηρετεί και άτομα που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

2.12 Παιδικοί Σταθμοί

Ο Δήμος Μαλεβιζίου διαθέτει τρεις παιδικούς σταθμούς-εντός του 2014 θα λειτουργήσουν και άλλοι τρεις, καθώς και έναν βρεφονηπιακό σταθμό. Η συνολική δυναμικότητά τους

είναι 273 νήπια και υπεύθυνος για τη λειτουργία τους είναι ο Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. ο οποίος κατάφερε να λειτουργούν πλέον με νόμιμη άδεια τηρώντας όλες τις προδιαγραφές ασφαλείας που προβλέπει ο νόμος⁵⁵. Η σύστασή τους πλέον γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του εκάστοτε Δήμου⁵⁶ και η χρηματοδότησή τους προέρχεται από το Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. μέσω του τακτικού του προϋπολογισμού, από δωρεές και χορηγίες καθώς και από την ένταξή τους σε Ευρωπαϊκά προγράμματα μέσω Ε.Σ.Π.Α.. Επίσης ο Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. μπορεί να ορίσει κριτήρια επιβολής μηνιαίας οικονομικής εισφοράς-τροφείων στις οικογένειες των φιλοξενούμενων ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση.

Οι παιδικό και βρεφονηπιακό σταθμοί αποτελούν χώρους αγωγής και ασφαλούς διαμονής των παιδιών προσχολικής ηλικίας και ως εκ τούτου έχουν τους εξής σκοπούς⁵⁷:

- η παροχή κατά τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα ενιαίας προσχολικής αγωγής
- η επικούρηση στη σωματική, νοητική, συναισθηματική και κοινωνική ανέλιξη τους
- η απαλοιφή στα πλαίσια του εφικτού των διαφορών που ανακύπτουν λόγω του πολιτιστικού και οικονομικού επιπέδου του οικογενειακού περιβάλλοντός τους
- η εξυπηρέτηση των γονέων-κηδεμόνων και η ευαισθητοποίησή τους αναφορικά με θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και κλινικής/εξελικτικής ψυχολογίας
- η ομαλή μετάβαση των παιδιών από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον
- η παροχή ποιοτικής ημερήσιας διατροφής στα φιλοξενούμενα παιδιά ακολουθώντας αυστηρά τους προβλεπόμενους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής.

Η επιλογή των φιλοξενούμενων παιδιών γίνεται κάθε σχολικό έτος από το προσωπικό του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. εξετάζοντας τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν οριστεί. Προτεραιότητα έχουν τα παιδιά που είναι δημότες αλλά και παιδιά υπαλλήλων του Δήμου που διαμένουν όμως εκτός των ορίων του Δήμου⁵⁸. Επίσης εξετάζεται η οικονομική, κοινωνική και οικογενειακή τους κατάσταση ενώ προτεραιότητα έχουν τα παιδιά που ήταν εγγεγραμμένα και το προηγούμενο σχολικό έτος. Πλέον όμως γίνεται χρήση του δικαιώματος του 20% επιπλέον φιλοξενούμενων

⁵⁵ Φ.Ε.Κ.645/τ.Β'/31-07-1997.

⁵⁶ Άρθρο 225/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010.

⁵⁷ Φ.Ε.Κ.497/τ.Β'/22-04-2002.

⁵⁸ Συνέντευξη με τη Διευθύντρια του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ., Ιούλιος 2014.

παιδιών στη δυναμικότητα κάθε σταθμού αφού οι αιτήσεις έχουν αυξηθεί καθώς δεν υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να φιλοξενηθούν σε ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς.

Στους Σταθμούς εφαρμόζεται ημερήσιο πρόγραμμα αγωγής, εκπαίδευσης και δημιουργικής απασχόλησης το οποίο είναι ευέλικτο αν και τηρούνται βασικά χρονικά του σημεία. Η λειτουργία τους είναι από τις 7:00 έως και τις 16:00 καθημερινά. Το προσωπικό που απασχολείται σε αυτούς είναι το εξειδικευμένο παιδαγωγικό προσωπικό με τους βοηθούς του, το προσωπικό ετοιμασίας των γευμάτων, οι τραπεζοκόμοι και το προσωπικό καθαριότητας και λοιπών βοηθητικών εργασιών. Επίσης άπαξ εβδομαδιαίως σύμφωνα με το πρόγραμμα επισκέπτεται τους Σταθμούς συνεργάτης ψυχολόγος, παιδίατρος καθώς και οι κοινωνικοί λειτουργοί της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου.

2.13 Κ.Α.Π.Η.

Στον Δήμο Μαλεβιζίου λειτουργούν υπό την εποπτεία του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. έξι Κ.Α.Π.Η. από τα οποία τα δύο είναι κεντρικά και τα υπόλοιπα παραρτήματα, η ίδρυση των οποίων έγινε τα τελευταία τρία χρόνια⁵⁹. Λειτουργούν σε ιδιότητα ακίνητα του Δήμου και ουσιαστικά είναι μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας των ατόμων της τρίτης ηλικίας, με στόχο τους να κρατήσουν τα άτομα αυτά ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα εντός της κοινότητας που διαβιούν.

Τα Κ.Α.Π.Η. τα οποία θεσμικά αποτελούν έξω-ιδρυματική προστασία των ηλικιωμένων εξυπηρετούν τους παρακάτω σκοπούς⁶⁰:

- παροχή ιατρο-κοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα μέλη τους ώστε αυτοί να παραμένουν ενεργά άτομα στην οικογένειά τους και στην κοινωνία
- πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών τους προβλημάτων
- ενημέρωση του ευρύτερου κοινού και των φορέων αναφορικά με τα προβλήματα των ηλικιωμένων ατόμων
- διενέργεια ερευνών αναφορικά με τις ανάγκες τους
- οργάνωση εκδηλώσεων ψυχαγωγίας και δημιουργικής απασχόλησης-εργοθεραπεία καθώς διοργάνωση εκδρομών

⁵⁹ Φ.Ε.Κ.1042/τ.Β' /04-06-1999 & Αποφάσεις 146/2011 & 172/2012 Δ.Σ. Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.

⁶⁰ Αποφάσεις: 530/25/2013 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου & 165/2013 Δ.Σ. Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. αναφορικά με τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης των Κ.Α.Π.Η.

- διοργάνωση ημερίδων ενημέρωσης πάνω σε θέματα υγείας της τρίτης ηλικίας
- ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, συγχωτισμός και καθημερινή ανταλλαγή πληροφοριών των μελών.

Στα Κ.Α.Π.Η. του Δήμου Μαλεβιζίου εγγράφονται άτομα 58 ετών και άνω κάτοικοι και δημότες της περιοχής λειτουργίας τους, χωρίς διάκριση οικονομικο-κοινωνικών δυνατοτήτων, ενώ υπάρχει η δυνατότητα εγγραφής ατόμων μικρότερων ηλικιακά σε περιπτώσεις αναπηρίας. Για την εγγραφή έχει οριστεί το ποσό των 5€/άτομο, η ετήσια συνδρομή είναι 10€/άτομο, ενώ πλέον απαλλάσσονται από αυτά καθώς και από την οικονομική συμμετοχή τους σε δραστηριότητες και εκδρομές άτομα που δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν οικονομικά⁶¹.

Ο Δ.Ο.Κ.Α.Π.Π.Α.Μ. σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου και τους εργαζομένους στα Κ.Α.Π.Η. έχει αναπτύξει ένα σύνολο υπηρεσιών και δράσεων που συνεχώς αναπροσαρμόζεται, προσπαθώντας να καλύψει τις ανάγκες των ηλικιωμένων μελών τους καθώς αυτοί ανήκουν στις ομάδες που επηρέασε άμεσα και έμμεσα η παρατεταμένη οικονομική κρίση. Έτσι στο χώρο των Κ.Α.Π.Η.

- λειτουργεί κυλικείο που προσφέρει ροφήματα και αναψυκτικά με πολύ χαμηλό αντίτιμο
- λειτουργούν ομάδες αυτενέργειας όπως Χορωδία, ομάδα γυμναστικής, ομάδα κατασκευών και θεατρική ομάδα
- αναπτύσσονται προγράμματα όπως:
  - 1) πρόγραμμα νοητικής ενδυνάμωσης, για άτομα με ήπια γνωστική διαταραχή ή που βρίσκονται σε αρχικά και μεσαία στάδια της νόσου Alzheimer
  - 2) πρόγραμμα «Ανάπτυξη στην Τρίτη Ηλικία», το οποίο στοχεύει στην κατανόηση της θέσης, της προσφοράς αλλά και των ρόλων ισορροπίας των ηλικιωμένων στην οικογένεια και στην κοινωνία (που μπορεί να πλήττεται από την κρίση)
  - 3) πρόγραμμα δημιουργίας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για τα αποτελέσματα των τακτικών μετρήσεων-tests (Mini Mental, Hindi, GDS), καθώς και συστήματος πρόβλεψης-προεκτίμησης της κατάστασης υγείας των μελών τους
  - 4) πρόγραμμα προσυμπτωματικού ελέγχου για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας
  - 5) πρόγραμμα φυσιοθεραπείας και αποκατάστασης

⁶¹ Συνέντευξη με τη Διευθύντρια του Δ.Ο.Κ.Α.Π.Π.Α.Μ., Ιούλιος 2014.

Η χρηματοδότηση των Κ.Α.Π.Η. προέρχεται από το Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. μέσω του τακτικού του προϋπολογισμού, από δωρεές και χορηγίες, από τη συμμετοχή τους στα διάφορα Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα, από εγγραφές και εισφορές των μελών τους, από έσοδα από τη λειτουργία των κυλικείων, καθώς και από εκδηλώσεις και πωλήσεις αντικειμένων που κατασκευάζουν τα μέλη τους. Στα Κ.Α.Π.Η. εργάζονται νοσηλεύτες, οικογενειακοί βοηθοί, εργοθεραπευτές, φυσιοθεραπευτής και προσωπικό καθαριότητας, ενώ συνεργάτης γιατρός και ψυχολόγος τα επισκέπτονται σε τακτά χρονικά διαστήματα μαζί με τους κοινωνικούς λειτουργούς του Δήμου. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων σε αυτά μελών ανέρχεται τον Ιούλιο του 2014 στα 1.300 από 740 που ήταν το 2011⁶².

2.14 Κ.Η.Φ.Η.

Το Κ.Η.Φ.Η. του Δήμου Μαλεβιζίου λειτουργεί στη πόλη του Γαζίου σε ιδιόκτητο ακίνητο του Δήμου, υπό την εποπτεία πλέον του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.

Πρόκειται για μονάδα ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων τα οποία δε μπορούν απόλυτα να αυτοεξυπηρετηθούν, ζουν μόνα τους ή το οικογενειακό τους περιβάλλον εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα. Οι παρεχόμενες σε αυτό υπηρεσίες περιλαμβάνουν⁶³:

- καθημερινή νοσηλευτική φροντίδα
- φροντίδα για την ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης
- καθημερινή ατομική υγιεινή
- σίτιση που περιλαμβάνει πρωινό και μεσημεριανό γεύμα
- μεταφορά προς και από το Κέντρο για τα άτομα των απομακρυσμένων περιοχών

Στο Κ.Η.Φ.Η. απασχολούνται μία νοσηλεύτρια, δύο κοινωνικοί φροντιστές, ένα άτομο ως γενικό βοηθητικό προσωπικό και ένας οδηγός, ενώ εξωτερικοί συνεργάτες γιατρός και φυσιοθεραπευτής το επισκέπτονται δύο φορές την εβδομάδα όπως και η κοινωνικοί λειτουργοί του Δήμου. Δικαίωμα αίτησης εγγραφής προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά, έχουν οι δημότες χωρίς να αποκλείεται η περίπτωση

⁶² Συνέντευξη με τη Διευθύντρια του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ., Ιούλιος 2014.

⁶³ Απόφαση 74/11/01-09-2011 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου «Κανονισμός λειτουργίας Κ.Η.Φ.Η.».

εγγραφής ατόμων που δεν ανήκουν στο Δήμο αλλά έχουν αυξημένες ανάγκες ενώ αποκλείονται αυτοί που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Οι λειτουργικές του δαπάνες καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ., λειτουργεί τις εργάσιμες ημέρες από τις 7:30 έως και τις 15:30, τηρείται βιβλίο συμβάντων και βιβλίο παρουσίας φιλοξενουμένων, και εξυπηρετεί σε καθημερινή βάση 25 ηλικιωμένους.

2.15 Κ.Δ.Α.Π.

Λειτουργούν στους οικισμούς Γαζιού και Τυλίσου σε μισθωμένο και ιδιόκτητο ακίνητο αντίστοιχα, από το Νοέμβριο του 2003 και φιλοξενούν παιδιά ηλικίας 6-12 ετών. Χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. ενώ είναι συν-χρηματοδοτούμενα πλέον από κοινοτικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», το οποίο αποσκοπεί στην αύξηση της απασχόλησης των γυναικών μέσα από την παροχή φροντίδας και φιλοξενίας των παιδιών τους από συμβεβλημένες δομές⁶⁴.

Στελεχώνονται από δύο μόνιμους παιδαγωγούς προσχολικής αγωγής, τέσσερα άτομα βοηθητικό προσωπικό ενώ παρέχουν τις υπηρεσίες τους και τέσσερις εξωτερικοί συνεργάτες σε εβδομαδιαία βάση (καθηγήτρια μουσικής, καθηγητής φυσικής αγωγής, θεατρολόγος, ψυχολόγος).

Στόχος τους είναι να εξασφαλίσει ελεύθερο χρόνο στους γονείς, κυρίως στις μητέρες, επικουρώντας έτσι την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας παράλληλα με τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών μέσω της συμμετοχής τους σε διάφορες δραστηριότητες και εκδηλώσεις, ενώ συχνές πλέον είναι και οι συναντήσεις γονέων με την Ψυχολόγο για την επίλυση οικογενειακών προβλημάτων⁶⁵. Το Σχολικό έτος 2013-2014 ο αριθμός των παιδιών που φιλοξενήθηκαν ανήλθε στα 30 από 18 που ήταν το 2012-2013.

2.16 Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.

Στο Δήμο Μαλεβιζίου λειτουργεί το μοναδικό σε ολόκληρη την Κρήτη Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α. το οποίο αποτελεί μονάδα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και εφήβων με κινητική

⁶⁴ Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου Ε.Σ.Π.Α.2011-2015, Ιούλιος 2014.

⁶⁵ Συνέντευξη με Ψυχολόγο συνεργάτη του Κ.Δ.Α.Π. Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

αναπηρία ή/και με νοητική υστέρηση. Το Κέντρο λειτουργεί στον οικισμό Καλεσσών σε ακίνητο 600m² που έχει παραχωρηθεί για το σκοπό αυτό από τοπικό πολιτιστικό σύλλογο και φιλοξενεί 30 άτομα σε πρωινή και απογευματινή βάρδια, όσα και η δυναμικότητά του⁶⁶.

Σκοποί λειτουργίας του Κέντρου εκτός της δημιουργικής απασχόλησης είναι⁶⁷: α) η ομαλή κοινωνική ένταξη των ατόμων αυτών, β) η συνεχής στήριξη της οικογένειας τους ώστε να αντιμετωπιστούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού και να αποφευχθεί η ιδρυματική φροντίδα, γ) η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων αυτών και των οικογενειών τους.

Οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται έχουν να κάνουν με:

- ατομική εκπαίδευση πάνω σε θέματα αυτοεξυπηρέτησης (καθαριότητα, διατροφή και προσωπική υγιεινή)
- ανάπτυξη υποκειμενικών κοινωνικών δεξιοτήτων
- εφαρμογή προγραμμάτων έκφρασης, ψυχαγωγίας, άσκησης λόγου και σωματικής αγωγής
- ανάπτυξη φιλικών και κοινωνικών σχέσεων
- εκπαίδευση των μελών της οικογένειας αναφορικά με τις εξειδικευμένες ανάγκες φροντίδας τους
- παραπομπή των οικογενειών σε αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες
- διασύνδεση με εξειδικευμένες μονάδες ειδικής αγωγής, με φορείς στήριξης και διεκδίκησης δικαιωμάτων των ατόμων αυτών καθώς και με φορείς που εκτελούν προγράμματα προ επαγγελματικής κατάρτισης.

Η επιλογή των ατόμων που θα φιλοξενηθούν κάθε περίοδο γίνεται με απόφαση του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. μετά από αίτηση και κατάθεση των απαραίτητων δικαιολογητικών, η μεταφορά τους προς και από το Κέντρο γίνεται με ιδιόκτητο λεωφορείο και η χρηματοδότησή του είναι όμοια με αυτή των Κ.Δ.Α.Π..

Το Κέντρο επανδρώνεται με φυσιοθεραπευτή, εργοθεραπευτή, κοινωνικό φροντιστή, εκπαιδευτή τεχνικό, οδηγό και ένα άτομο βοηθητικό προσωπικό γενικών

⁶⁶ Φ.Ε.Κ.1397/τ. Β'/22-10-2001.

⁶⁷ Απόφαση 73/11/01-09-2011 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου «Κανονισμός λειτουργίας Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.».

καθηκόντων, ενώ συνεργάτες, λογοθεραπευτής και ψυχολόγος το επισκέπτονται δις εβδομαδιαίως.

2.17 Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

2.17.1 Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» Δήμου Μαλεβιζίου

Στον Καλλικρατικό Δήμο Μαλεβιζίου λειτουργεί πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» το οποίο επιμερίζεται σε τρία υπο-προγράμματα. Αυτά αναφέρονται στους οικισμούς (πρώην Δήμους) Γαζίου, Τυλίσου και Κρουσώνα και το κάθε ένα εξυπηρετεί όμορους οικισμούς. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μη αυτοεξυπηρετούμενους ηλικιωμένους, σε άτομα με μόνιμες ή πρόσκαιρες κινητικές δυσλειτουργίες και σε άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, έχοντας ως προτεραιότητα εκείνα που μένουν μόνα τους, δεν έχουν οικογενειακή φροντίδα και το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες υπηρεσίες εξυπηρέτησης⁶⁸.

Απώτερος σκοπός του προγράμματος είναι η παραμονή των ατόμων εντός του οικείου, φυσικού και κοινωνικού τους περιβάλλοντος, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειας, η αποφυγή ιδρυματικής φροντίδας, η εξάλειψη καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού και η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης με ταυτόχρονη βελτίωση της ποιότητας αυτής.

Η χρηματοδότηση του γίνεται πλέον από εθνικούς πόρους μέσω του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.) και σε αυτό απασχολούνται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου ένας κοινωνιολόγος, τρεις κοινωνικοί λειτουργοί, τρεις οικιακοί βοηθοί και τέσσερις βοηθοί νοσοκόμοι. Επίσης συνεργάτες φυσιοθεραπευτής, ψυχολόγος και εργοθεραπευτής επισκέπτονται τις οικίες των ατόμων μετά από αίτημά τους.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το προσωπικό των προγράμματος είναι:

- συμβουλευτική και ψυχοσυναισθηματική στήριξη των εξυπηρετούμενων ατόμων και των οικογενειών τους
- καταγραφή, επεξεργασία, και μελέτη των αναγκών των ατόμων αυτών

---

⁶⁸ Φ.Ε.Κ.30/τ.Α' /10-02-2003.

- ενέργειες για παραπομπή τους σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες αν κριθεί αναγκαίο
- προθανάτια και παρηγορητική φροντίδα
- νοσηλευτική πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, συνοδεία σε διαγνωστικά κέντρα και σε νοσοκομεία, εκπαίδευση των ιδίων και των οικογενειών τους αναφορικά με τη χρήση οικιακών ιατρικών συσκευών που πιθανόν να χρησιμοποιούν και προγραμματισμός φαρμακευτικής αγωγής
- οικιακή βοήθεια πάνω στις πρακτικές καθημερινές ανάγκες διαβίωσης, ατομική και οικιακή υγιεινή, συντροφιά σε μοναχικά άτομα καθώς και εξυπηρέτηση υποχρεώσεών τους εκτός της οικίας.

Ο αριθμός των ατόμων που εγγράφηκαν τα έτη 2011-2014 στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» του Δήμου Μαλεβιζίου, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6-Αριθμός ατόμων που εγγράφηκαν τα έτη 2011-2014 στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

<i>Αριθμός εγγεγραμμένων στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» 2011-2014</i>				
	2011	2012	2013	2014
Εγγεγραμμένοι	268	312	353	367

Πηγή: Διοίκηση Δ.Ο.Κ.Α.Π.Π.Α.Μ.

2.17.2 Έρευνα για την αξιολόγηση του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» στο Δήμο Μαλεβιζίου

2.17.2.1 Γενικά στοιχεία της έρευνας

Οι ανάγκες και οι ιδιαιτερότητες των ατόμων που κάνουν χρήση του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» αποτέλεσαν εφαλτήριο για την παρούσα έρευνα σε συνέχεια της αναλυτικής του παρουσίασης. Βασικοί στόχοι της παρούσας είναι να εντοπιστούν και να αξιολογηθούν σημεία όπως:

- πόσο το πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών του
- πόσο αποδέχονται οι χρήστες τις παρεχόμενες υπηρεσίες του
- πόσο οι χρήστες είναι ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες του

- η συνολική αποτελεσματικότητα του προγράμματος στο Δήμο Μαλεβιζίου
- αδυναμίες και ελλείψεις κατά την εφαρμογή του

Η έρευνα διεξήχθη τον Ιούλιο του 2014, στατιστικό δείγμα απετέλεσαν 170 άτομα-χρήστες των υπηρεσιών του προγράμματος (και των τριών υποπρογραμμάτων) και βασίστηκε σε ανώνυμο ερωτηματολόγιο χωρίς διάκριση ηλικίας και φύλου. Πρίν την κύρια έρευνα πραγματοποιήθηκε εφαρμογή-πιλότος του ερωτηματολογίου ώστε να διαπιστωθούν πιθανά προβλήματα κατανόησης ή σκόπιμης κατεύθυνσης προς μια απάντηση. Κατά την διαδικασία αυτή παρατηρήθηκε ανάσχεση στο χρόνο περαίωσης κάθε ερωτηματολογίου που οφειλόταν όμως στις απορίες και στη φύση των ατόμων αυτών και όχι στην δυσκολία κατανόησης των ερωτήσεων. Σε περίπτωση ατόμων με νοητική υστέρηση κλήθηκε να απαντήσει ο κοντινότερος συγγενής τους.

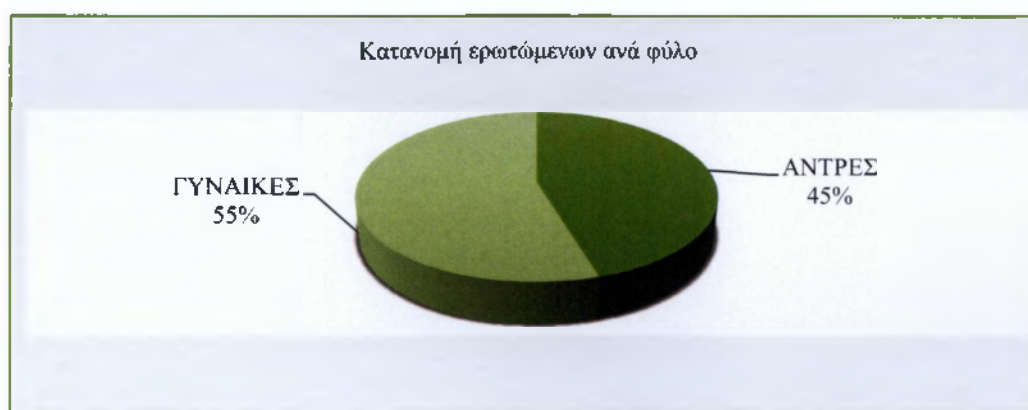
Το τελικό ερωτηματολόγιο αποτελείται από ομάδες ερωτήσεων που αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων, την οικογενειακή και οικονομική τους κατάσταση, τα προβλήματα και τις ανάγκες τους και τέλος την αξιολόγηση των υπηρεσιών του προγράμματος καθώς και τις προτάσεις τους για τη βελτίωσή του.

2.17.2.2 Αποτελέσματα της έρευνας

Γενικά δημογραφικά στοιχεία

Σε σύνολο 170 ερωτώμενων, 77 (45%) είναι άντρες και 93 (55%) γυναίκες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.1-Κατανομή ερωτώμενων ανά φύλο

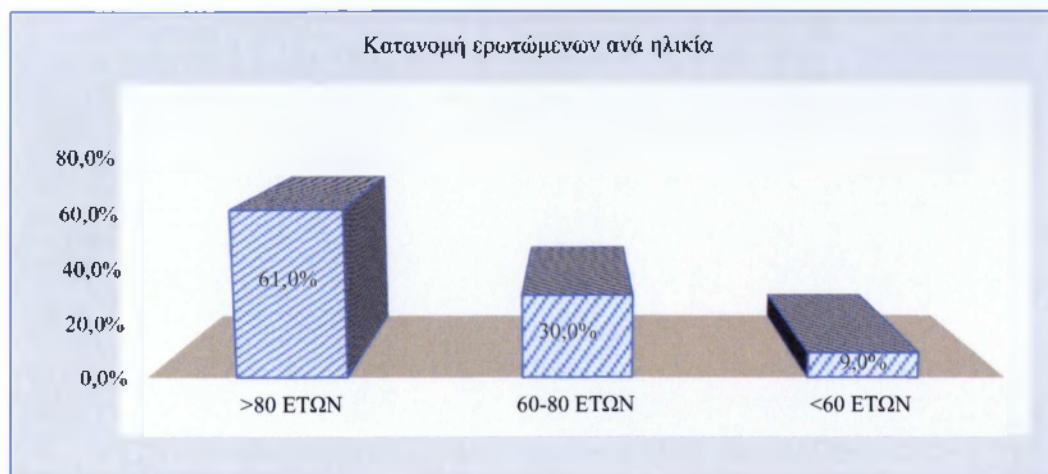

Πηγή: Ίδια έρευνα

Ηλικιακά, 103 (61%) άτομα είναι > 80 ετών, 51 (30%) είναι ανάμεσα στα 60 και στα 80, ενώ τα υπόλοιπα 16 (9%) είναι <60 ετών.

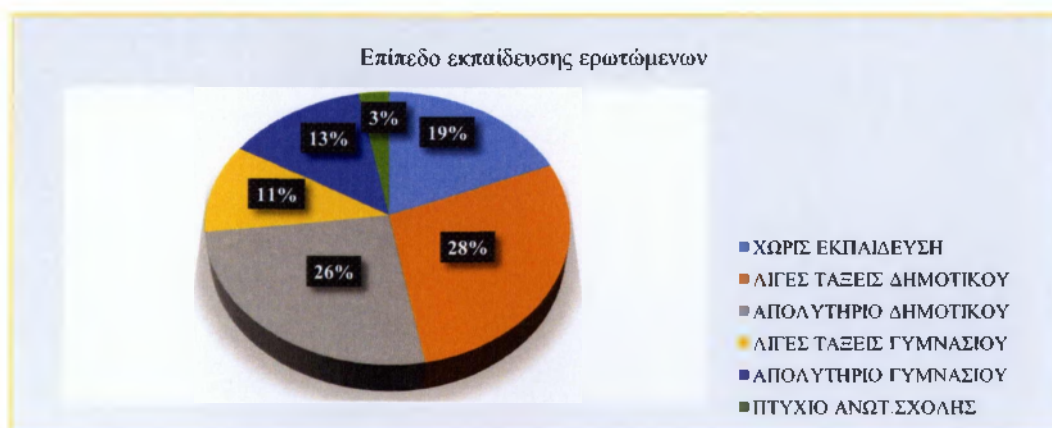
ΓΡΑΦΗΜΑ 2.2-Κατανομή ερωτώμενων ανά ηλικία

Πηγή: Ιδία έρευνα

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης, 32 (19%) είναι χωρίς καμία εκπαίδευση, 48 (28%) έχουν τελειώσει λίγες τάξεις του Δημοτικού, 44 (26%) έχουν απολυτήριο Δημοτικού, 18 (11%) έχουν παρακολουθήσει λίγες τάξεις του Γυμνασίου, 23 (13%) έχουν απολυτήριο Γυμνασίου ενώ 5 (3%) είναι πτυχιούχοι Ανώτατων σχολών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.3-Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενων

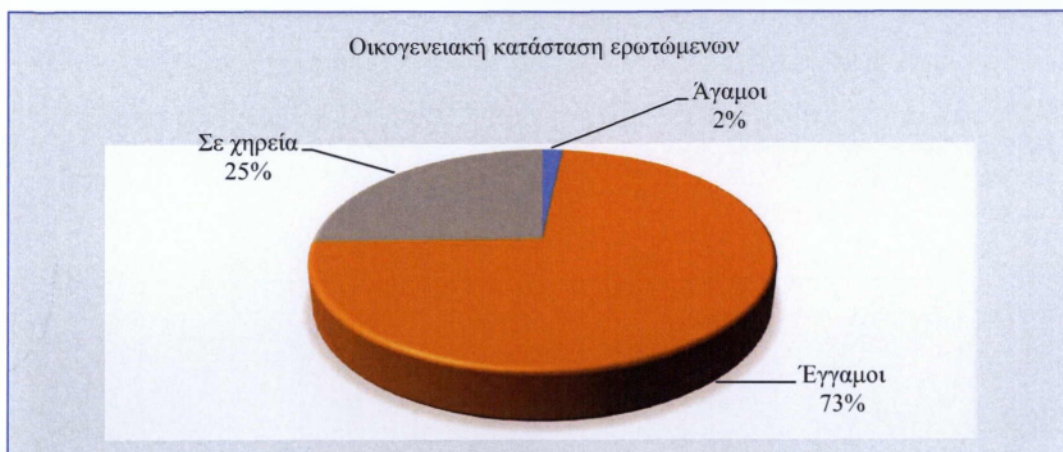

Πηγή: Ιδία έρευνα

Στοιχεία οικογενειακής κατάστασης:

Αναφορικά με την οικογενειακή τους κατάσταση, 3 (2%) είναι άγαμοι, 124 (73%) έγγαμοι, 43 (25%) σε χηρεία, ενώ δεν παρουσιάστηκαν κατά την έρευνα διαζευγμένοι ή σε διάσταση. Στο δείγμα, 162 άτομα (96%) έχουν παιδιά και μόλις 8 (4%) δεν έχουν.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.4-Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενων

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τους ερωτώμενους, 124 (73%) συγκατοικούν με τον/την σύζυγο, 32 (19%) με τα παιδιά τους, 5 (3%) με λοιπούς συγγενείς ενώ 9 (5%) μένουν μόνοι. Οι 99 (58%) μένουν στην ίδια γειτονιά με δικούς τους ανθρώπους, 28 (17%) μένουν στον ίδιο οικισμό με αυτούς, ενώ 43 (25%) μένουν μακριά από τους δικούς τους.

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης

Οι 114 (67%) θεωρούν την οικονομική τους κατάσταση κακή, οι 38 (22%) μέτρια και οι 18 (11%) καλή. 167 (98%) παίρνουν σύνταξη ενώ 3 (2%) δεν παίρνουν.

Στο δείγμα, 37 (22%) έχουν και εισόδημα από περιουσία, 9 (6%) εισπράττουν και κάποιο επίδομα, 3 (2%) εισπράττουν κάποιο βοήθημα, ενώ 121 (70%) δεν έχουν κάποια άλλη πηγή εισοδήματος πλην της σύνταξής τους.

Οι 156 (92%) μένουν σε ιδιόκτητη οικία, οι 11 (6,5%) τη μισθώνουν, οι 2 (1%) σε παραχωρημένη από συγγενικό πρόσωπο, ενώ ένας (0,5%) φιλοξενείται από συγγενή.

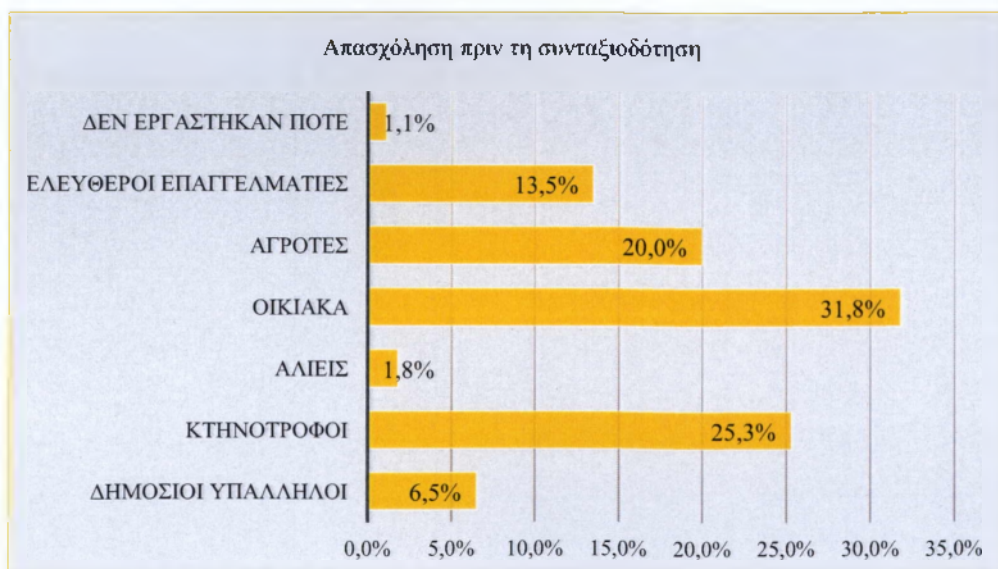
ΓΡΑΦΗΜΑ 2.5-Οικονομική κατάσταση ερωτώμενων

Πηγή: Ιδία έρευνα

Αναφορικά με το επάγγελμά τους, 11 (6,5%) ήταν δημόσιοι και δημοτικοί υπάλληλοι, 43 (25,3%) ήταν κτηνοτρόφοι, 3 (1,8%) ασχολούνταν με την αλιεία, 54 (31,8%) δήλωσαν οικιακά, 34 (20%) αγρότες, 23 (13,5%) ελεύθεροι επαγγελματίες, ενώ 2 (1,1%) δήλωσαν ότι δεν εργάστηκαν ποτέ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.6-Απασχόληση πριν την συνταξιοδότηση

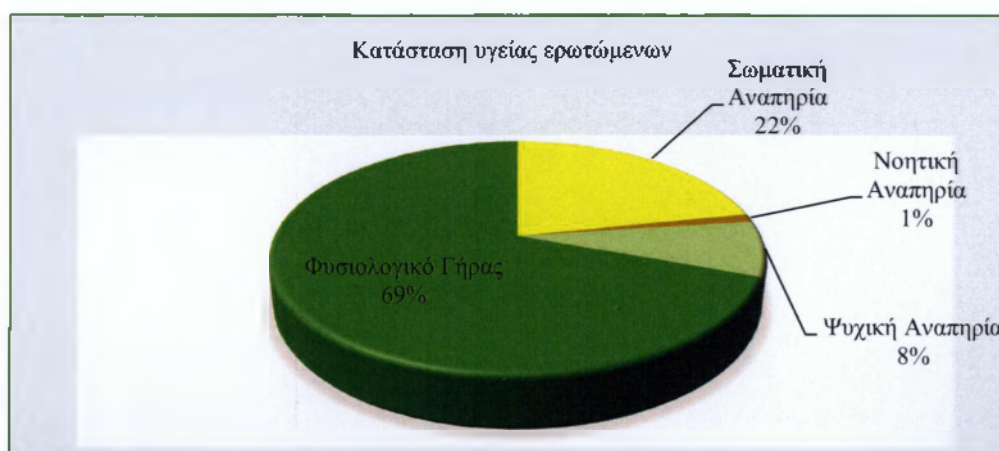
Πηγή: Ιδία έρευνα

Φορέας συνταξιοδότησης των 11 (6,5%) είναι το Δημόσιο, των 130 (76,4%) ο Ο.Γ.Α., των 18 (10,5%) το Ι.Κ.Α. και των 8 (4,7%) ο Ο.Α.Ε.Ε.

Προβλήματα και ανάγκες ερωτώμενων

Τα 37 άτομα (22%) αντιμετωπίζουν σωματική αναπηρία, τα 2 (1%) νοητική αναπηρία, τα 13 (8%) ψυχική αναπηρία, ενώ τα 118 (69%) απλά φυσιολογικό γήρας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.7-Κατάσταση υγείας ερωτώμενων

Πηγή: Ίδια έρευνα

Στην ερώτηση κατά πόσο τα προβλήματα επηρεάζουν τις καθημερινές δραστηριότητές τους, 3 (1,7%) απαντούν καθόλου, 11 (6,5%) ελάχιστα, 68 (40%) αρκετά, ενώ 88 (51,8%) απαντούν πάρα πολύ.

Οι 15 (8,8%) θεωρούν το εαυτό τους πλήρως αυτοεξυπηρετούμενο, οι 113 (66,5%) μερικώς αυτοεξυπηρετούμενο, οι 31 (18,2%) μη αυτοεξυπηρετούμενο, ενώ οι 11 (6,5%) ήταν σε κατάκλιση.

Τον γιατρό επισκέπτονται, κάθε βδομάδα 18 (10,6%), κάθε μήνα 103 (60,6%), κάθε τρίμηνο 22 (12,9%), σπάνια 12 (7%), ενώ 15 (8,9%) κατά περίπτωση.

Πριν εγγραφούν στο πρόγραμμα, 54 (31,8%) απευθυνόταν σε συγγενικό πρόσωπο για τις απλές νοσηλευτικές πράξεις, 87 (51,2%) στη γειτονιά, 23 (13,5%) σε κοντινό Φαρμακείο, ενώ 6 (3,5%) απευθύνονταν σε κοντινή μονάδα υγείας.

Οι 167 (98,2%) δηλώνουν ότι δυσκολεύονται στις καθημερινές οικιακές εργασίες, ενώ μόλις 3 (1,8%) απαντούν αρνητικά στην ερώτηση αυτή.

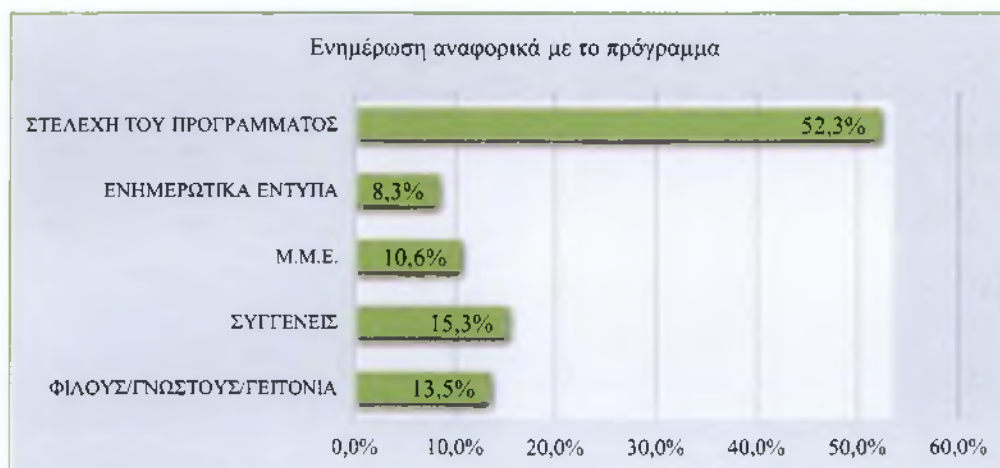
Αναφορικά με τον αν νιώθουν μοναξιά, 18 (10,6%) απαντούν ποτέ, 68 (40%) σπάνια, 74 (43,5%) συχνά, ενώ 10 (5,9%) απαντούν πάντα ότι αισθάνονται μοναξιά.

Το 2% (3) δεν αντιμετωπίζει καμία δυσκολία στη μετακίνηση εντός του οικισμού για τις καθημερινές του ανάγκες, το 7% (13) αντιμετωπίζει ελάχιστη, το 16% (27) αρκετή, ενώ το 75% (127) δηλώνει ότι αντιμετωπίζει μεγάλη δυσκολία.

Στοιχεία αναφορικά με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Οι 23 (13,5%) από τους ερωτώμενους αναφέρουν ότι έμαθαν για το πρόγραμμα από φίλους/γνωστούς/γειτονιά, οι 26 (15,3%) από συγγενείς, οι 18 (10,6%) από τα Μ.Μ.Ε., οι 14 (8,3%) από ενημερωτικά έντυπα, ενώ οι 89 (52,3%) από στελέχη του προγράμματος.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.8-Ενημέρωση αναφορικά με το πρόγραμμα

Πηγή: Ίδια έρευνα

Όσον αφορά το χρόνο που είναι εγγεγραμμένοι στο πρόγραμμα, 24 (14,1%) δηλώνουν λιγότερο από έτος, 63 (37,1%) 1-3 έτη, 47 (27,6%) 3-5 έτη, ενώ 36 (21,2%) δηλώνουν ότι είναι στο πρόγραμμα πάνω από 5 έτη.

Από τις υπηρεσίες του προγράμματος, 8 (4,7%) αναφέρουν ότι κάνουν περισσότερο χρήση τη συμβουλευτική/ψυχολογική υποστήριξη, 14 (8,2%) τη συνοδεία σε υπηρεσίες υγείας, 84 (49,5%) τη νοσηλευτική φροντίδα, 19 (11,2%) τη βοήθεια στις διάφορες εξωτερικές εργασίες, 13 (7,6%) τη συντροφιά, 16 (9,4%) την ατομική υγιεινή, μόλις 5 (2,9%) αναφέρουν τη βοήθεια στο μαγείρεμα/σίτιση, ενώ 11 (6,5%) ζητούν περισσότερο την καθαριότητα/οικιακές εργασίες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.9-Ζήτηση υπηρεσιών του προγράμματος

Πηγή: Ίδια έρευνα

Οι 98 (57,6%) θεωρούν ότι θα βελτιώνε την ποιότητα της ζωής τους η βελτίωση της κατάστασης της υγείας τους, ενώ οι 72 (42,4%) η βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης.

Στους 15 (8,8%) παρέχονται καθημερινά οι υπηρεσίες, στους 118 (69,4%) δύο φορές την εβδομάδα, στους 32 (18,8%) τρεις φορές την εβδομάδα, ενώ στους 5 (3%) άπαξ εβδομαδιαίως. Οι 147 (86,5%) επιθυμούν πιο συχνές επισκέψεις ενώ οι 23 (13,5%) δηλώνουν ικανοποιημένοι από τη συχνότητα των επισκέψεων.

Αναφορικά με το βαθμό ικανοποίησης από τις υπηρεσίες του προγράμματος, 22 (12,9%) απάντησαν ότι είναι ελάχιστα ικανοποιημένοι, 137 (80,6%) αρκετά, ενώ 11 (6,5%) πάρα πολύ.

Όσον αφορά το κατά πόσο έχει βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής των ερωτώμενων χρηστών από την ένταξή τους στο πρόγραμμα, 22 (12,9%) θεωρούν ελάχιστα, 128 (75,3%) αρκετά, 14 (8,2%) πολύ και 6 (3,6%) πάρα πολύ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.10-Βαθμός ικανοποίησης από τις υπηρεσίες του προγράμματος

Πηγή: Ιδία έρευνα

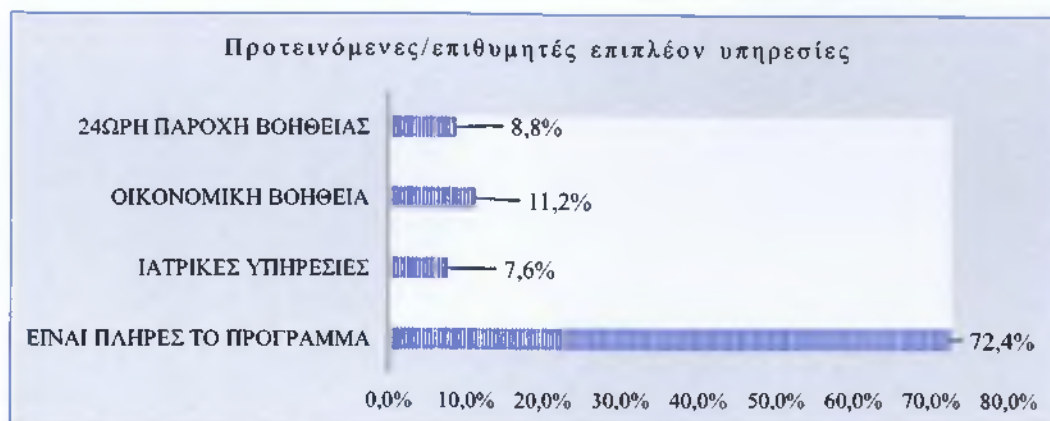
ΓΡΑΦΗΜΑ 2.11-Παρεχόμενες υπηρεσίες και βελτίωση ποιότητας ζωής

Πηγή: Ιδία έρευνα

Τέλος σε ερώτηση αναφορικά με ποιες άλλες υπηρεσίες θέλουν να προσφέρει το πρόγραμμα, 13 (7,6%) επιθυμούν και ιατρικές υπηρεσίες, 19 (11,2%) ζητούν και οικονομική βοήθεια, 15 (8,8%) επιθυμούν 24ωρη παροχή βοήθειας, ενώ 123 (72,4%) κρίνουν πλήρες το πρόγραμμα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.12-Προτεινόμενες/επιθυμητές επιπλέον υπηρεσίες

Πηγή: Ιδία έρευνα

2.17.2.3 Συμπεράσματα της έρευνας

- ❖ οι περισσότεροι χρήστες του προγράμματος είναι άτομα ηλικίας άνω των 80 ετών με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- ❖ η πλειοψηφία αυτών είναι έγγαμοι, με παιδιά, μένουν στην ίδια γειτονιά με συγγενικά τους πρόσωπα, σε ιδιόκτητη κατοικία
- ❖ το μεγαλύτερο ποσοστό χαρακτηρίζει την οικονομική του κατάσταση κακή και έχει μόνο τη σύνταξή του ως πηγή εισοδήματος
- ❖ οι περισσότεροι αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω φυσιολογικού γήρατος, θεωρούν τον εαυτό τους μερικώς αυτοεξυπηρετούμενο, ενώ αντιμετωπίζουν δυσκολίες στις καθημερινές αναγκαίες δραστηριότητές τους
- ❖ η πλειοψηφία των ερωτώμενων ενημερώθηκαν για το πρόγραμμα από στελέχη του, κάνουν χρήση της νοσηλευτικής φροντίδας για την οποία πριν απευθυνόταν σε άτομα της γειτονιάς τους, ενώ η μειοψηφία αυτών ενδιαφέρεται για μαγείρεμα-σίτιση
- ❖ το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων κάνει χρήση των υπηρεσιών δύο φορές την εβδομάδα, ενώ επιθυμεί πιο συχνές επισκέψεις
- ❖ οι περισσότεροι δηλώνουν ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες του προγράμματος, θεωρούν ότι επικούρησε στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους και το κρίνουν ως πλήρες και αποτελεσματικό.

2.18 Εφαρμογή της ανάλυσης S.W.O.T. στις υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Μαλεβιζίου

Με το σύγχρονο πλέον εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού, την ανάλυση S.W.O.T.⁶⁹, μπορούν να καταγραφούν, να μελετηθούν και να αξιοποιηθούν, τα δυνατά και τα τρωτά σημεία, οι ευκαιρίες και οι απειλές που σχετίζονται με τις υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής και κατ' επέκταση με την εφαρμογή των διαφόρων προγραμμάτων που αφορούν τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

Για την μελέτη αυτή έγινε χρήση του πραγματικού κοινωνικού περιβάλλοντος του Δήμου, των κοινωνικών δομών που ανέπτυξε τα τελευταία τρία χρόνια, καθώς και της αναλυτικής περιγραφής όλων των δράσεων που σχετίζονται με αυτές.

Στη συνέχεια αναλύονται τα αποτελέσματα της S.W.O.T. ανάλυσης.

Δυνατά σημεία:

- πλουραλισμός παρεχόμενων υπηρεσιών που αναφέρονται σε όλους σχεδόν τους τομείς της καθημερινότητας (υγεία, παιδεία, διατροφή, ψυχαγωγία)
- ποιοτική παροχή υπηρεσιών χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση των χρηστών
- οι υπηρεσίες καλύπτουν όλες τις ηλικιακές-κοινωνικές ομάδες και πολλές περιοχές
- δίνεται έμφαση σε μικρές ηλικιακές ομάδες, οι οποίες μελλοντικά θα αποτελέσουν την παραγωγική ομάδα του Δήμου
- εξατομίκευση παρεχόμενων υπηρεσιών ανάλογα με τις εξειδικευμένες ανάγκες κάθε ατόμου-νοικοκυριού λόγω καλής γνώσης του περιβάλλοντος εφαρμογής
- αποφυγή εγκλεισμού ατόμων σε ιδρύματα
- υψηλή και ευρύτερη κοινωνική αποδοχή των διαφόρων δομών
- αίσθημα κοινωνικής προσφοράς των εργαζομένων στη δική τους κοινωνία
- αγαστή συνεργασία με άλλες κοινωνικές δομές της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής
- πρωτοβουλίες για νέες δράσεις και μακροχρόνια λειτουργία των προγραμμάτων.

Τρωτά σημεία:

- συντονισμός και οργάνωση πολλών και διαφορετικών δομών

---

⁶⁹ Αρκτικόλεξο των αγγλικών λέξεων Strengths=δυνατά σημεία, Weaknesses=τρωτά σημεία, Opportunities=ευκαιρίες, Threats=απειλές.

- στελέχωση κυρίως από εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου με αποτέλεσμα την «ασυνέχεια» των έργων, τα χρονικά κενά ανάμεσα στις ανανεώσεις των συμβάσεων και την περιορισμένη εμπειρία των εργαζομένων
- στηρίζονται σημαντικά σε εθελοντές με αποτέλεσμα το δύσκολο προγραμματισμό στην αξιοποίηση του χρόνου
- περιορισμένες πηγές αυτοχρηματοδότησης που ολοένα και μειώνονται
- ανάσχεση στο χρόνο ενημέρωσης των πολιτών για κάποιες δομές
- έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής σε πολλές από τις δομές
- έλλειψη συστήματος μηχανογράφησης και διαχρονικής τήρησης μητρώου χρηστών
- αναξιόπιστο σύστημα αξιολόγησης των εργαζομένων
- αναξιόπιστο σύστημα μέτρησης της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων
- δυσκολία στην εξυπηρέτηση δυσπρόσιτων οικισμών
- οικειοποίηση των δομών για την εξυπηρέτηση ιδίων πολιτικών συμφερόντων
- σε πολλές περιπτώσεις αποσπασματική και χωρίς σχεδιασμό ανάπτυξη δράσεων.

Ευκαιρίες:

- επιπλέον ανάπτυξη του εθελοντισμού
- ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, ομαδικότητας και κοινωνικής αλληλεγγύης
- εθελοντική απασχόληση ανέργων ατόμων με αποτέλεσμα την απόκτηση εμπειρίας αλλά και την αίσθηση ότι είναι δημιουργικοί και χρήσιμοι στην κοινωνία τους
- μείωση τοπικής παραβατικότητας και άλλων αποκλινουσών συμπεριφορών
- μείωση της τοπικής ανεργίας
- δεύτερη ευκαιρία στην εκπαίδευση των ατόμων που δεν κατάφεραν να τελειώσουν το σχολείο, κυρίως ηλικιωμένων
- ανάδειξη του κοινωνικού προφίλ του Δήμου και ανάπτυξη διαδημοτικών συνεργασιών
- ανάπτυξη τοπικών επενδυτικών πρωτοβουλιών για την αυτοχρηματοδότηση των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής και την αποδέσμευσή τους από τις κρατικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις.

Απειλές:

- η ανεπισσώμενη ανεργία κυρίως στις θήλεις και στα άτομα μικρών ηλικιακών ομάδων
- η σταδιακή μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού

- η συνεχώς αυξανόμενη ανεργία
- η αύξηση της μακροχρόνιας ανεργίας
- η «ασυνέχεια» των προγραμμάτων πέραν της 5ετίας σε περίπτωση αλλαγής Δημοτικής Αρχής
- το ρευστό νομικό καθεστώς που διέπει τη λειτουργία των δομών αυτών
- στηρίζεται κυρίως στον εθελοντισμό με συνέπεια πολλές φορές να μην αντιμετωπίζεται με τον προσήκοντα επαγγελματισμό
- η διακοπή της χρηματοδότησης από την κεντρική διοίκηση

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

3.1 Σύσταση και αρμοδιότητες των Κ.Ε.Π.

Το έτος 2002 το Υπουργείο Εσωτερικών θεσμοθέτησε τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών στις Περιφέρειες και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Νομαρχιακά Διαμερίσματα Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Δήμους, Κοινότητες)⁷⁰. Από 1^η Ιανουαρίου του 2011 όλα τα υφιστάμενα Κ.Ε.Π. μετατράπηκαν και λειτουργούν πλέον ως Κ.Ε.Π. του Δήμου όπου είναι εγκατεστημένα και το προσωπικό τους μετατάχθηκε με την ίδια σχέση εργασίας στον εκάστοτε Δήμο⁷¹.

Αποστολή των Κ.Ε.Π. είναι η παροχή διοικητικών πληροφοριών και η διεκπεραίωση υποθέσεων πολιτών και επιχειρήσεων μέσα από πιστοποιημένες διαδικασίες (ενημέρωση για απαιτούμενα δικαιολογητικά, υποβολή αίτησης, επικοινωνία με φορείς για επιπλέον ενημέρωση, έκδοση εγγράφων) σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες. Συγκεκριμένα τα Κ.Ε.Π. έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:

➤ παρέχουν πληροφόρηση στους ενδιαφερόμενους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση υποθέσεων διοικητικού χαρακτήρα. Τα στοιχεία αυτά λαμβάνονται από την κεντρική βάση δεδομένων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Εθνική Πύλη Δημόσιας Διοίκησης/ E-Government Portal «ΕΡΜΗΣ») με την οποία είναι συνδεδεμένα όλα τα Κ.Ε.Π., καθώς και από άλλες μικρότερες, τοπικού χαρακτήρα βάσεις δεδομένων τις οποίες μπορεί να διαμορφώσει κάθε Κ.Ε.Π. Οι παρεχόμενες πληροφορίες αφορούν τομείς όπως:

- άνθρωπος, κοινότητες και διαβίωση
- δημόσια τάξη και άμυνα
- διεθνείς υποθέσεις και Ευρωπαϊκή Ένωση
- δικαιοσύνη, πολιτεία και Δημόσια Διοίκηση
- εκπαίδευση και έρευνα

⁷⁰ Άρθρο 31/Ν.3013/2002-Φ.Ε.Κ.102/τ. Α'/01-05-2002.

⁷¹ Άρθρο 186/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010.

- επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα
- εργασία, ασφάλιση και σύνταξη
- μέσα μεταφοράς, ταξίδια και τουρισμός
- οικονομία και οικονομικά
- περιβάλλον και φυσικοί πόροι
- πληροφορία και επικοινωνία
- Πολεοδομία και Κτηματολόγιο
- πολιτισμός και ελεύθερος χρόνος
- υγεία και κοινωνική μέριμνα.

Ειδικότερα τα Κ.Ε.Π. παρέχουν ακριβή πληροφόρηση για φορολογικά θέματα (αίτηση πιστοποίησης στο TaxisNet, φύλαξη φορολογικής δήλωσης), για θέματα Α.Σ.Ε.Π. (προκηρύξεις διαγωνισμών και συμπλήρωση έντυπων αιτήσεων), για θέματα που αφορούν πληθυσμιακές ομάδες όπως οι αλλοδαποί και οι αθίγγανοι, για ζητήματα που έχουν να κάνουν με τα διάφορα Ασφαλιστικά Ταμεία (διαδικασίες, ασφαλιστική ενημερότητα, Μητρώο Κοινωνικής Ασφάλισης), με τους ετεροδημότες (αιτήσεις ετεροδημοτών), με Δημοτικές Υπηρεσίες και με τα διάφορα Επιχειρησιακά Προγράμματα (π.χ. Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας).

➤ είναι επιφορτισμένα με δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης υποθέσεων και διαδικασιών. Μέσω της Εθνικής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης «ΕΡΜΗΣ» παρέχεται ασφαλής διεκπεραίωση ηλεκτρονικών συναλλαγών για πολίτες και επιχειρήσεις. Παράλληλα έχουν αναπτυχθεί εφαρμογές ηλεκτρονικής υπηρεσίας όπως το Εθνικό Δημοτολόγιο, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης, Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο (και προσεχώς το Εθνικό Ληξιαρχείο) μέσω των οποίων η διεκπεραίωση των αιτημάτων/υποθέσεων είναι άμεση και δεν απαιτείται πλέον η επανάληψη της επίσκεψης π.χ. για παραλαβή πιστοποιητικού

➤ διαθέτουν έντυπα αιτήσεων, παραλαμβάνουν τις αιτήσεις μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ελέγχουν την πληρότητα και την ορθότητα των αιτήσεων και τις αποστέλλουν στην αρμόδια υπηρεσία που αναφέρονται (π.χ. δικαιολογητικά για χορήγηση οικογενειακού επιδόματος, συμμετοχή σε προγράμματα κοινωνικού/ιαματικού τουρισμού, συμμετοχή στο πρόγραμμα Αγροτικής Εστίας)

- εκδίδουν το Ηλεκτρονικό Παράβολο (e-Παράβολο), διαθέτουν Μεγαρόσημα, Χαρτόσημα και άλλα παράβολα του δημοσίου
- έχουν εξουσιοδότηση για θεώρηση του γνησίου της υπογραφής καθώς και για την επικύρωση αντιγράφων εγγράφων.

3.2 Κ.Ε.Π. Δήμου Μαλεβιζίου

Στον Καλλικρατικό δήμο Μαλεβιζίου λειτουργούν τρία Κ.Ε.Π. στις αντίστοιχες έδρες των παλαιών Καποδιστριακών Δήμων (Γάζι, Κρουσώνας, Τύλισος). Οι λειτουργικές τους δαπάνες εντάσσονται στον προϋπολογισμό του δήμου αλλά επιχορηγούνται και από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης⁷².

Τα Κ.Ε.Π. λειτουργούν με Ο.Ε.Υ., έχουν Διευθυντή και Προϊσταμένους οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι του δήμου που μετακινήθηκαν από υπηρεσίες των συνενωθέντων δήμων και εργαζομένους μόνιμους υπαλλήλους με ειδικότητα «διεκπεραιωτή υποθέσεων πολιτών». Συνολικά απασχολούνται εννέα άτομα, 3 Π.Ε., 2 Τ.Ε. και 4 Δ.Ε. Το κεντρικό κατάστημα λειτουργεί στην πόλη του Γαζίου σε μισθωμένο ισόγειο κεντρικό ακίνητο, ενώ τα άλλα δύο σε ιδιότητα ακίνητα του δήμου (πρώην Δημαρχεία Τυλίσου και Κρουσώνα). Το ωράριο λειτουργίας τους είναι εργάσιμες ημέρες 7:30-15:30.

Καθημερινά κατά μέσο όρο εξυπηρετούνται και στα τρία καταστήματα του Δήμου Μαλεβιζίου 240 άτομα (ενημέρωση και διεκπεραίωση υποθέσεων). Ο αριθμός αυτός καθημερινά αυξάνεται συνεχώς λόγω των προβλημάτων που δημιουργεί η παρατεταμένη οικονομική κρίση στη χώρα μας. Αυτή η αύξηση σε συνδυασμό με την μείωση του προσωπικού και την εκχώρηση ολοένα και περισσότερων αρμοδιοτήτων στα Κ.Ε.Π. έχει ως αποτέλεσμα την ανάσχεση στο χρόνο εξυπηρέτησεως των πολιτών και τη δημιουργία εντάσεων μιας και οι υπάλληλοι ως διαμεσολαβητές γίνονται αποδέκτες της κακής ψυχολογικής κατάστασης των πολιτών. Η ανέλιξη αυτή του αριθμού των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν τα έτη 2011-2013 και το Α΄ εξάμηνο 2014, αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

⁷² Συνέντευξη με τον Διευθυντή των Κ.Ε.Π. Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1-Αριθμός υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν στα Κ.Ε.Π.

Αριθμός υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν στα Κ.Ε.Π. του Δήμου Μαλεβιζίου				
	2011	2012	2013	Α' εξάμηνο 2014
Αριθμός υποθέσεων	6.170	6.718	7.260	5.614

Πηγή: Διεύθυνση Κ.Ε.Π.

Από την άλλη βέβαια έχουν γίνει πολλά και θετικά βήματα από την Κεντρική Διοίκηση με σκοπό την ελαχιστοποίηση του χρόνου που απαιτείται για την περαίωση υπόθεσης, την ασφάλεια/ακρίβεια των συναλλαγών (ηλεκτρονικές διασυνδέσεις, σχεσιακές βάσεις δεδομένων, ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα) και τη μείωση του φαινομένου της γραφειοκρατίας (κατάργηση επικύρωσης αντιγράφων εγγράφων όταν προορίζονται για χρήση σε φορείς του Δημοσίου).

Τα τελευταία τριάμισι χρόνια της παρούσας Δημοτικής Αρχής που ανέλαβε με την έναρξη του Καλλικρατικού νόμου και συνέπεσε με την οικονομική κρίση στην Ελλάδα εκτός από τις αντιδράσεις και την ψυχολογική διάθεση των πολιτών έχει αλλάξει και η φύση των αιτημάτων και των αναζητήσεων όσων προσέρχονται στα Κ.Ε.Π.. Καθημερινό φαινόμενο είναι οι ερωτήσεις για αναζήτηση εργασίας σε φορείς δημοσίου, ιδιώτες και επιδοτούμενα προγράμματα όπως και η παράκληση για χρήση των Η/Υ και του διαδικτύου των Κ.Ε.Π. για αιτήσεις παροχών κοινωνικής πολιτικής. Τα Κ.Ε.Π. πλέον είναι ο σύνδεσμος των πολιτών με την ανακούφιση και την ελπίδα μιας και οι αιτήσεις για έκτακτα βοηθήματα που έχουν θεσμοθετηθεί διεκπεραιώνονται σε αυτά. Συγκεκριμένα φέρουν εις πέρα αιτήσεις για:

- Εισιτήριο Ελεύθερης Πρόσβασης σε Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
- χορήγηση Επιδόματος Κατανάλωσης Πετρελαίου Θέρμανσης
- Ευάλωτοι Πελάτες/Πελάτες Κοινωνικού Οικιακού Τιμολογίου Ηλεκτρικού Ρεύματος
- χορήγηση Κοινωνικού Μερίσματος
- χορήγηση Επιδόματος Ένδειας.

3.3 Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

Στο Δήμο Μαλεβιζίου λειτουργεί Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον δήμαρχο, με σκοπό την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις υπηρεσίες του δήμου ή στα αρμόδια Κ.Ε.Π.⁷³.

Στο γραφείο αυτό εργάζονται με απόφαση του δημάρχου ως «δημοτικοί ανταποκριτές», υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις και την ανάλογη διοικητική εμπειρία, και παρέχουν κατ' οίκον εξυπηρέτηση στους πολίτες που έχουν ανάγκη. Η αποτελεσματική διεκπεραίωση των υποθέσεων του γραφείου αυτού γίνεται πάντα σε αγαστή και απρόσκοπτη συνεργασία με τα Κ.Ε.Π. αλλά και με την εθελοντική προσφορά πολιτών. Ειδικότερα το Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας:

- σχεδιάζει και εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες για την εξυπηρέτηση των δημοτών που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κ.Ε.Π. και χρειάζονται να έλθουν σε επαφή με τις επιμέρους υπηρεσίες για συγκεκριμένες ανάγκες τους
- μεριμνά για τη δημιουργία και την αποτελεσματική λειτουργία δικτύων εθελοντών που αναλαμβάνουν την εξυπηρέτηση των ανωτέρω δημοτών για την εκτέλεση των δοσοληψιών τους με τις δημοτικές υπηρεσίες και τα Κ.Ε.Π. για λογαριασμό τους
- δέχεται αιτήματα των ανωτέρω δημοτών με βάση τις σχετικές διαδικασίες και μεριμνά για την ικανοποίησή τους, με την αξιοποίηση τόσο των υπαλλήλων του Γραφείου όσο και των δικτύων εθελοντών
- σχεδιάζει και προωθεί κάθε άλλη σχετική ενέργεια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών με αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κ.Ε.Π.

---

⁷³ Άρθρο 98/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'07-06-2010.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο Καλλικρατικός δήμος Μαλεβιζίου έχει δώσει μεγάλη σημασία στους τομείς του πολιτισμού του αθλητισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος. Από τις πρώτες ενέργειες του ήταν η τροποποίηση της συστατικής πράξης και η μετονομασία/μετατροπή του τελματωμένου και ανενεργού Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Δημοτικός Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης Δήμου Γαζίου» σε «Δημοτικό Οργανισμό Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αθλητισμού Μαλεβιζίου (Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.)» με δυνατότητα δημιουργίας στις δημοτικές ενότητες αποκεντρωμένων υπηρεσιών με τη μορφή παραρτημάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.

4.1 Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αθλητισμού Μαλεβιζίου

4.1.1 Σκοπός ίδρυσης και αρμοδιότητες

Σκοπός του Δημοτικού Οργανισμού Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αθλητισμού του Δήμου Μαλεβιζίου είναι η οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα ασχολείται με την ανάδειξη της μεγάλης πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής μιας και τα τελευταία 5.000 χρόνια πολύ σημαντικά ιστορικά και αρχαιολογικά γεγονότα διαδραματίστηκαν στον συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο⁷⁴, τη διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων, τη διεθνή προβολή τοπικών προϊόντων μέσα από συμμετοχές σε εκθέσεις και ημερίδες, τη μελέτη και κατασκευή χώρων πολιτισμού και άθλησης καθώς και την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής. Αναλυτικά σε κάθε έναν από τους τομείς που αναφέρεται ο Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. έχει τους παρακάτω σκοπούς⁷⁵:

---

⁷⁴ «Το Μαλεβίζι από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα», έκδοση Οργανισμός Ανάπτυξης Μαλεβιζίου, 1998.

⁷⁵ Άρθρο 4/Φ.Ε.Κ.1387/τ.Β'16-06-2011.

1. Πολιτισμός:

- δημιουργία και ανάπτυξη πνευματικής, καλλιτεχνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας στην περιοχή του Δήμου για την καλλιέργεια και ανάπτυξη του πνευματικού και πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων και των επισκεπτών
- διοργάνωση σε συνεργασία με άλλους πολιτιστικούς φορείς διαλέξεων, σεμιναρίων, συναυλιών, εκθέσεων, προβολών και γενικά εκδηλώσεων για τη διατήρηση εθίμων και τοπικών παραδόσεων
- δημιουργία και λειτουργία στις δημοτικές ενότητες του Δήμου Ωδείων, Χορωδιών, Ορχηστρών, Φιλαρμονικών, Λαογραφικών Κέντρων, Βιβλιοθηκών, Εργαστηρίων Φωτογραφίας, Θεατρικών Ομάδων, Κινηματογραφικών Λεσχών, Μουσείων και Εκθεσιακών Χώρων
- έκδοση βιβλίων και λευκωμάτων και συγκέντρωση και προβολή λαογραφικού και οπτικοακουστικού υλικού, με σκοπό την προβολή των υπηρεσιών πολιτισμού, την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, την προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών και την υποβοήθηση ερασιτεχνικών σχημάτων τοπικών συλλόγων
- συνεργασία και ανταλλαγή πολιτιστικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων με αντίστοιχους φορείς Δήμων της χώρας, των αδελφοποιημένων με το Δήμο Μαλεβιζίου Δήμων και με φορείς τόσο των χωρών της Ευρώπης όσο και των λοιπών χωρών
- δημιουργία κινήτρων και συνθηκών ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους νέους να έρθουν σε επαφή με όλες τις μορφές της τέχνης και κυρίως να τους δοθεί η ευκαιρία από παθητικοί αποδέκτες της πολιτιστικής παραγωγής να γίνουν οι ίδιοι δημιουργοί, αυτοσχεδιάζοντας και ανακαλύπτοντας νέους τόπους έκφρασης
- συμμετοχή σε εκθέσεις, τόσο εντός της χώρας όσο και διεθνείς, με σκοπό την προβολή και ανάδειξη των παραδοσιακών τοπικών προϊόντων Κρητικής διατροφής καθώς και την ανάπτυξη του τουρισμού και της ανταγωνιστικότητας για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη μείωση της τοπικής ανεργίας
- μελέτη και λειτουργία Κέντρων Νεότητας για την ψυχαγωγία και δημιουργική απασχόληση των νέων, κυρίως οικογενειών που λόγω της οικονομικής κρίσης δεν έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικά βιβλία και εκπαιδευτικούς ιστότοπους
- διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων σε συνεργασία με το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων του Δήμου Μαλεβιζίου καθώς και παζαριών για την οικονομική ενίσχυση

φορέων κοινωνικής πολιτικής του Δήμου και τη συλλογή τροφίμων, βιβλίων, ειδών ένδυσης-υπόδησης, κλινοσκεπασμάτων, φαρμάκων και υγειονομικού υλικού.

2. Αθλητισμός:

- διερεύνηση και κάλυψη των αναγκών των νέων της περιοχής με συμμετοχή των ίδιων των νέων σε συνεργασία με τοπικούς αθλητικούς φορείς
- καλλιέργεια των ευγενών αθλητικών ιδεωδών και συμβολή τους στην καταπολέμηση της βίας στους αθλητικούς χώρους
- ανάπτυξη του μαζικού λαϊκού αθλητισμού με τη δημιουργία ευκαιριών άθλησης για όλους τους δημότες
- συμβολή στην επιστημονική αναβάθμιση της γνώσης για τον αθλητισμό και τα διάφορα αγωνίσματα με τη διοργάνωση σεμιναρίων, διαλέξεων και αθλητικών ακαδημιών
- μελέτη, δημιουργία, διαχείριση και συντήρηση αθλητικών κέντρων, γυμναστηρίων, γηπέδων και γενικά χώρων αθλητισμού και εξασφάλιση της υλικοτεχνικής υποδομής για την κάλυψη των αναγκών ελεύθερης και οργανωμένης άθλησης των κατοίκων
- δημιουργία δυνατοτήτων ανάπτυξης αθλητικού τουρισμού σε συνεργασία με κρατικές υπηρεσίες, επιχειρηματικούς και αθλητικούς φορείς
- συστηματική προσπάθεια για τη διατήρηση και προβολή της αθλητικής παράδοσης της περιοχής
- λειτουργία, συντήρηση και εξοπλισμός του Δημοτικού Γυμναστηρίου
- διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων σε συνεργασία με το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων του Δήμου Μαλεβιζίου για την οικονομική ενίσχυση φορέων κοινωνικής πολιτικής του Δήμου και τη συλλογή τροφίμων, βιβλίων, ειδών ένδυσης-υπόδησης, κλινοσκεπασμάτων, φαρμάκων και υγειονομικού υλικού.

3. Περιβάλλον:

- προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των κατοίκων στη διαχείριση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
- εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος, την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, την προστασία του εδάφους και του υπεδάφους, την καταπολέμηση της ρύπανσης, τη μελέτη για την προστασία έναντι φυσικών καταστροφών και την αντισεισμική προστασία

- προστασία και ανάδειξη της γλωρίδας και της πανίδας της περιοχής σε συνεργασία με εθελοντικές οργανώσεις
- ενίσχυση του εθελοντισμού και της πεποίθησης ότι το περιβάλλον μπορεί να μας δώσει πολλά από αυτά που απαιτούνται για να επιβιώσουμε στην περίοδο δύσκολων οικονομικών συνθηκών, άμεσα και έμμεσα
- διοργάνωση περιβαλλοντικών δράσεων και εκδηλώσεων σε συνεργασία με το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων του Δήμου Μαλεβιζίου για την οικονομική ενίσχυση φορέων κοινωνικής πολιτικής του Δήμου.

Τέλος ο Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.:

- εισηγείται για επιχορήγηση Ν.Π.Ι.Δ. τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστική δραστηριότητα στη χωρική αρμοδιότητα του Δήμου
- εισηγείται για την χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων
- ασκεί εποπτεία επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων που καθορίζονται με διυπουργική απόφαση
- οργανώνει και εφαρμόζει προγράμματα σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
- συμμετέχει στο σχεδιασμό προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς και εποπτεύει τη λειτουργία και τις δράσεις δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα στους τομείς αθλητισμού και πολιτισμού της Νέας Γενιάς.

4.1.2 Διοίκηση, πόροι και οικονομικά στοιχεία

Η Διοίκησή του ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από 13 μέλη τα οποία, μαζί με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο⁷⁶. Τα τέσσερα από αυτά με τους αναπληρωτές τους είναι αιρετοί εκπρόσωποι (Δημοτικοί Σύμβουλοι), εκ των οποίων οι δύο θα πρέπει να προέρχονται από τη μειοψηφία. Τα υπόλοιπα εννέα με τους αναπληρωτές τους είναι δημότες που έχουν την ανάλογη επαγγελματική εμπειρία ή κοινωνική θέση ή ειδικές προς τα αντικείμενα γνώσεις. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος εκλέγονται από το Δημοτικό Συμβούλιο μετά τον ορισμό

⁷⁶ Ο.Ε.Υ. Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ./Φ.Ε.Κ.1387/τ.Β'/16-06-2011.

των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από αυτό. Η θητεία των μελών του ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και λήγει πάντοτε αυτόματα με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Η θέση όλων των μελών του Διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητική και άμισθη. Η διάρθρωση του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα:

ΣΧΗΜΑ 4.1-Οργανόγραμμα του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.

Πηγή: Ο.Ε.Υ. Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ./Φ.Ε.Κ.1387/τ.Β'/16-06-2011

Πόροι χρηματοδότησης του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. είναι:

- η ετήσια τακτική επιχορήγηση του Δήμου
- η έκτακτη επιχορήγηση το ύψος της οποίας διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες που οδηγούν στην καταβολή της
- συνδρομές, εισφορές, δωρεές, χορηγίες, και κληρονομίες
- εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων η των υπηρεσιών που παρέχει
- πρόσοδοι από δική του περιουσία
- πρόσοδοι από συμμετοχή του σε διάφορα Εθνικά, Ευρωπαϊκά ή Διεθνή προγράμματα
- εισπράξεις από εκδηλώσεις και από διαφημίσεις κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων.

Τα έσοδα και τα έξοδα του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. για τα οικονομικά έτη 2011-2013 παρουσιάζονται όπως εγκρίθηκαν και δημοσιεύτηκαν, στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1-Έσοδα και Έξοδα Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.

<i>Έσοδα και Έξοδα Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. ετών 2011 2013</i>			
	2011	2012	2013
Έσοδα	487.887,31€	582.236,90€	230.337,52€
Έξοδα	468.462,95€	559.952,14€	227.943,44€
Αποθεματικό	19.424,36€	22.284,76€	2.394,08€

Πηγή: Διοίκηση Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ.

4.1.3 Εγκαταστάσεις, λειτουργία και δράσεις

Ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αθλητισμού του Δήμου Μαλεβιζίου στεγάζεται και λειτουργεί από τις αρχές του 2013 σε νεόδμητο ιδιόκτητο κτήριο συνολικού εμβαδού 700m² που οικοδομήθηκε για το σκοπό αυτό και βρίσκεται εντός του οικισμού της Αγίας Μαρίνας πολύ κοντά στην πόλη του Γαζίου όπου είναι και η έδρα του Δήμου⁷⁷. Το κτήριο με την ονομασία «Πολιτιστικό Κέντρο Αγίας Μαρίνας», προϋπολογισμού 1.3720500,00€ χρηματοδοτήθηκε εξολοκλήρου από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013 Κρήτης και Νήσων Αιγαίου.

Στους χώρους του ισόγειου αναμένεται να στεγαστεί το νέο Κ.Α.Π.Η. της Αγίας Μαρίνας με ξεχωριστή είσοδο ενώ ήδη λειτουργεί το Ιατρείο, το Αναψυκτήριο και το Γραφείο Προώθησης Απασχόλησης. Επίσης στο ισόγειο λειτουργεί εκθεσιακός χώρος που φιλοξενεί εκθέσεις γλυπτικής, ζωγραφικής, βιβλίου και τοπικών προϊόντων καθώς και αίθουσα internet και παιχνιδιών για την ψυχαγωγία και τη μελέτη των νέων. Στον δεύτερο όροφο στεγάζονται οι διοικητικές υπηρεσίες και η αίθουσα εκδηλώσεων. Στο κτήριο έχει γίνει πρόβλεψη για την άνετη πρόσβαση των ατόμων με κινητικά προβλήματα καθώς είναι εξοπλισμένο με ράμπες και ανελκυστήρες.

Στο Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. απασχολούνται συνολικά οκτώ άτομα με έμμισθη σχέση εργασίας (μόνιμοι, αορίστου και ορισμένου χρόνου καθώς και με σύμβαση έργου), οι

⁷⁷ Συνέντευξη με τον Πρόεδρο του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ., Ιούλιος 2014.

οποίοι ασχολούνται με τη διοικητική μέριμνα, τις δημόσιες σχέσεις, το Γραφείου Τύπου καθώς και με την οργάνωση και διαχείριση των δράσεων. Η εκτέλεση των δράσεων εξαρτάται και οφείλεται όμως αποκλειστικά στην εθελοντική εργασία και προσφορά των δημοτών. Οι διοικητικές του υπηρεσίες λειτουργούν καθημερινά από τις 08:30 έως και τις 15:30 ενώ οι χώροι ψυχαγωγίας λειτουργούν όλη την ημέρα πλέον.

Οι πολιτιστικές, αθλητικές και περιβαλλοντικές δράσεις που έχει αναπτύξει ο Δήμος Μαλεβιζίου τα τελευταία τριάντισι χρόνια είναι πάρα πολλές ενώ έχουν πάντα ως γνώμονα την υψηλή αισθητική και ποιότητα. Η συμμετοχή του κόσμου ολοένα και αυξάνεται (δημότες αλλά και τουρίστες) ενώ ολοένα αυξάνεται και ο αριθμός των ατόμων που ενεργοποιούνται και δραστηριοποιούνται. Το έτος 2011 ο αριθμός των εκδηλώσεων σε όλους τους τομείς ξεπέρασε τις 160, ενώ το 2014, έτος που ανακηρύχθηκε παγκοσμίως έτος «Δομίνικου Θεοτοκόπουλου» (καταγωγή του από το Φόδελε του Δήμου Μαλεβιζίου), αναμένεται να ξεπεράσει τις 350. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν δράσεις όπως:

- αναβιώσεις κρητικών παλιών εθίμων
- παρουσιάσεις βιβλίων και λευκωμάτων
- εκθέσεις φωτογραφίας
- εκθέσεις ζωγραφικής
- θεατρικές παραστάσεις
- μουσικές εκδηλώσεις
- εκθέσεις τοπικών προϊόντων
- εκδηλώσεις αναθηματικές και επιμνημόσυνες
- ιστορικές και αρχαιολογικές διαλέξεις
- αθλητικές εκδηλώσεις και αγώνες
- ορειβατικές και φυσιολατρικές εκδρομές
- ημέρες αφιερωμένες στον τουρισμό

Οι εκδηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται σε όλη τη διάρκεια του έτους και λαμβάνουν χώρα τόσο στα διοικητικά όρια του Δήμου όσο και σε όλη την Ελλάδα αλλά και Διεθνώς.

Τέλος στο Δήμο Μαλεβιζίου τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιούνται με τη συμβολή του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. πάνω από 23 πολιτιστικοί σύλλογοι οι οποίοι στην πλειοψηφία τους έχουν αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για την τοπική ανάπτυξη, την

προβολή και την κοινωνική βοήθεια, όπως δημιουργία Τράπεζας Αίματος, εκδηλώσεις για οικονομική ενίσχυση πολιτών, εκδηλώσεις για συλλογή τροφίμων, εράνους, διαγωνισμούς για την προβολή της Κρητικής παραδοσιακής κουζίνας, δωρεάν μαθημάτων διαφόρων τεχνών κ.α..

4.2 Αρχαιολογική συλλογή Μαλεβιζίου

Στην Αρχαιολογική Συλλογή Μαλεβιζίου που στεγάζεται στο κτήριο του Δημαρχείου στην πόλη του Γαζίου, εκτίθενται 500 περίπου αρχαία αντικείμενα, που χρονολογούνται σε όλες τις εποχές της κρητικής αρχαιότητας⁷⁸. Το μεγαλύτερο μέρος των εκθεμάτων προέρχεται από τη συλλογή που διατηρούσε επιχειρηματίας από το 1959 έως το 1997 την οποία δώρισε η οικογένειά του μετά το θάνατό του. Τριάντα ακόμα αρχαία αντικείμενα προέρχονται από πρόσφατες κυρίως ανασκαφές στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου. Η συλλογή αυτή ολοένα και εμπλουτίζεται καθώς πολύ συχνά είναι τα ευρήματα και οι δωρεές. Το σύνολο των ευρημάτων δημιουργεί μια καθαρή εικόνα για τον αρχαίο Κρητικό πολιτισμό, με παραδείγματα από όλες σχεδόν τις μορφές της τέχνης, τα οποία χρονολογούνται σε όλες τις περιόδους της ιστορίας της Κρήτης.

Η Έκθεση ταξινομείται σε επτά ενότητες, ανάλογα με την κατηγορία των εκθεμάτων, ενώ τα αντικείμενα κάθε ενότητας παρατίθενται χρονολογικά. Κάθε ενότητα συνοδεύεται από δίγλωσσο-Ελληνο/αγγλικό επεξηγηματικό πίνακα που εντάσσει τα εκθέματα στο χρονολογικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο.

4.3 Μουσείο «Δομίνικου Θεοτοκόπουλου»

Το κτίριο που στεγάζεται το Μουσείο «Δομίνικου Θεοτοκόπουλου» στο Φόδελε αναστηλώθηκε υπό την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού και από τον Αύγουστο του 1998 άρχισε να λειτουργεί με έκθεση αντιγράφων έργων του Δομίνικου Θεοτοκόπουλου. Κατά την παράδοση σε αυτό το σπίτι γεννήθηκε ο μεγάλος ζωγράφος. Η περιοχή αυτή ονομάζεται Θεοτοκιανά και είναι από τους πρώτους οικισμούς του Φόδελε. Το οίκημα βρέθηκε με σοβαρές φθορές από το χρόνο και αναστηλώθηκε ακριβώς όπως ήταν ο

---

⁷⁸ Ιστότοπος www.dorpatm.gr, Ιούλιος 2014.

αρχικός του σχεδιασμός. Στο εσωτερικό του υπάρχει αναπαράσταση της αίθουσας ζωγραφικής του, αντίγραφα έργων του καθώς και έργα του σε μορφή slides.

Το έτος 2014 ανακηρύχθηκε παγκόσμιος πολιτιστικά ως «έτος Δομίνικου Θεοτοκόπουλου» και για το λόγο αυτό ο Δήμος Μαλεβιζίου και ο Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. διοργάνωσε ένα πλήθος τιμητικών εκδηλώσεων που παρακολούθησε πλήθος κόσμου τόσο στην γενέτειρά του όσο και στην Αθήνα αλλά και στη Μπολόνια της Ιταλίας σε συνεργασία με την UNESCO.

4.4 Έκθεση γλυπτών Ιωάννη Κλινάκη

Το 1985 ο γλύπτης Ιωάννης Κλινάκης έφτιαξε στο χωριό του το Μάραθος Μαλεβιζίου μια υπαίθρια έκθεση με έργα του από χαλκό, μάρμαρο και ξύλο και δημιούργησε ένα σύνολο μνήμης για τους πεσόντες και την Εθνική Αντίσταση. Τα έργα του τα οποία αναπαριστούν ανθρώπινες μορφές με διάφορες συναισθηματικές εκφράσεις, αποτελούν πολιτιστική κληρονομιά για τον τόπο, και από το 2009 έχουν από τον ίδιο δωριστεί στο Δήμο Μαλεβιζίου, όπου και εκτίθενται μόνιμα πλέον στην αίθουσα τέχνης του Δημοτικού Διαμερίσματος Μαράθου όπου πρόσφατα ανακαινίστηκε με ενέργειες του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ..

4.5 Δημοτική Βιβλιοθήκη

Εντός του έτους 2014 αναμένεται η λειτουργία της δημοτικής Βιβλιοθήκης του Δήμου Μαλεβιζίου. Για το λόγο αυτό έχουν δωριστεί μέχρι σήμερα περισσότεροι από 10.000 τόμοι βιβλίων που συμπεριλαμβάνουν ένα μεγάλο εύρος θεμάτων. Ο Δήμος έχει ξεκινήσει ήδη την διαμόρφωση του χώρου σε ιδιόκτητο οίκημά του στο κέντρο του Γαζίου καθώς και την παραλαβή του απαιτούμενου εξοπλισμού για τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης.

4.6 Δημοτική Πινακοθήκη Τυλίσου

Εντός του έτους 2014 αναμένεται επίσης και η λειτουργία της Δημοτικής Πινακοθήκης στο Δημοτικό Διαμέρισμα Τυλίσου του Δήμου Μαλεβιζίου. Η διαμόρφωση του χώρου 1.000m², που θα λειτουργήσει ως μόνιμη έκθεση 250 έργων που έχει δωρίσει στο Δήμο ο ζωγράφος Μπόττης Θαλασσινός αλλά που θα φιλοξενεί και περιοδικές εκθέσεις διαφόρων

καλλιτεχνών που ήδη εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους, έχει σχεδόν τελειώσει και αναμένεται η τοποθέτηση των Έργων και η λειτουργία του.

4.7 Αθλητικές εγκαταστάσεις και δράσεις

Ο Δήμος Μαλεβιζίου διαθέτει εννέα οργανωμένα γήπεδα ποδοσφαίρου στα Δημοτικά Διαμερίσματά του. Εκτός των παραπάνω, μεγάλος είναι και ο αριθμός των ιδιωτικών αθλητικών υποδομών-αθλητικές εγκαταστάσεις και χώροι άθλησης μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται από το Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. ο οποίος πραγματοποιεί πλήθος αθλητικών δραστηριοτήτων μέσα στο χρόνο αλλά και διάφορα προγράμματα εξοικείωσης των παιδιών με όλα τα αθλήματα.

Στην περιοχή επίσης δραστηριοποιούνται διάφορα αθλητικά σωματεία όπως η Σκακιστική Ακαδημία Γαζίου και ο Ναυτικός Όμιλος Γαζίου με μαθήματα ιστιοπλοΐας στο λιμάνι της Παντάνασσας. Σημαντική επίσης είναι η παρουσία του Ναυταθλητικού Ομίλου Γαζίου, ο οποίος διοργανώνει μαθήματα ιστιοπλοΐας και συνεργάζεται με άλλους αθλητικούς συλλόγους όπως ο αθλητικός σύλλογος του Πανεπιστημίου Κρήτης, και ο Σύλλογος Εθελοντών Διασωστών.

Υπό την εποπτεία του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ. επίσης στο Δήμο Μαλεβιζίου λειτουργεί και το Δημοτικό Γυμναστήριο το οποίο εξυπηρετεί καθημερινά πάνω από 100 άτομα και με αριθμό εγγεγραμμένων πάνω από 1.500, αριθμός που συνεχώς αυξάνεται. Το Γυμναστήριο λειτουργεί σε μισθωμένο ισόγειο κτήριο, διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό ενώ εκπονείται ήδη μελέτη για τη μεταφορά του σε ιδιόκτητο κτήριο του Δήμου. Σε αυτό απασχολούνται με έμμισθη σχέση εργασίας δύο Καθηγητές Φυσικής Αγωγής αλλά και πολλοί εθελοντές δημότες στα διάφορα προγράμματα που λαμβάνουν χώρα σε αυτό.

Στο γυμναστήριο λειτουργούν προγράμματα με την ονομασία «Άθληση για όλους» με σκοπό την παρακίνηση ενασχόλησης με τον αθλητισμό, την καλλιέργεια αθλητικού πνεύματος και συνείδησης, την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, την αναψυχή των συμμετεχόντων, με απώτερο στόχο την απαλλαγή από το άγχος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των ηλικιών και όλων των κοινωνικών τάξεων⁷⁹. Είναι αξιοσημείωτο ότι κάθε μέρα όλο και πιο πολύ δημότες αναζητούν αποσυμφόρηση από το

---

⁷⁹ Συνέντευξη με Καθηγητή Φυσικής Αγωγής του Δημοτικού Γυμναστηρίου, Ιούλιος 2014.

άγχος που βιώνουν λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσεως αθλούμενοι στο Δημοτικό Γυμναστήριο.

Τα προγράμματα που υλοποιούνται τα τελευταία χρόνια στο Δημοτικό Γυμναστήριο είναι τα εξής:

- Άθληση και γυναίκα
- Άθληση στην προσχολική ηλικία
- Άθληση στην παιδική ηλικία
- Άθληση στην εφηβεία
- Άσκηση στην τρίτη ηλικία
- Ομαδικά προγράμματα άθλησης όπως Aerobic, Aerolates, Pilates, Yoga
- Αποκατάσταση μυοσκελετικών τραυματισμών και επανένταξη μετά από ελαφράς μορφής προβλήματα υγείας.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

«ΑΛΜΥΡΟΣ» ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α.

5.1 Ίδρυση και σκοπός λειτουργίας

Το Μάιο του 2011 το Δημοτικό Συμβούλιο Μαλεβιζίου αποφάσισε την τροποποίηση του καταστατικού και την μετονομασία της τελματωμένης εταιρείας του Καποδιστριακού Δήμου Γαζίου «Αλμυρός Α.Ε.» σε «Αλμυρός Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.»⁸⁰. Σκοποί ίδρυσης της εταιρείας είναι⁸¹:

- η τουριστική αξιοποίηση των φυσικών πόρων, η τουριστική ανάπτυξη του Δήμου και της ευρύτερης περιοχής-καθώς και η εκμετάλλευση των αναψυκτήριων που ανήκουν στο Δήμο, των κέντρων αναψυχής και των τουριστικών περιπτέρων
- η πραγματοποίηση ερευνών και παραγωγικών επενδύσεων για την εκμετάλλευση της αιολικής και της ηλιακής ενέργειας, η διαχείριση κονδυλίων από εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα ενέργειας, καθώς και η οργάνωση και λειτουργία Γραφείου Ενέργειας
- η στήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης των κατοίκων, μέσω της συμμετοχής τους στη δημιουργία και την προώθηση επώνυμων τοπικών προϊόντων του τομέα της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας καθώς και η στήριξη των επιχειρηματικών μονάδων μεταποίησης και των παραγωγών της περιοχής

Η εταιρεία διοικείται από επταμελές Δ.Σ. με τους αναπληρωτές του, το οποίο είναι άμισθο, διορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και χρονικά ακολουθεί τη θητεία αυτού. Στεγάζεται στο κτήριο της Δ.Ε.Υ.Α.Α.Μ. οι υπάλληλοι της οποίας ασχολούνται με τη διοικητική του μέριμνα.

5.2 Μονάδα αφαλάτωσης νερού

Πρωταρχικός σκοπός της εταιρίας από τη στιγμή της σύστασής της ήταν η μελέτη, η κατασκευή, η λειτουργία και η διαχείριση σύγχρονης μονάδας αφαλάτωσης, υφάλμυρου και θαλασσινού νερού, η οποία θα αξιοποιήσει κατά κύριο λόγο το νερό του Αλμυρού ποταμού με σκοπό:

⁸⁰ Απόφαση 122/11/02-05-2011 Δημοτικού Συμβουλίου Μαλεβιζίου.

⁸¹ Οικονομική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου Ε.Σ.Π.Α.2011-2015, Ιούλιος 2014.

- την αντιμετώπιση του φαινομένου της λειψυδρίας ειδικά τους καλοκαιρινούς τουριστικούς μήνες
- τη σύνδεση ολόκληρου του δικτύου ύδρευσης με τη μονάδα, για την επεξεργασία και βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού
- την πώληση νερού μέσω δικτύου ή υδροφόρων σε όμορους δήμους
- την εμφιάλωση και εμπορία του επεξεργασμένου νερού
- την αλλαγή τιμολογιακής πολιτικής προς τους πολίτες παρέχοντάς τους πιο φτηνό πόσιμο νερό

Η μονάδα αφαλάτωσης που κόστισε 1.430.650,41€ χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και από ιδιώτη ο οποίος θα την εκμεταλλεύεται για πέντε έτη, ξεκίνησε τη λειτουργία της το Μάιο του 2014 δίνοντας αρχικά στην κατανάλωση 2.000m³ πόσιμου νερού και μειώνοντας την τιμή του m³ από 0,35€ σε 0,23€⁸².

---

⁸² Συνέντευξη με τον Πρόεδρο της «Αλμυρός Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Ο.Τ.Α.», Ιούλιος 2014.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 Γενικά συμπεράσματα

Μέσα από τη λεπτομερή μελέτη και καταγραφή των δράσεων Κοινωνικής Πολιτικής που ανέπτυξε την τριετία της οικονομικής κρίσης ο Καλλικρατικός Δήμος Μαλεβιζίου, επιχειρήθηκε η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ανάδειξη του σημαντικού ρόλου που επιτελούν οι Ο.Τ.Α. στον τομέα αυτό. Το διευρυμένο θεσμικό πλαίσιο της Τ.Α. όπως αυτό καθορίζεται με το νόμο 3852/2010, δίνει στην τοπική εξουσία πολλά περιθώρια πρωτοβουλιών και ένα μεγάλο πεδίο δράσεων προσαρμοσμένων στα ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά και στις ανάγκες κάθε τοπικής κοινωνίας.

Η άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής από την Τ.Α. αφορά τους κατοίκους των γεωγραφικών διοικητικών ορίων τους. Η καθημερινή άμεση επαφή με τους πολίτες έχει ως αποτέλεσμα τη δραστική αντιμετώπιση των προβλημάτων, έγκαιρα και με εξατομικευμένη φροντίδα. Αυτό συμβάλλει στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, όχι μόνο στο μικρόκοσμο της τοπικής κοινωνίας, αλλά και σε εθνικό επίπεδο, αφού το σύνολο των τοπικών συνιστωσών καθορίζει την κοινωνική συνοχή του έθνους. Επίσης τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού παρότι οφείλονται κυρίως σε πολιτικές τις κεντρικής εξουσίας φαίνεται να αντιμετωπίζονται δραστικά από τις τοπικές κοινωνικές δράσεις.

Η τοπική κοινωνία έχει τη δύναμη να ενεργοποιήσει τους πολίτες της και να τους κινητοποιήσει σε δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης, να ενισχύσει τον εθελοντισμό και τα άτυπα δίκτυα κοινωνικής φροντίδας. Το κύριο σώμα της τοπικής Κοινωνικής Πολιτικής, οι προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες, χαρακτηρίζονται από υψηλότερο βαθμό αποτελεσματικότητας όταν σχεδιάζονται και αναπτύσσονται από φορείς της Τ.Α. Ο χρήστης των κοινωνικών υπηρεσιών είναι τις περισσότερες φορές ο γνωστός, ο γείτονας, ο συντοπίτης ή ο συγγενής.

Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι οι Δήμοι μπορούν να συνεργαστούν με άλλους Δήμους της χώρας ή και με Δήμους χωρών της Ευρώπης και να ανταλλάξουν εμπειρίες, τεχνογνωσία ή και να παραδειγματιστούν από αποτελεσματικές πρακτικές. Επίσης οι Ο.Τ.Α. έχουν τη δυνατότητα συνεργασίας σε θέματα αντιμετώπισης κοινωνικών

προβλημάτων με εξειδικευμένους τοπικούς ή εθνικούς φορείς, με ιδιωτικά ιδρύματα, με εθελοντικές οργανώσεις και μη κερδοσκοπικούς φορείς.

Στην πραγματικότητα όμως οι Ο.Τ.Α. δε λειτουργούν ανεξάρτητα και αυτόνομα. Αναπτύσσουν τις κοινωνικές τους δράσεις κάτω από μια σειρά δεσμεύσεων αλλά και περιορισμών που θέτει η κεντρική εξουσία. Στην ουσία οι στόχοι της κεντρικής εξουσίας καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και το βαθμό παρέμβασης της τοπικής Κοινωνικής Πολιτικής. Και αυτό γιατί η χρηματοδότηση των προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής που αναπτύσσουν οι Ο.Τ.Α προέρχεται κατά κύριο λόγο από την κεντρική διοίκηση. Αυτή η παράμετρος βέβαια έχει και το θετικό αντίκτυπο της, μιας και η πάγια κρατική χρηματοδότηση αποτρέπει την εμφάνιση σημαντικών διαφοροποιήσεων στην κοινωνική δράση κάθε Ο.Τ.Α. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι οι κοινωνικές δράσεις της Τ.Α. καθορίζονται και από υπερεθνικούς φορείς π.χ. Ε.Ε., αφού οι Ο.Τ.Α. διαχειρίζονται ένα σημαντικό αριθμό κοινωνικών προγραμμάτων, που οι φορείς αυτοί χρηματοδοτούν.

Η διάθεση για ανάπτυξη κοινωνικών πρωτοβουλιών από την Τ.Α. βρίσκει βασικό εμπόδιο την έλλειψη οικονομικών πόρων. Η χρηματοδότηση από την κεντρική διοίκηση συνεχώς συμπίεζεται, οι φορείς της Τ.Α., λόγω κακοδιαχείρισης, αντιμετωπίζουν μεγάλα οικονομικά προβλήματα και σε κάθε προϋπολογισμό τους το ποσό που αντιστοιχεί για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής συνεχώς μειώνεται.

Ο Δήμος Μαλεβιζίου, την Κοινωνική Πολιτική του οποίου κατέγραψε η παρούσα εργασία, κατόρθωσε να αναπτύξει από το 2011 μέχρι και σήμερα ένα σημαντικό αριθμό κοινωνικών δράσεων, που όμως στηρίζονται κυρίως στον εθελοντισμό και στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Βασική προτεραιότητα από την αρχή ήταν η ανάπτυξη ενός συστήματος που θα ευαισθητοποιούσε και θα ενεργοποιούσε την τοπική κοινωνία προς την κατεύθυνση αυτή. Κύρια αρμοδιότητα του Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων του Δήμου υπήρξε η εξασφάλιση τακτικών και έκτακτων χορηγιών για την ανάπτυξη και την υποστήριξη των κοινωνικών δράσεων. Τοπικές ιδιωτικές επιχειρήσεις και μεγάλος αριθμός πολιτών ενεργοποιήθηκαν προς αυτή την κατεύθυνση.

Το βασικό συμπέρασμα όμως της έρευνας αυτής είναι το γεγονός ότι μεσούσης της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας, ο αριθμός των ατόμων που κάνουν αιτήσεις ένταξης στις διάφορες κοινωνικές δομές του Δήμου Μαλεβιζίου αν και αυξάνεται διαχρονικά εντούτοις παραμένει πολύ μικρός σε σχέση με το Μόνιμο Πληθυσμό του. Αυτό βέβαια δεν

οφείλεται στο καλό οικονομικό επίπεδο του πληθυσμού, μιας και οι περικοπές σε μισθούς και συντάξεις επηρέασαν καθολικά το σύνολο της χώρας, η ανεργία αυξήθηκε και η οικονομική κατάσταση του πληθυσμού επιδεινώθηκε (στοιχεία απογραφής του 2011 και προσωπική έρευνα, ανάλυση των οποίων γίνεται στο δεύτερο μέρος του παρόντος πονήματος).

Οι περισσότεροι οικισμοί του Δήμου Μαλεβιζίου δεν είναι αστικοί, δεν έχουν δηλαδή τα στοιχεία εκείνα που χαρακτηρίζουν μια σύγχρονη πόλη. Οι οικογενειακοί δεσμοί παραμένουν ακόμη πολύ ισχυροί, δεν υπάρχει αποξένωση, κάθε γειτονιά βοηθάει και προστατεύει τα μέλη της άτυπα, ενώ τα περισσότερα νοικοκυριά έχουν ιδιόκτητες αγροτικές εκτάσεις τις οποίες καλλιεργούν εξασφαλίζοντας έτσι βασικά ήδη διατροφής. Επίσης πολλά νοικοκυριά έχουν τη δική τους κτηνοτροφική παραγωγή εξασφαλίζοντας έτσι τις απαραίτητες ποσότητες κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Επιπλέον το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού διαμένει σε ιδιόκτητη κατοικία και δεν επιβαρύνεται με δαπάνες μίσθωσης.

Ο βασικός λόγος όμως που τα περισσότερα άτομα στις μικρές σχετικά κοινωνίες ενώ αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα δεν αναζητούν την κοινωνική βοήθεια, είναι ο φόβος του κοινωνικού στιγματισμού. Οι κοινωνικές «ταμπέλες» αποτρέπουν τα άτομα να ζητήσουν κοινωνική βοήθεια. Η ένδεια και η ασθένεια συνεχίζουν στις κοινωνίες αυτές να αντιμετωπίζονται τόσο από τους άλλους, όσο και από ίδια τα άτομα, ως το καθοριστικό στοιχείο της ταυτότητάς τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αύξηση των ατόμων που επισκέφτηκαν το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου από τη στιγμή που αυτό εγκαταστάθηκε σε αποκεντρωμένο σημείο του οικισμού. Η διαχείριση λοιπόν του κοινωνικού στιγματισμού πρέπει να είναι βασική προτεραιότητα στο σχεδιασμό των δράσεων Κοινωνικής Πολίτικης στις μικρές και κλειστές κοινωνίες.

Τέλος ο Δήμος Μαλεβιζίου κατόρθωσε την τριετία αυτή να εξασφαλίσει συμμετοχή σε σημαντικό αριθμό επιδοτήσεων και κοινωνικών προγραμμάτων που επιδοτούνται από την Ε.Ε. μέσω του Ε.Σ.Π.Α. 2011-2015, γεγονός που οφείλεται στην προτεραιότητα των αρμόδιων υπηρεσιών του αναφορικά με την έγκαιρη και εμπρόθεσμη περαίωση των απαιτούμενων μελετών αναγκαιότητας-βιωσιμότητας.

Οι προσπάθειες αυτές, εκτός από την ένδεια των αντίστοιχων οικονομικών πόρων, επιβαρύνονται και περιορίζονται σημαντικά από την έλλειψη μόνιμου εξειδικευμένου προσωπικού το οποίο θα τις εκτελέσει. Τα διάφορα κοινωνικά προγράμματα στην πλειοψηφία τους «τρέχουν» από άτομα με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, γεγονός που πολλές φορές προκαλεί ασυνέχεια στο έργο τους καθώς παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στην ανανέωση των συμβάσεών τους. Το οικονομικό κίνητρο για την απόδοση των εργαζομένων απομακρύνεται, καθώς τις περισσότερες φορές οι εργαζόμενοι στα προγράμματα αυτά αμείβονται με καθυστέρηση πολλών μηνών.

Εξίσου σημαντική είναι και η έλλειψη ιδιόκτητων εγκαταστάσεων κατάλληλα διαμορφωμένων και εξοπλισμένων για τη συγκέντρωση όλων των κοινωνικών δράσεων του Δήμου με στόχο τον καλύτερο συντονισμό, τη διαχείριση και την οργάνωση αυτών.

Για να είναι αποτελεσματικό ένα κοινωνικό πρόγραμμα απαιτείται κατά τον σχεδιασμό του η συλλογή δεδομένων αναφορικά με τις ανάγκες του πληθυσμού που αυτό θα κληθεί να καλύψει. Η συλλογή των δεδομένων αυτών δυστυχώς πολλές φορές δε γίνεται με έγκυρο και επιστημονικά αποδεκτό τρόπο αλλά εμπειρικά και βιωματικά από τους υπευθύνους. Το ίδιο συμβαίνει και κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός κοινωνικού προγράμματος μιας και τις περισσότερες φορές αυτή δε γίνεται με τη χρήση συγκεκριμένων επιστημονικών εργαλείων πχ, δείκτες, αλλά με τη σύνταξη απλών περιοδικών εκθέσεων και την καταγραφή διαφόρων ποσοτικών παραμέτρων.

Στο ερώτημα λοιπόν αν ο Δήμος Μαλεβιζίου κατόρθωσε να καλύψει τις κοινωνικές ανάγκες των δημοτών του αυτά τα τρία χρόνια της οικονομικής κρίσης με τις κοινωνικές δομές που έχει αναπτύξει, η απάντηση είναι ναι και η προσπάθεια αυτή καθημερινά συνεχίζεται παρόλα τα προβλήματα και τις ελλείψεις.

6.2 Προτάσεις

Είναι αδιαμφισβήτητο πλέον γεγονός ότι ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής είναι όχι μόνο σημαντικός αλλά και επιβεβλημένος. Κρίθηκε σκόπιμο ως επίλογος του παρόντος πονήματος και μετά τη λεπτομερή καταγραφή των κοινωνικών δράσεων του Δήμου Μαλεβιζίου, να παρουσιαστούν ορισμένες προτάσεις, η εφαρμογή των οποίων δυνητικά οδηγεί σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των διαφόρων προγραμμάτων ξεχωριστά, αλλά και συνολικά ολόκληρης της προσπάθειας.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι αρχικά η διαχείριση και ο συντονισμός του συνόλου των κοινωνικών δράσεων από έναν κεντρικό φορέα με το κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό, που δε θα επιτρέπει την εμπλοκή και την παρέμβαση τρίτων στις διαδικασίες σχεδιασμού και ανάπτυξης των κοινωνικών προγραμμάτων. Με αυτό τον τρόπο θα επιτελούν μόνο το σκοπό για τον οποίο αναπτύσσονται απαλλαγμένα από μικροπολιτικά συμφέροντα, προσωπική ανάδειξη και ματαιοδοξία. Επιπλέον έτσι αποφεύγεται η επικάλυψη στο πεδίο δράσης του κάθε προγράμματος.

Μια ακόμη σημαντική παρέμβαση που πρέπει να γίνει αφορά την ενημέρωση των δημοτών και των επισκεπτών για τις διάφορες κοινωνικές δράσεις που λαμβάνουν χώρα στο Δήμο. Η ενημέρωση των πολιτών και η προβολή των δράσεων, των εκδηλώσεων και των πρωτοβουλιών πρέπει να ανατεθεί σε έναν κεντρικό φορέα ώστε να χαρακτηρίζεται από συνέχεια, πληρότητα, αμεσότητα και εγκυρότητα.

Επειδή η ανάπτυξη των κοινωνικών δράσεων γίνεται μέσα σε μια δυναμική οικονομική κρίση, είναι αναγκαίο σε τακτά χρονικά διαστήματα να πραγματοποιούνται έρευνες βασισμένες σε επιστημονικές και όχι σε εμπειρικές μεθόδους, προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν νέα προβλήματα.

Απαραίτητη είναι επίσης η δημιουργία μιας ενιαίας βάσης δεδομένων η οποία θα χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο ελέγχου των δράσεων, θα παρέχει άμεσα, έγκυρες πληροφορίες για τους χρήστες αυτών, θα μειώσει τη γραφειοκρατία καθώς τα προσωπικά στοιχεία που απαιτούνται για τη συμμετοχή στις κοινωνικές δράσεις θα βρίσκονται μόνιμα αποθηκευμένα σε αυτή και θα εξασφαλίσει το αδιάβλητο στην επιλογή των τελικών δικαιούχων. Ο σχεδιασμός της βάσης πρέπει πρωτίστως να εξασφαλίζει την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των αιτούντων και των χρηστών των κοινωνικών δράσεων.

Τέλος το κυριότερο όλων είναι η ανάπτυξη ενός μηχανισμού που να εξασφαλίζει την ανωνυμία των συμμετεχόντων στις κοινωνικές δράσεις για την αποφυγή του κοινωνικού στιγματισμού. Θεωρητικά θα πρέπει να αποφεύγεται η εγκατάσταση των κοινωνικών υποδομών σε κεντρικά και πολυσύχναστα σημεία των οικισμών. Κατά τη διάρκεια της συλλογής των στοιχείων αλλά και κατά την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων για την εμπειρική έρευνα στα πλαίσια του παρόντος πονήματος, πολίτες αλλά και εργαζόμενοι στις κοινωνικές δράσεις επεσήμαναν την αναγκαιότητα διασφάλισης της ανωνυμίας των χρηστών. Πολλές φορές αυτοψίες της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου σε κατοικίες, διαπιστώνουν σοβαρά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα αλλά τα άτομα αποφεύγουν να ζητήσουν και να δεχτούν οποιαδήποτε βοήθεια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α) Δευτερογενής έρευνα

Ελληνική Βιβλιογραφία

- ❖ Αμίτσης, Γ. (2001). *Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πολιτικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης
- ❖ Βούλγαρης, Γ. (1994). *Φιλελευθερισμός, Συντηρητισμός, Κοινωνικό Κράτος 1973-1990. Ανάλυση και κριτική των χαρακτηριστικών ρευμάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο
- ❖ Δήμος Μαλεβιζίου. (2011). *Ε.Σ.Π.Α. Δήμου Μαλεβιζίου 2011-2015*. Γάζι
- ❖ Ιατρίδης, Δ. (2005). *Οργανισμοί Κοινωνικής Φροντίδας. Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής για ανάπτυξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
- ❖ Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (2013). *Πρακτικά συνεδρίου*. Ιωάννινα
- ❖ Κοντιάδης, Ξ. & Απίστουλας, Δ. (2006). *Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους και Τοπική Αυτοδιοίκηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης
- ❖ Ματσαγγάνης, Μ. (2011). *Η Κοινωνική Πολιτική σε δύσκολους καιρούς*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική
- ❖ Οργανισμός Ανάπτυξης Μαλεβιζίου. (1998). *Το Μαλεβίζι από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα*. Ηράκλειο
- ❖ Παπαγεωργίου, Κ. (2004, Χειμερινό εξάμηνο). *Μαθήματα Κοινωνικής Οικονομίας*. Παραδόσεις μαθήματος στο Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας. Αθήνα: Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- ❖ Παπακωνσταντινίδης, Λ. (2002). *Εναισθητοποιημένη τοπική κοινωνία*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω
- ❖ Πισιμίσης, Θ. (1999, Εαρινό εξάμηνο). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική*. Παραδόσεις μαθήματος στο Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Καλαμάτα
- ❖ Ρομπόλης, Σ. (2012). *Οικονομική κρίση και Κοινωνικό Κράτος: Από το Κράτος Πρόνοιας στο Κράτος Φιλανθρωπίας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο
- ❖ Σακελλαρόπουλος, Θ. (2001). *Υπερεθνικές κοινωνικές πολιτικές στην εποχή της παγκοσμιοποίησης*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική

- ❖ Σταθόπουλος, Π. (2005). *Κοινωνική Πρόνοια. Ιστορική εξέλιξη, νέες κατευθύνσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης
- ❖ Στασινοπούλου, Ο. (2006, Εαρινό εξάμηνο). Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική. Φάκελος σημειώσεων. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο
- ❖ Στασινοπούλου, Ο. (1999). *Ζητήματα σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής: Από το Κράτος Πρόνοιας στο «νέο» προνοιακό πλουραλισμό*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
- ❖ Στασινοπούλου, Ο. (1997). *Κράτος Πρόνοιας*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
- ❖ Στατιστικό Δελτίο Δ.Ε.Υ.Α.Α.Μ. (2014). Γάζι
- ❖ Τσουκαλάς, Κ. (1998). *Είδωλα πολιτισμού. Ελευθερία, ισότητα, και αδελφοσύνη στη σύγχρονη πολιτεία*. Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο
- ❖ Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. (2012). *Δικαιώματα πολιτών και επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με τις Δημόσιες Υπηρεσίες*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο
- ❖ Χλέτσος, Μ. (2012). *Μετασχηματισμός ή μετεξέλιξη του Κράτους Πρόνοιας: Κύκλος διαλέξεων "Οικονομία και Κοινωνία"*. Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής. Ιωάννινα. σσ. 4
- ❖ Χτουρής, Σ. (1999). *Κοινωνική διαφοροποίηση, κοινωνικές ομάδες και Κοινωνική Πολιτική. Νεότεροι μετασχηματισμοί της Κοινωνικής Πολιτικής και η προβληματική του κοινωνικού αποκλεισμού*. Ενότητα στο βιβλίο του Σακελλαρόπουλου Θ. «Η μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους», τόμος Α΄. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική

Μεταφρασμένη βιβλιογραφία:

- ❖ Rosanvallon, P. (2003). *Το νέο κοινωνικό ζήτημα: επανεξετάζοντας το Κράτος Πρόνοιας*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο
- ❖ Spicker, P. (2004). *Το Κράτος Πρόνοιας: μια γενική θεωρία*. Αθήνα: Εκδόσεις Διόνικος
- ❖ Tronto, J. (2011). *Για μια πολιτική μέριμνας σε έναν ευάλωτο κόσμο*. Αθήνα: Εκδόσεις Πόλις

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- ❖ Dye, T.R. (1998). *Understanding Public Policy*. Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey
- ❖ Ferrera, M. (1996). The Southern Model of Welfare in Social Europe. *Journal of European social policy*. Vol. 6. No. 1. Pp.17-37
- ❖ Goldsmith, M. (1986). *New Research in Central-Local Relations*. Gower Alershot
- ❖ Jansson, B.S. (1994). *Social Policy: from theory to practice*. Monterey: Brooks/Cole,
- ❖ Kemshall, H. (2002). *Risk, Social Policy and Welfare*. Buckingham, Philadelphia: Open University Press.
- ❖ Liebfried, S. (1991). *Towards a European Welfare State? On integral poverty regimes in the European Community*. Centre for Social Policy Research. Bremen University. Bremen
- ❖ Page, E. (1991). *Localism and Centralism in Europe*. New York: Oxford University Press
- ❖ Titmus, R. (1974). *Social Policy: an introduction*. London: George Allen & Unwin

β) Πρωτογενής έρευνα

Προσωπικές συνεντεύξεις σε εργαζομένους

- Συνέντευξη με τον υπεύθυνο του Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων του Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014
- Συνέντευξη με τον προϊστάμενο του Γραφείου Προσωπικού του Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014
- Συνέντευξη με τον προϊστάμενο της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου Μαλεβιζίου, Αύγουστος 2014
- Συνέντευξη με ψυχολόγο των Κ.Δ.Α.Π. του Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014
- Συνέντευξη με τον Διευθυντή των Κ.Ε.Π. του Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014
- Συνέντευξη με τον Πρόεδρο του Δ.Ο.Π.Π.Α.Μ., Αύγουστος 2014
- Συνέντευξη με Καθηγητή Φυσικής Αγωγής, υπεύθυνο του Δημοτικού Γυμναστηρίου του Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014
- Συνέντευξη με τον πρόεδρο της «Αλμυρός» Α.Ε., Ιούλιος 2014

- Συνέντευξη με τις Κοινωνικές Λειτουργούς της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου Μαλεβιζίου, Ιούλιος 2014
- Συνέντευξη με τη Διευθύντρια του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ., Ιούλιος 2014.

Διοικητικά έγγραφα-αποφάσεις

- Απόφαση 357/17/31-07-2013 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου, περί αναμορφώσεως του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2013
- Απόφαση 551/27/14-12-2011 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου, για τη σύσταση του Κοινωνικού Παντοπωλείου
- Απόφαση 259/05-12-2013 Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ε.Ε, για ένταξη του Δήμου Μαλεβιζίου στο πρόγραμμα κοινωνικής προσφοράς της Ένωσης
- Απόφαση 489/3/05-10-2012 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου, για τη σύσταση του Κοινωνικού Φαρμακείου
- Απόφαση 22/9/22-03-2012 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου, για τη σύσταση του Κοινωνικού Ιατρείου
- Απόφαση 318/8/22-10-2012 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου, για τη σύσταση του Κοινωνικού Φροντιστηρίου
- ΠΟΛ 1102/14-07-2005 Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών περί διακοπής εργασιών των επιχειρήσεων με οφειλές σε Δ.Ο.Υ. και Ασφαλιστικά Ταμεία
- Απόφαση 37168/20-11-2013 Υπουργείου Εσωτερικών περί χορήγησης εκτάκτου επιδόματος ένδειας
- Απόφαση 560/25/19-12-2013 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου, για τη χορήγηση εκτάκτου επιδόματος ένδειας
- Απόφαση 76/6/28-02-2011 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου αναφορικά με τη σύσταση του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.
- Αποφάσεις 146/2011 & 172/2012 του Διοικητικού Συμβουλίου του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. αναφορικά με τους σκοπούς λειτουργίας των Κ.Α.Π.Η.
- Απόφαση 530/25/2013 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου & 165/2013 Διοικητικού Συμβουλίου του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ. αναφορικά με τον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης των Κ.Α.Π.Η.

- Απόφαση 74/11/01-09-2011 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου αναφορικά με τον κανονισμό λειτουργίας των Κ.Η.Φ.Η.
- Απόφαση 73/11/01-09-2011 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου αναφορικά με τον κανονισμό λειτουργίας των Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.
- Απόφαση 122/11/02-05-2011 Δ.Σ. Δήμου Μαλεβιζίου για τη σύσταση της «Αλμυρός» Α.Ε.

Νόμοι-Φ.Ε.Κ.

- Άρθρο 225/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010: Σύσταση φορέων Κ.Π. από τους Ο.Τ.Α.
- Φ.Ε.Κ.1185/τ.Β'/11-09-2001: Καθορισμός δικαιούχων εκτάκτου επιδόματος ένδειας
- Άρθρο 94/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010: Έκδοση βιβλιαρίου ανασφάλιστου από τους-Δήμους
- Φ.Ε.Κ.2883/τ.Β'/26-10-2012: Χορήγηση βιβλιαρίου ανασφάλιστου σε άτομα με οφειλές σε Ασφαλιστικά Ταμεία
- Φ.Ε.Κ.646/τ.Β'/19-04-2011: Σύσταση του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.
- Φ.Ε.Κ.1383/τ.Β'/27-04-2012: Έγκριση Ο.Ε.Υ. του Δ.Ο.Κ.Α.Π.ΠΑ.Μ.
- Φ.Ε.Κ.645/τ.Β'/31-07-1997: Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας Παιδικών Σταθμών
- Φ.Ε.Κ.497/τ.Β'/22-04-2002: Λειτουργία Νηπιαγωγείων
- Φ.Ε.Κ.1042/τ.Β'/04-06-1999: Σύσταση Κ.Α.Π.Η. Γαζίου και Κρουσώνα
- Φ.Ε.Κ.1397/τ.Β'/22-10-2001: Καθορισμός λειτουργίας Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.
- Φ.Ε.Κ.30/τ.Α'/10-02-2003: Αναδιοργάνωση του Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας
- Άρθρο 186/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010: Διοικητική μετατροπή των Κ.Ε.Π.
- Άρθρο 31/Ν.3013/2002-Φ.Ε.Κ.102/τ.Α'/01-05-2002: Ίδρυση των Κ.Ε.Π.
- Άρθρο 98/Ν.3852/2010-Φ.Ε.Κ.87/τ.Α'/07-06-2010: Ίδρυση Αυτοτελών Γραφείων Διοικητικής Βοήθειας
- Άρθρο 4/Φ.Ε.Κ.1387/τ.Β'/16-06-2011: Τροποποίηση συστατικής πράξης του Ν.Π.Δ.Δ. «Δημοτικός Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης Δήμου Γαζίου»
- Φ.Ε.Κ.1694/τ.Β'/29-07-2011: Έγκριση Ο.Ε.Υ. Δήμου Μαλεβιζίου.

Ηλεκτρονικές Πηγές-Ιστότοποι

- www.el.wikipedia.org
- <http://kritipoliskaihorra.blogspot.gr>
- www.statistics.gr
- www.doppam.gr
- www.dokappam.gr
- www.malevizi.gr
- Εθνική-Πύλη-Δημόσιας-Διοίκησης-«ΕΡΜΗΣ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ" ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

1. <u>ΦΥΛΟ:</u>	ΑΝΤΡΑΣ	.....	☐
	ΓΥΝΑΙΚΑ	.....	☐
2. <u>ΗΛΙΚΙΑ:</u>	.....		<input type="text"/>
3. <u>ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:</u>	ΑΓΑΜΟΣ/Η	.....	☐
	ΕΓΓΑΜΟΣ/Η	.....	☐
	ΧΗΡΟΣ/Α	.....	☐
	ΔΙΑΖ/ΜΕΝΟΣ/Η	.....	☐
	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	.....	☐
4. <u>ΕΧΕΤΕ ΠΑΙΔΙΑ:</u>	ΝΑΙ	.....	☐
	ΟΧΙ	.....	☐
5. <u>ΣΥΓΚΑΤΟΙΚΕΙΤΕ:</u>	ΣΥΖΥΓΟ	.....	☐
	ΠΑΙΔΙΑ	.....	☐
	ΛΟΙΠΟΥΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ	.....	☐
	ΑΛΛΟΥΣ (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ)	.....	<input type="text"/>
	ΜΕ ΚΑΝΕΝΑΝ	.....	☐
6. <u>ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΣΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΖΟΥΝ:</u>	ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑ	.....	☐
	ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΟΙΚΙΣΜΟ	.....	☐
	ΜΑΚΡΙΑ	.....	☐

		ΧΩΡΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	☐
		ΛΙΓΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜ/ΚΟΥ	☐
7.	<u>ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:</u>	ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜ/ΚΟΥ	☐
		ΛΙΓΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜ/ΣΙΟΥ	☐
		ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΥΜ/ΣΙΟΥ	☐
		ΠΤΥΧΙΟ ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΗΣ	☐
		ΚΑΚΗ	☐
8.	<u>ΠΩΣ ΚΡΙΝΕΤΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:</u>	ΜΕΤΡΙΑ	☐
		ΚΑΛΗ	☐
		ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	☐
9.	<u>ΠΑΙΡΝΕΤΕ ΣΥΝΤΑΞΗ:</u>	ΝΑΙ	☐
		ΟΧΙ	☐
10.	<u>ΠΟΙΟ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΑΣ ΠΡΙΝ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ:</u>	<input type="text"/>	
11.	<u>ΠΟΙΟΣ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΑΣ:</u>	<input type="text"/>	
		ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	☐
12.	<u>ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ:</u>	ΕΠΙΔΟΜΑ	☐
		ΒΟΗΘΗΜΑ	☐
		ΚΑΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ	☐
		ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	☐
13.	<u>Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ:</u>	ΜΕ ΕΝΟΙΚΙΟ	☐
		ΜΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	☐
		ΦΙΛΟΞΕΝΕΙΣΤΕ	☐

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

14. ΠΟΙΑ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΑΣ:

ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΓΗΡΑΣ

ΑΛΛΟ (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ)

ΠΛΗΡΩΣ ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟ

15. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ
ΣΑΣ:

ΜΕΡΙΚΩΣ ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟ

ΜΗ ΑΥΤΟΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟ

ΚΑΤΑΚΕΚΛΙΜΕΝΟ

16. ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΑΣ, ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΑΣ:

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΑΡΚΕΤΑ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

ΚΑΘΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ

17. ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣΤΕ ΤΟ ΓΙΑΤΡΟ:

ΚΑΘΕ ΤΡΙΜΗΝΟ

ΣΠΑΝΙΑ

ΠΟΤΕ

ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ

ΠΟΥ ΑΠΕΘΥΝΟΣΑΣΤΑΝ ΠΡΙΝ ΕΓΓΡΑΦΕΙΤΕ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΤΑΝ

18. ΧΡΕΙΑΖΟΣΑΣΤΑΝ ΑΠΛΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ (ΛΗΨΗ ΖΩΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ, ΕΝΕΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΛΥΚΟΖΗΣ):

19. ΔΥΣΚΟΛΕΥΕΣΤΕ ΣΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ: ΝΑΙ
ΟΧΙ

20. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΕ ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΑΣ:

ΚΑΜΙΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΗ

ΑΡΚΕΤΗ

ΜΕΓΑΛΗ

21. ΝΙΩΘΕΤΕ ΜΟΝΑΞΙΑ:
- ΠΟΤΕ
- ΣΠΑΝΙΑ
- ΣΥΧΝΑ
- ΠΑΝΤΑ

22. ΑΠΟ ΠΟΥ ΜΑΘΑΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ":

ΦΙΛΟΥΣ/ΓΝΩΣΤΟΥΣ/ΓΕΙΤΟΝΙΑ

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ

Μ.Μ.Ε.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ

ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΑΛΛΟ (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ)

23. ΠΟΣΟ ΚΑΙΡΟ ΕΙΣΤΕ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ":

24. ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΝΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΧΡΗΣΗ:

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

ΜΑΓΕΙΡΕΜΑ-ΣΙΤΙΣΗ

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

25. ΤΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ ΟΤΙ ΘΑ ΒΕΛΤΙΩΝΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΑΣ:

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΑΛΛΟ (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ)

26. ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΣΑΣ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΡΕΙΣ ΦΟΡΕΣ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΛΛΟ (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ)

27. ΘΑ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΑΤΕ ΠΙΟ ΣΥΧΝΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ:

ΝΑΙ

ΟΧΙ

28. ΕΙΣΤΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΑΣ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ";

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΑΡΚΕΤΑ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

29. ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΒΕΛΤΙΩΘΕΙ Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ";

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΑΡΚΕΤΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

30. ΠΟΙΕΣ ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ";

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΕΝΤΥΠΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ-ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΗ
+
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ
περίθαλψη
για όλους τους
ανασφάλιστους
δημότες Μαλεβιζίου
ΔΩΡΕΑΝ

Διασφάλιση
- Πλήρως δωρεάν
- Δωρεάν ή μειωμένη
κόστος υπηρεσιών υγείας
- Άμεση για επείγουσα περίθαλψη
και επείγουσα νοσηλεία

Ειδικότητες Ιατρών
- Παθολόγος
- Γυναικολόγος
- Καρδιολόγος
- Ενδοκρινολόγος
- Γαστρεντερολόγος
- Χειρουργός
- Ουρολογός
- Παιδίατρος
- Ορθοπαιδικός
- Οδοντίατρος
- Γενικός Ιατρός
- Οφθαλμολόγος
- Φυσικός
- Πλαστικός χειρ/ός

Προσφορά φαρμάκων
Κάθε φάρμακο που για εσένα είναι περιττό,
για κάποιον άλλο είναι απαραίτητο!
Το κοστίζουν μόνο στο εθνικό καιτρί που θα
βρεις στα φαρμακεία, όποια φάρμακα
δεν κερδίζουν (εκτός από σπρέι και
και σερβιτί) και σπέρνεις την προσοχή!

Κάλεσμα παντεβού
Οι ενδιαφερόμενοι που επιθυμούν να
πληρώσουν συντάξεις για εστίαση μπορούν
να τηλεφωνήσουν στον αριθμό 2810822173
ή στα τηλέφωνα στα Γραφεία
Υποστήριξης του Γραφείου 2813400684 & 692

Με την υποστήριξη
Της στολής των κτηνικών Επιστημών του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Του Ιατρικού Συλλόγου Ηρακλείου
Του Φαρμακευτικού Συλλόγου Ηρακλείου

**Είσαι ιατρός ή φαρμακοποιός
και θέλεις να βοηθήσεις;**
Μπορείς να βοηθήσεις τους
δημότες Μαλεβιζίου με την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου
Μαλεβιζίου στα τηλ: 2813400684 και
2813400692 και να υποστηρίξεις
την προσοχή, σε ώρες
και μέρες που σε εμψυχρώνει!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΙΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

ΑΙΤΗΣΗ :

ΕΠΩΝΥΜΟ.....

ΟΝΟΜΑ.....

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ.....

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ.....

ΚΑΤΟΙΚΙΑ.....

.....

Α.Δ.Α.Τ.....

ΑΡ.ΦΟΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ.....

Τηλέφωνο:

Ημερομηνία.....

ΠΡΟΣ:

ΔΗΜΟ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ,

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

ΣΥΝΗΜΕΝΑ:

1. Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας (επιβεβαιωμένη)
2. Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας
3. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης
4. Πρόσφατο εκκαθαριστικό Εφορίας (Ε1) και το Ε9, ή ομοειδή δήλωση περί μη υποχρεωτικής υποβολής φορολογικής δήλωσης (επιβεβαιωμένη από τη ΔΟΥ, (επιβεβαιωμένα από την Εφορία)
5. Κάρτα Ανεργίας, εφόσον πρόκειται για άνεργους (επιβεβαιωμένη)
6. Ιατρική Αξιολόγηση Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, περί ποσοστού αναπηρίας, εφόσον πρόκειται για άτομα με Βιδικές Ανέργιες (όταν πρόκειται για άνεργους, επιβεβαιωμένα)
7. Βεβαίωση από τον Ο.Α.Ε.Δ ότι δεν χορηγείται Επίδομα Ανεργίας (επιβεβαιωμένη)

Ο/ΠΙ ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΦΑΦΙΑΞ
ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΕΝΔΕΙΑΣ

ΑΙΤΗΣΗ :

ΕΠΩΝΥΜΟ.....
ΟΝΟΜΑ.....
ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ.....
ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ.....
ΚΑΤΟΙΚΙΑ.....
.....
Α.Α.Α.Τ.....

Τηλέφωνο:

Ημερομηνία.....

ΠΡΟΣ:

ΔΗΜΟ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Παρακαλώ όπως μου χορηγήσετε
εφάπαξ βοήθημα ένδειας

ΣΥΝΗΜΕΝΑ:

1. Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας
2. Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας
3. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης
4. Εκκαθαριστικό εφορίας τρέχοντος έτους από την Δ.Ο.Υ.
αντίγραφο της φορολογικής δήλωσης ,Ε9 αντίγραφο
5. Κάρτα ανεργίας και σε περίπτωση που επιδοτείται
βεβαίωση ως επιδοτούμενος άνεργος.
6. Υπεύθυνη δήλωση επικυρωμένη από Δημόσια υπηρεσία
για το γνήσιο της υπογραφής , ότι όλα τα στοιχεία που
προσκομίζω είναι αληθή.

Διευκρινίσεις

- Όταν πρόκειται για άτομα που συμβιώνουν στην ίδια οικία, δικαίωμα αίτησης έχει ο ένας εξ' αυτών.
- Στην αίτηση να αναγράφονται ευκρινώς τα στοιχεία επικοινωνίας με τον αιτούντα για την κοινωνική έκθεση από τον κοινωνικό λειτουργό που είναι προαπαιτούμενη της διαδικασίας.
- Η Υπηρεσία μας επιφυλάσσεται να ζητήσει πρόσθετα δικαιολογητικά, εφόσον αυτά κριθούν απαραίτητα από τον κοινωνικό λειτουργό προς επιβεβαίωση και ενίσχυση του αιτήματος του εξυπηρετούμενου.

Ο/Η ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ
Δ/ση: Κονδυλάκη & Παγωμένου Γωνία
πληροφορίες: :Στιβακτάκη Ειρήνη
τηλ.:2810823730

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΑΠΟ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ & ΔΗΜΟΤΕΣ**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΗΜΟ:.....

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:.....

ΦΑΡΜΑΚΑ:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ο ΠΑΡΑΛΛΑΒΩΝ

Ο ΠΑΡΑΔΩΣΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: ΕΝΤΟΛΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΥ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ .....

ΙΑΤΡΕΙΟ .....

ΕΝΤΟΛΗ
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
(ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ)

Ν.Δ. 2592/93

ΑΠΟΚΟΜΜΑ

A.M.

№ 100

Όνοματεπώνυμο:.....

Νόσημα:.....

ΕΙΔΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τίθεται σφραγίδα Νοσ/μείου

Ο ΘΕΡΑΠΩΝ ΙΑΤΡΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.....
ΥΠΟΓΡΑΦΗ - ΣΦΡΑΓΙΔΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΙΑΤΡΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

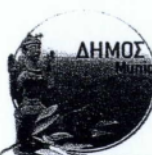

Ιατρείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Δήμου Μαλεβιζίου

Ι. Κονδυλιάκη & Κ. Παγωμένου, Γάζι, ΤΚ71414, τηλ.: 2810823730

Συνταγολόγιο

ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ
Municipality of Malevizi

As κέντρο το Μαλεβίζι γίνεται ανάστημα για όλη την Ελλάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η: ΑΦΙΣΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ

7 ^{ΕΩΣ} 11
Απριλίου '14

Εβδομάδα Αγάπης

για τους άπορους του δήμου Μαλεβιζίου

Συμμετέχω
κι εγώ στην συγκέντρωση τροφίμων
για το ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ του Δήμου μας!

Με την υποστήριξη όλων των σχολείων του δήμου Μαλεβιζίου,
των Συλλόγων Διδασκόντων και των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων

ΔΩΡΕΑΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΞΕΤΑΣΗ
ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ
ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΥΣ
ΔΗΜΟΤΕΣ

Στο Ιατρείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
του Δήμου Μαλεβιζίου!

πληροφορίες - ραντεβού: 2810823730

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ**
ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ

Ένας νέος θεσμός ξεκίνησε στο δήμο μας!

Κάθε φάρμακο που για σένα είναι περιττό,
για κάποιον συνάνθρωπό μας είναι
απαραίτητο!

Τοποθέτησε μέσα στο κουτί όποια
φάρμακα δεν χρειάζεσαι (εκτός από ειρρόπια
και σερολίν) και **στήριξε** την προσπάθεια
του **Κοινωνικού Φαρμακείου Μαλεβιζίου!**

Και αυτή την προσπάθεια, την κάνουμε ΜΑΖΙ!

Κοινωνικό
Φροντιστήριο
Μαλεβιζίου

Όλα τα παιδιά
έχουν **δικαίωμα**
στο **όνειρο!**

Είσαι εκπαιδευτικός ή μαθητής;
Δηλώσε συμμετοχή
στο Κοινωνικό Φροντιστήριο Μαλεβιζίου.
Μην αφήσεις την ευκαιρία να πάει χαμένη!

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε οικονομικά αδύναμους μαθητές.
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Μαλεβιζίου
πλ. Μ. Κατσάμη ΓΑΪ, τηλ.: 2813400684, 2813400692

10-13/12/13
Εβδομάδα Αγάπης

για τους άπορους του δήμου Μαλεβιζίου

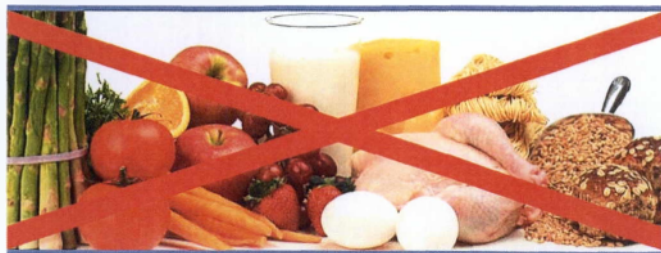
Συμμετέχω

κι εγώ στην συγκέντρωση τροφίμων

για το ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ του Δήμου μας!

Με την υποστήριξη όλων των σχολείων του δήμου Μαλεβιζίου,
των Συλλόγων Διδασκόντων και των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων

Για κάποιους τα αυτονόητα...

ΔΕΝ υπάρχουν!
Όλοι μαζί
μπορούμε
να βοηθήσουμε!

*Στηρίζουμε το Κοινωνικό Παντοπωλείο
του Δήμου Μαλεβιζίου*

Για πληροφορίες καλέστε: 2810822233